

Itota Codito ingantedö ante Odoca nänö watapæ ante yewæmongainta

Odoca imo yewæmömopa, ante

¹ Nöwodäni nangui inäni incæ, Mönitö weca æbänö iinque cægatimpa, ante do yewæmoncæ cædänipa. ² Doyedë quëwënäni iñömö, Æbänö cægatimpa, ante në againäni inte mäninö ante, Nawangä impa, ante në apænedäni badinque adode beyæ ante në cædäni bagadänimpa. Tömënäni mönitö imönite adodö ante pönö apænedäni ëñentamönipa. Iinque iinäni apænedäni möni ëñenö bai ñowodäni wæætë edæ adobai pönï ante yewæmoncæ cædäni iinque botö iñömö edæ, Adobainö ante yewæmoncæboimpa, antabopa. ³ Teopido bitö ñænæmi pönï inömi inte ëñemi. Botö iñömö, Wëenëñedë æbänö mä pönï cægatimpa, ante ayæ, Nöwo ganca æbänö cæte i, ante ëñencæte ante nangui cædinque ædæmö ëñenimo inte botö edæ, Bitö Teopidobi acæbiimpa, ante adodö adodö ante yewæmömopa. ⁴ Wadäni odömonte apænedäni ëñeninque bitö wæætë, Nö intawo, ante ëñencæte ante cædinque botö yewæmöninta adinque edæ do ëñencæbiimpa. Mänömainö ante yewæmömo ae.

*Wäö ëñaqingä, ante anquedo ponte
apænecampa*

⁵ Wængonguī qui, ante nē godönāni pancadāniya Abiyaidi nāni cabo iñönānite adocanque Tacadiya emongacäimpa. Tömengä iñömö Oodeabæ awënë odeye Edode wodi nänö ingaiñedē, Wængonguī qui, ante nē godongä ingacäimpa. Tömengä nänöogængä Aadöo wodi päingä Editabeti ingacäimpa. ⁶ Tömēna iñömö nāna gæncaya inōna inte Wængonguī ayongante nō cæte quēwēninque Wængonguī, İimaī cæedāni, ante nänö wææ angainö ante eñente quēwēñönte wadāni, Eñēnāmaī quēwēnapa, ante ædö cæte anguināni. ⁷ Editabeti owæntacä inte wēñæ mänāmaī quēwēñongante wēñæ dæ ä wædinque nāna gæncaya picæna badinque quēwengadaimpa.

⁸ Dæ ä wædinque quēwēñönte Tacadiya wodi tönö godongāmæ nāni godoncabo nāni godöñedē ba ininque tömengä iñömö, Wængonguī qui, ante godongantapa. ⁹ Godöñongante tömēnāni, Æcänö ñöwo guidinque oguī waquī tanguingää, ante acæte ante cædānitapa. Tömēnāni cöwē nāni cæi bai cædinque tömēnāni emöwo wataa wataa yewæmöninque adoyömö da wēninque adotaque tadonte adānitapa. Ayönāni, Tacadiya emöwo impa, ante adinque änāni eñēninque tömengä Awënë Wængonguī tæiyæ waemö oncönē guidinque oguī waquī tangantapa. ¹⁰ Waodāni tömānāni, Ñöwo oguī waquī iya tangæimpa, ante yabæcönē godongāmæ pöninque Wængonguī ingante apænegadānimpā. ¹¹ Tacadiya iñömö tæcæ tancæ cæyongä Wængonguī nänö da pönöningä anquedo tömēnāni nāni iya täimpā gäänē tömēmæ inö pö næ gongænte a ongongä acantapa. ¹² Adinque

Tacadiya, Æbänö cæquii, ante ancai guiñente wæcantapa. ¹³ Wæyongante anquedo guiquenë,

–Tacadiya, guiñenämaï ie. Bitö Wængongui ingante apænebi eñëninque tömengä bitö änö ante do cæcampa. Bitö nänöogængä Editabeti iñömö onguiñängä ingante mancæcäimpa cæbii. Mangä eñacä adinque bitö tömengä emöwo, Wäö, pemoncæbiimpa. ¹⁴ Wëñängä waa pöni eñacä adinque bitö watapæ tocæbiimpa. Wadäni nanguï inäni adobaï wëñängä eñacä ate tocädänimpa. ¹⁵ Wængongui incæ, Botö ayömo bitö wengä wadäni bai guiyä inämaï ñænängä pöni ingä abopa, angä beyæ waodäni adobaï tömengä beyæ ante adinque tocädänimpa. Yowepæ biinömæ incæ wapæ incæ tömengä ti nämæ tömämæ bedämaï incæcäimpa. Wäänä cæncadë ayæ ongöñongante Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ tömengäa pö guicæcäimpa. ¹⁶ Ayæ bitö wengä picængä badinque mäo apænecä eñëninque idægoidi nanguï inäni Wængongui gämænö poncädänimpa. ¹⁷ Ayæ Wængongui Önöwoca ingante Ediya wodi nänö ewocagai bai adobaï ewocadinque bitö wengä iñömö adocä nänö tæi piñängai bai adobaï tæi piñängä incæcäimpa. Ìninque tömengä iñömö mönö Awënë nänö ponguinö ante täno beyænte bai cædinque odömongä ate mæmpoidi wëñænäni inänite pömente waadete cæcädänimpa. Ayæ tömengä apænecä eñëninque në eñënëmaï cädäni incæ nö cæte quëwënäni nani eñënö bai nö eñente cæcädänimpa. Mänömaï cædinque bitö wengä adocä apænecä eñente cædinque waodäni mönö Awënë nänö ponguinö ante eyepæ pöni cædinque

tömengä ingante ante wänö concädänimpa.
Mänömainö ante anquedo Tacadiya ingante
apænegacäimpa.

¹⁸ Angä eññinque Tacadiya wæætë anquedo in-
gante apænedinque,

— Ìñæmpa botö nänöogænä picænä ìnampa. Botö
adobai picæmo ìmopa. Ædö cæte, Nö impa, ante
eñnguimoo.

¹⁹ Äñongä anquedo wæætë,

— Botö Gabodiedo ingaimo ìmo apa änewëë.
Wængonguï weca në ongömo ìñömote tömengä
ìñömö, Botö watapæ apænedö ante bitö Tacadiya
ingante apænete pöe, ante da pönongä pontabopa.

²⁰ Nöwo ìñömö botö änö pönënamäi ìmi inte bitö
babetadebi badinque tededämäi ìñömite botö
apænedö ante ìinque cæbo ba ate tedecæbiimpa,
ante anquedo Tacadiya ingante apæncantapa.

²¹ Mänömai tedeyöna wadäni, Tacadiya
taquingä, ante wänö cöninque, Wængonguï tæiyæ
waëmö oncönë guiddinque æiquedö taquingää,
ante wægadänimpa.

²² Tömengä tadinque
tededämäi ingantapa. Ayæ godömenque tededämäi
inte önompoque oo cæpo oo cæpo cæcä adinque
tömënanäni, Wængonguï tæiyæ waëmö oncönë guite
ongöninque Tacadiya wüimonte bai mä pönì adingä
inte ñöwo edæ babetadecä inte tacampa, ante
wädänitapa.

²³ Wængonguï beyæ ante cæe, ante nani
ìinque äniönæ ganca cædinque Tacadiya wodi
oncönë gocantapa.

²⁴ Mäniñedë ate tömengä
nänöogængä Editabeti yædemadä badinque
edæ önompo æmæmpoque apäicä ganca oncönë

wë womongantapa. ²⁵ Tömengä iñömö edæ, “Wëenëñedë, Owæntabi ïmipa, ante piināni wæbo adinque Wængonguï botö ïmote waadete pönö cædinque ñöwo wæætë, Piināmaï incædānimpa, ante cæcampa,” ante pönëninque Editabeti togacäimpa.

Itota ëñaqingä, ante

²⁶ Editabeti önompo æmæmpoque go adoque apäicä yædëmadä nänö iñedë Wængonguï tömengä anquedo Gabodiedo nāni änogä ingante da pönongä pöninque Gadideabæ Näatadeta nāni quëwëñömö gocantapa. ²⁷ Godinque tömengä baqucä Mäadiya nāni änogä weca pongantapa. Tömengä ingante Awënë Dabii wodi pæingä Ootee, Monguïmo, ante do äningä ïnogäimpa. ²⁸ ïninque anquedo Gabodiedo Mäadiya weca pö guidinque tömengä ingante,

—Wængonguï nänö në waadebi inte ëñëe. Wængonguï bitö ïmite waa cæcæcäimpa. Wadāni onquiyænāni inānite Wængonguï pönömenque pönö waa cædongä inte bitö ïmite edæ godömenque waa pönï pönö cæcä acæimpa. ²⁹ Ante tæcæ apæneyongä tömengä ancai guiñëninque, Quinö bai i ante botö ïmote apænecää, ante wæcantapa.

³⁰ Wæyongante anquedo wæætë,

—Mäadiya, bitö guiñënāmaï ie. Wængonguï incæ edæ bitö ïmite nanguï waadete pönö acampa. ³¹ Bitö ñöwo edæ yædëmadä badinque bitö wëñængä onguiñængä mancæbiimpa. Tömengä ëñacä ate bitö tömengä ëmöwo, Itota ingampa, ante pemoncæbiimpa. ³² Tömengä iñömö edæ nanguï tæï piñænte cæcä incæcäimpa. ïninque

tömengä ingantedö ante, Æibæ pöni nē Quëwengä Wengä ingaingä ingampa, ante apænecäimpa. Ayæ Awënë Wængongui incæ tömengä ingante apænedinque, Bitö Awënë bayömi mæmæ awënë odeye Dabii wodi nempo dodäni nāni quëwengai bai bitö nempo adobai quëwencädänimpa, ante adocä Itota ingante pönongä ænte Awënë Odeye bacæcäimpa. ³³ Ìninqe Aacoboidi tömengä nempo quëwëñönānite tömengä cöwë tömēnāni Awënë Odeye incæcäimpa. Tömengä nānō Awënë Odeye inguimāmo iñömō edæ dæ badāmai ingäimpa, ante Wængongui nānō da pönöningä Mäadiya ingante angantapa.

³⁴ Mäadiya wæætē tömengä ingante,

—Botö iñæmpa onguiñængä tönö mönāmai inte wëñæ ædö cæte manguimoo.

³⁵ Ante wæyongante anquedo wæætē edæ,

—Wængongui Tæiyæ Waëmō Önöwoca incæ bitö weca poncæcäimpa. Wængongui Æibæ Quëwënongå tömengä nānō tæi piñænō incæ wææ owo bai cæcæcäimpa. Mänömai beyæ bitö Wëñængä Onguiñængä incæ Tæiyæ Waëmō ëñacä ate, Wængongui Wëñængä ingampa, ante pemoncädänimpa. ³⁶ Ayæ godömenque apænebo ëñëe. Editabeti bitö guuidengä iñömō picængade pöni iñongante, Owæntacä ingampa, ante tededänitawo. Incæte tömengä picængadecä incæ dobæ edæ önompo æmæmpoque go adoque apäicä yædëmadä inte tömengä wëñængä edæ onguiñængä ingante ënengampa. ³⁷ Ìñæmpa quiëmē ante Wængongui nānō änönö ante tömää edæ cöwë cæcæcäimpa.

³⁸ Ante anquedo angä eñente wædinque Mäadiya,
—Mönö Awënë beyænque nē cæbo imopa. Bitö
änö bai Ao ämo bacæimpa.

Ante apæ necä eñëninque Wængonguï nänö da
pönöningä incæ emö cæte wadæ gogacäimpa.

Editabeti weca Mäadiya eñacæ gocampa

³⁹ Mäniñedē ate Mäadiya wodi wadæ godinque
änämænē quingæ æidinque Oodeabæ quëwënäni
näni quëwëñömö adoyömonque incæ pöninque,
⁴⁰ Tacadiya oncönē pö guidinque Editabeti
ingante, Waa quëwëmi, angantapa. ⁴¹ Mäadiya
mänömaï apæ necä eñëninque Editabeti wodi
wengä cæncadē ongöninque wogæi wogæi
tocantapa. Editabeti iñömö Wængonguï Tæiyæ
Waëmö Önöwoca incæ tömengäa pö guicä ininque
ædæmö pöni ewocacä bacantapa. ⁴² Mänömaï
badinque adocä ogæ tededinque,

—Mönö onquiyæncabo iñömönte bitö adobique
bitö waa toquinque impa, angantapa. Wængonguï
wamöni imönite pönömenque waadedinque bitö
iminite godömenque nanguï waadecampa. Bitö nē
ënönongä ingante Wængonguï nanguï waadecä
beyæ tömengä adobai tocæcäimpa. ⁴³ Botö
önömoque iñömöte bitö iñömö mönö Awënë badä
inömi inte edæ botö weca quinante pömii. ⁴⁴ Tæcæ
edæ apænebi önömonca eñëñömo botö cæncadē
nē ongönongä incæ wogæi wogæi watapæ tocä
ae. ⁴⁵ Mönö Awënë bitö imite nänö äninö ante
bitö iñömö, Tömengä cöwë cæcæcäimpa, ante
pönëninque bitö toquinque edæ nē pönëmi imitapa.

⁴⁶ Editabeti mänömaï apæneyongä Mäadiya
wæætē ämotamini ante bai iïmaï angacäimpa.

“Botö mīmōno pōnēninque, Mōnō Awēnē iñōmō edæ waa pōnī mōnō inongā ingampa, ante watapæ apænebopa.

47 Ayæ, Quēwencæbiimpa, ante botö imote nē Ængā iñongante botö Wængonguī ingante ante pōnēninque edæ watapæ tote ēwocabopa.

48 Botö tōmengā ingante nē cædōmo inte önōmoque pōnī iñōmote tōmengā wæætē botö imote waa acampa.

İincayæ nänōmoidi wææ iincayæ nänōmoidi wææ ināni tōmānāni botö imotedō ante apænedinque,

Tömēnā iñōmō Wængonguī nänō nē waadedā ingadāimpa, ante apænecædānimpa.

49 Wængonguī nē Tæi Pīñængā inte botö imote pōnō nanguī cæcā beyænque edæ apænecædānimpa.

Tōmengā emōwo iñōmō edæ Tæiyæ Waēmō emongampa.

50 Ayæ iincayæ nänōmoidi wææ iincayæ nänōmoidi wææ ināni tōmengā ingante guīñente cæyōnānite tōmengā wæætē waadete pōnō waa cæcæcāimpa.

51 Tōmengā nē tæi pīñængā inte tōmengā önompoca cæte bai nanguī cæcantapa.

Ayæ wadāni, Tömēmoque waēmō imopa, ante önōwēninque pōnēnāni inānite tōmengā angā nāwæ godānitapa.

52 Ayæ awēnēidi nāni tæ contaimpaa ongōñōnānite tōmengā tōmēnāni inānite wido cæcā godānitapa.

Wæætē ōnōnānique īnānite ængō cæcā
contadinque tōmēnāni wæætē awēnēidi
baī badānitapa.

⁵³ Ayæ gue ænente wædāni īñōnānite tōmengā waa
pōnī cænguī godongā æninqe tōmēnāni
tōmo pōnī cænānitapa.

Wæætē nanguī ēadāni tōmēnāni īnānite da godongā
godinqe ōmæpodāni inte godānitapa.

⁵⁴ Mōnō idægocabo īñōmō tōmengā ingante
nē cæmō īñōmonte tōmengā mōnō tōnō
godongāmæ cæcantapa.

Ayæ, Waadete botō pōnō waa cægainō baī adodō
cæcæboimpa, ante pōnēninqe tōmengā ñōwo
pōnō waadete waa cæcā æmompā.

⁵⁵ Abadāō wodi pæīmō īñōmonte tōmengā mōnō
mæmæidi īnānite nānō angainō baī
cædinque,

cōwē ñimpo cædāmaī inte pōnō waadete cæcampa.”

⁵⁶ Ante Māadiya wodi āmotamīni ante baī angan-
tapa. Ayæ Editabeti weca mēa go adoque apāicā
quēwente ate ayæ ate tōmengā oncōnē gogacāimpa.

Wāō ēñacampa

⁵⁷ Editabeti wodi guiquēnē oo pōnī ēnēninqe
tōmengā wēñængā onguīñængā mangacāimpa.

⁵⁸ Ayæ tōmengā guidēnāni tōnō godongāmæ
quēwēnāni īñōmō, Æ mōnō Awēnē wīi pīngā
inte Editabeti ingante ædæmō waadete waa
cæcampa, ante tæcæ ēñēmōnipa, āninqe
Editabeti tōnō godongāmæ togadānimpā. ⁵⁹ Ayæ
adoque Wængonguī itædē go ate wēñængā
ingante æmontaique eō togæncæ cædāni īñōmō
godongāmæ pōninqe tōmengā wæmpo emōwo

baï ante, Tacadiya, ante pemoncæ cædänitapa.

⁶⁰ Cæyönänite wäänä Baa äninque,

—Tömengä emöwo Wäö emoncæcäimpa, ante wææ angadäimpa.

⁶¹ Äñongante tömënäni wæætë,

—Ïñæmpa bitö guidënäni Wäö emönämaï. Dæ ämönänipa.

⁶² Äninque wæmpocä ingante omö cædinque, Æmongänö emonguingä ämii, ante odömömi amönii.

⁶³ Äñönänite tömengä tededämaï inongä inte önompocaque odömongä adinque yewæmöinta æninque pædæ pönönäni ate tömengä ïñömö edæ, “Tömengä emöwo Wäö emoncæcäimpa,” ante yewæmongä adinque tömänäni edæ guiñente wægadänimpa. ⁶⁴ Yewæmongä ate tömengä

önonguënëwa ñimæ cæguënëwate baï baguënëwate ate edæ tömengä ogæ tededinque Wængonguï ingante, Waa pönï cæbi abopa, ante watapæ edæ apænecantapa. ⁶⁵ Ìninque mänïñömö

godongämæ quëwënäni tönö Oodeabæ änämænë quëwënäni tönö tömänäni, Mänömaï batimpa, ante nanguï tededänitapa. ⁶⁶ Tededäni ëñëninque në ëñënäni wæætë, “Ïngä wëñængä ïñömö æbänö nänö baquinque edæ pæquingä,” ante tömänäni godongämæ wægadänimpa. Edæ tömengä tönö Wængonguï godongämæ cæcä ingacäimpa.

Tacadiya ämotamini ante angampa

⁶⁷ Wëñængä wæmpocä Tacadiya guiquënë Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ëwocadinque Wængonguï beyæ apænedinque ämotamini ante baï apænecantapa.

68 “Mönö idægocabo Wængongui iñömö adocä mönö Awënë iñongante mönö tömengä ingante waa ate watapæ apæneacæimpa.

Tömengä iñömö, Botö quinäni bate abæ tawænte bai quëwencædänimpa, ante tömengä do æncæ pongä acæimpa.

69 ‘Önömoncawæ wææ ëmoncate bai wææ gomprocæcäimpa,’ ante cædinque tömengä mönö imonte nē ænguingä ingante da pönongä pöninque iingä wæætē ængä beyænque quëwëmompä.

Wængongui ingante nē cægaingä awënë odeye Dabii wodi pæingä inongä inte tömengä mänömaï cæcä beyænque quëwëmompä.

70 Wængongui iñömö tömengä beyæ nē apænegainäni tæiyæ waëmö ingainäni iñönänite tömënäni tönö apænedinque,

Cöwë cæcæboimpa, ante nänö apænegainö bai ñöwo edæ iinque cæcampa.

71 Mönö iñömö nē piinte änäni nempo ongöñömönte tömengä,

Piinte cædänipa, ante adinque mönö imonte gä pe æmpote ö ængä beyænque quëwëmompä.

72 Mänömaï cædinque tömengä mönö mæmæidi inänite nänö angainö bai cædinque ñöwo waadete pönö cæcampa.

Ayæ, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini iinque mönö godongämæ wææ cæte quëwengæimpa, ante tömengä tæiyæ waëmö nänö angainö ante cöwë pönëngä inte ñöwo iinque cæcampa.

73 Edæ mæmæ Abadö wodi ingante, Botö nē Quëwëmo ingaimo inte nöngä ämopa,

ante Wængongui iimainö ante nänö pönö cæquinö
ante nö apænegacäimpa.

74 Abadäo ëñëmi. Në pïinte cædäni nempo
wæwëñöminite botö gä pe æmpote ö
æninque

pönö cæbo ate eyepæ badinque mïnitö wæætë
guiñënämaï inte botö Wængongui imo beyæ
cæcæminimpa, ante Wængongui në pönö
cæqingä inte apænegacäimpa.

75 Wængongui iñömö edæ, Mïnitö tæiyæ waëmö
ëwocadinque mïni quëwenganca

botö weca nö pönï cæte quëwencæminimpa, ante
pönö cæcä ingacäimpa,” ante wëñængä
mæmpocä Tacadiya wodi apænecantapa.

76 Ayæ wëñængä ingante tömengä iïmaï ante
godömenque apænecantapa.

“Botö wëmi bitö imite botö wæætë apænebo ëñëe,
angantapa.

Në Æibæ Pönï Quëwengä beyæ bitö në apænebi
inömi imipa, ante bitö imitedö ante
apænecædänimpa.

Mönö Awënë taadö pinongæimpa, ante bitö edæ
tâno beyænte gote bai cædinque,

77 mönö Awënë quinäni inänite iïmaï ante odömonte
apænecæbiimpa.

Wënæ wënæ mïni cædö ante Wængongui pönö
ñimpo cæcä ate mïnitö iñömö edæ,

Tömengä ængä beyænque mönö quëwenguï impa,
ante do ëñencæminimpa, ante apænebi
ëñencædänimpa.

78 Edæ mönö Wængongui incæ mönö wënæ wënæ
wædönö ante waadete pönö waa cædinque,

öönædē Quēwengä ingante mönō weca da pönongä
pöningue nænque tæcæ tamō bai ēmongä
acæimpa.

⁷⁹ Mänömaï cædinque mönō wænguimämo beyæ
wēmō iñömō awædō,
ante wæyömonte tömengä ponte a ongongä
adinque mönō nænque pämo oo tote bai
quēwēmompa.

Ayæ, Minitō mīni gänē pönente quēwenguinō
taadonque poncæminimpa,
ante tömengä töö æmænte mämongä pömompa.”

Mänömainō ante Tacadiya wodi tömengä wēñængä
ingante apænegacäimpa. ⁸⁰ Wēñængä iñömō
do pædinque önöwoca tæi piñænte ēwocagacäimpa.
Idægoidi weca tömengä nänō ponte a ongonganca
önömæca quēwengacäimpa.

2

Itota ëñacampa (Mäateo 1.18-25)

¹ Wäö idægoidi weca nänō pöñedē iinque bayonte
awënë Tetædo Agoto iñömō, Æpomīnidō imīni,
ante acæte ante cædinque odömāno ömæ nē
quēwēnāni inānite edæ, Minitō emōwo tömāmīni
yewæmoncæminimpa, angacäimpa. ² Tidiabæ
awënë Tidēnio ingāñedē odömāno awënë tano
angä. ³ Ëñëninque adocanque tömengä mæmæidi
nāni quēwengaiñömō wacä tömengä mæmæidi
nāni quēwengaiñömō tömānāni yewæmoncæte
ante edæ go go cægadānimpa.

⁴ İninque Oodeabæ Awënë wodi Dabii wodi
pæingä inongä inte Ootee iñömō Gadideabæ

Nāatadeta nāni quēwēñōmō quēwēninquē adobaī tōmengā māmæ Dabii wodi nānō quēwengaiñōmō Bedēē iñōmō gogacāimpa. ⁵ Edæ Ootēē nānōogængā inguingā Māadiya yādēmadā iñongante tōmēna nāna gæncaya inguīna guēa yewæmoncæ godatapa. ⁶ Bedēē ponte quēwēñōna Wēñængā iñōmō iñque pædinque ⁷ bamoncadengā incæ onguīñængā inte iīmaī ēñagacāimpa. Māniñōmō monguī incōnē iñōmō māniñedē eyede pōni goti ongōnāni ate wædinque tōmēna wæætē cænēnāni cænguī oncontaidē guiyantaidē go guīda ate Wēñængā ēñacantapa. Iñique guiyantaidē ēñacā ate wāānā Wēñængā ingante weocoo wīni wīni caadinque cænēnāni cænguīncadedē ñō cædā oñongantapa.

Obegaidi inānite nē aadāni inānite anquedoidi apænedāni

⁸ Idægoidi cænīnāni obegaidi nāni ānōnāni iñōnānite nē aawēnāni iñōmō eyepancadē adoōnæ woyowotæ a cōnōnānīmpa. ⁹ A cōñōnāni mōnō Awēnē anquedo ponte a ongōñongā mōnō Awēnē nānō ñāō ēmōnō beyænque godongāmæ guīnæ gongæ adinque nē aadāni ancaī guīñente wædānitapa. ¹⁰ Anquedo iñōmō tōmēnāni inānite, “Guīñēnāmaī imāewedāni. Mīni nanguī ēñente toquinque ante botō ñōwo watapæ apænebo ēñēedāni. Mīnitō tōnō inguīpoga tōmāo quēwēnāni adobaī adode beyænque watapæ tocæmīnīmpa. ¹¹ Mōnō Awēnē Codito iñōmō, Æmo beyænque quēwencæmīnīmpa, ante nē Ængā baquingā inongā inte do edæ ēñacantapa. Edæ mīnitō beyæ ante tōmengā ñōwoōnæ incæ awēnē Dabii wodi nānō

quëwengaiñömö ëñacantapa. ¹² Nö impa, ante gote acëminimpa. Wëñængä ingante wäänä wïni wïni caadinque edæ cænïnäni cænguincadedë ñö cädä ate a öñongä adinque minitö, Nö impa, ante ëñencëminimpa.”

¹³ Ante anquedo äñongä wadäni nanguï inäni öönädë owodäni incæ iñontobæ tontadoidi ongönäni bai tömengä tönö godongämæ ponte a ongöningue ämotamïni ante bai äningue Wængonguï ingante iïmaï ante watapæ apænedänitapa.

¹⁴ “Wængonguï æibæ pönï quëwëngä inte edæ ñäö apäite bai ëmongänö angüënë.

Tömengä inguipoga iñömö waadete pönö cæcä beyænque mïni waocabo edæ gänë pönenguïminidö angüënë.”

¹⁵ Ante ämotamïni ante bai äningue anquedoidi öönädë adodö wadæ æite godäni ate në aawënäni iñömö näni cabo tededinque,

—Mönö Awënë mönö imonte apæncä mönö ëñënö ante, Æbänö cæcäi, ante mönö Bedëë gote ædæmö acëimpa. ¹⁶ Äningue pogodo

ponte ayönäni Mäadiya tönö Ootee a ongöñöna Wëñængä iñömö cænïnäni cænguincadedë a öñongä adänitapa. ¹⁷ Iinque adinque wadæ godinque, Wëñængä æbänö ingää, ante anquedo apæncä näni ëñënö ante gode ä gode ä cæte wayömö wayömö quëwënäni inänite tededäni ëñënanitapa.

¹⁸ Eñëningue tömänäni wæætë, Në aawënäni æbänö ante apænedäni, ante guïñente wädänitapa.

¹⁹ Mäadiya guiquënë, Wëñængä æbänö ingä änänii, ante nämä pönëë congantapa. ²⁰ Në

aawënäni guiquënë, Wængonguï ñäö apäite bai

ëmönongä inte pönö waa pönī cæcä æmönipa. Edæ anquedo nänö apænedö bai do cæcä amönipa, ante apænedinque eyepancadë ocæ ëmænte gogadänimpa.

Bitö Wengä, ante mæmpoda Wëñængä ingante Wængonguī oncönë ænte pönapa

²¹ Ayæ, Adoque Wængonguī itädë go ate æmontaique ëö togængæimpa, ante idægoidi cöwë nāni cæi bai cædinque Wëñængä ingante ëö togænänitapa. Ayæ Mäadiya yädëmadāmaī nänö iñedë anquedo nänö pemöninö bai äninque mæmpoda Wëñængä ëmöwo ante, Itota, pemongadaimpa.

²² Wäänä mänimpoönæ wepæ näate inampa, ante Möitee wodi nänö angaimpoönæ iinque go ate tömëna, Wëñængä iñömö Wængonguī Awënë quī ingampa, ante mönö godongæimpa, ante tömengä ingante Eedotadëë iñömö ænte gogadaimpa.

²³ Edæ, “Onguīñænāni bamoncadënāni tömänāni tæiyæ waëmö bacædänimpa, ante tömënāni Wængonguī Awënë nempo pædæ godongæimpa,” ante Awënë Wængonguī nänö angainö ante ëñëninque Mäadiya tönö Ootee do cædatapa.

²⁴ Ayæ, Equemöna nāna gæncaya, Wængonguī quī, ante godongæimpa. Wīi mänömaī cæte tæcæ wengä wengä pæda mënaa inate godongæimpa. Ootee tönö Mäadiya iñömö mänömaī cædinque, Wængonguī quī impa, ante mënaa inate ænte pöninque pædæ godöna ængacäimpa.

²⁵ Mäniñedë adocanque edæ tömengä ëmöwo Timeönö Wængonguī beyænque ante nö cædongä inte Eedotadëë iñömö quëwengacäimpa. Idægoidi

wampo pönente quëwencædänimpa, ante Wængonguï æyedënö ædæmö cæquingää, ante tömengä wänö cönonte quëwëngäimpa. Ayæ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante tömengä cöwë ewocacä inongäimpa. ²⁶ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca do apænecä ëñëninge Timeönö wodi iñömö, Botö ayæ wænämaï mïimö quëwëmoyedë mönö Awënë Codito ingante aquïmo imopa, ante do ëñëningä inongäimpa. ²⁷ Nöwo iñömö Wængonguï Önöwoca angä ëñëninge tömengä Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë pö guicantapa. Mänïñedë Itota mæmpoda iñömö idægoidi wææ ante nani cægainö bai cæcæte ante cædinqe Wëñængä Itota ingante ænte pö guïda. ²⁸ Adinqe Timeönö iñömö edæ Wëñængä ingante bæi ongonte pæ mäninqe Wængonguï ingante, Tömëmi waa toquinque mönitö imönite pönö cæbipa, ante apænecantapa.

²⁹ “Bitö Tæiyæ Awënë inömi inte ëñëmi. Bitö imite në cæbo iñömote bitö doyedë, Cæbo acæbiimpa, angabiimpa.

Ïninqe bitö äninö bai nöwo edæ ïninqe cæbi adïmo iñömote bitö ämi ate wænte goboe.

³⁰ Edæ bitö, Quëwencæminimpa, ante në Ænguingä ingante nöwo da pönömi ponte ëñacä do abopa.

³¹ Mänömaï cædinqe bitö, Wadäni nani cabo wadäni nani cabo woadäni tömänäni acædänimpa, ante cædinqe bitö në Ænguingä ingante nöwo da pönömi ponte a ongongä acæimpa.

³² Idægoidi ināmaī ināni incæ tōmēnāni nāni cabo nāni cabo incæ edonque acædānimpa, ante cædinque bitō da pōnōmi pōninque tōmengā ñāō apāite baī a ongongā acædānimpa.

Ayæ mōni idægocabo iñōmōnite bitō, Wēñængā ængā beyænque botō quimīni iñōmō ñāō baī waēmō pōni ēmōninque quēwencæmīnimpa, ante pōnō cæbi abopa.”

³³ Ante āmotamīni ante baī Tīmeōnō wodi, Wēñængā æbānō cæquingā ingāā, ante tedecā ēñēninque Wēñængā mæmpo tōnō tōmengā badā iñōmō guñēnte wædatapa. ³⁴ Tīmeōnō wæætē, Mīna waa toquinque iingā Wēñængā ingante æmīnapa, ante apænedinque tōmengā badā Māadiya ingante iīmaī ante godōmenque apænecantapa.

—Picængā badinque iingā Wēñængā cæcā beyænque idægoidi pancadāniya tæ go wæænte baī wæyōnāni pancadāniya wæætē ængæ gantite baī quēwencædānimpa. Wængonguī iñōmō, Wēñængā ingante ate ēñencædānimpa, ante odōmonte cæyongā pancadāniya wæætē adocā ingante godō piinte tedecædānimpa. ³⁵ Ante apænedinque Tīmeōnō iñōmō Māadiya ingante apænecantapa. Mānōmaī bayonte, Nanguī ināni æbānō ante mīmōno pōnēnāni, ante edonque acæimpa. Bitō iñōmō yaēmē yete baī wæwente ēwocacæbiimpa, ante apænegacāimpa.

³⁶ Ayæ wadā iñōmō Wængonguī beyæ nē apænedā iñōmō tōmēnā ēmōwo Ānā adobaī ongōnantapa. Atedoidi nāni cabo iñōnāni adocanque Pānoedo wēnā inōnā inte tōmēnā picængadedā ingadāimpa. Tōmengā iñōmō baquēcāñedē mōninque nānōogængā tōnō ōnompō

æmæmpoque go mēa wadepo quēwente ate onguĩñængä guiquēnē nāñe wængacäimpa. ³⁷ Onquiyæñä iñömö ñowo otenta i coatodo wadepo nänö eñagainanca owæmpoĩnä quēwēnä inte tōmēnä Wængonguĩ oncö ñænæncönē yabæcönenque cōwē quēwēninque taodämaĩ inönäimpa. Itædē woyowotæ tōmēnä cōwē, Wængonguĩ ingampa, ante waa cædinque Wængonguĩ ingante apænecæte ante wantæpiyæ cænämaĩ quēwēnä inönäimpa. ³⁸ Tōmēnä ñowo eyepæ pōnĩ mämö bee tēninque Itota ingante adinque Wængonguĩ ingante waa ate pōnēninque apænecantapa. Ayæ wadäni, Mōnitö Eedotadēē iñömö quēwēmōni iñömōnite Wængonguĩ æyedēnō pōnō cæcä beyæ abæ tawænte quēwenguimōnii, ante nē wänö cōnāni inānite dodä Änä iñömö Wēñængä ingante do adinä inte, Wēñængä nē Ænguingä inte do eñate pongä atabopa, ante cōwē apænedä eñengadänimpa.

Näatadeta occē emænte godänipa

³⁹ Ayæ mänüi, Awēnē Wængonguĩ, İimaĩ cæedäni, nänö angainö ante iinque cæte ate Ootee nāni wencabo Gadideabæ gocæte ante wadæ godinque Näatadeta tōmēnāni nāna quēwēniñömö pongadänimpa. ⁴⁰ Wēñængä iñömö edæ picængä pædinque tæi piñængä bacantapa. Ayæ ocai encacä inte nanguĩ eñente bagacäimpa. Ayæ Wængonguĩ waadete pōnō apænecä eñente ewocadinque tōmengä nē waadete pōnō cæcä ingacäimpa.

Wængonguĩ oncönē Itota gote ongongampa

41 Wodo pænta gogaïönæ bai Patowa mönō ææmæ cænguïönæ ñowo impa, ante pönëninque idægoidi Patowa ante Eedotadëë godinque ææmæ cædönänimpa. Itota mæmpoda adobaï Patowa nāni ämæ cōwë cæyedë wadepo iñō wadepo iñō Eedotadëë goda ingadaimpa. 42 Ìninque Itota dote wadepo iñonte Wængonguï beyæ ante ææmæ cōwë nāni cædō bai Ootee nāni wencabo do gote cædānitapa. 43 Ææmæ tōmäå ïinque cædinque oncönë poncæte ante taadonque pöninque mæmpoda adāmaï iñōnate Itota guiquënë Eedotadëë iñömō ayæ quëwengantapa. 44 Godongämæ mönō poncabo tönō pongä ïmaingampa, ante pönëna ïnte taadō tōmäå itædë pöninque tōmëna guidënāni weca tōmëna æmigoidi weca diqui diqui mincæ cæyöna, 45 edæ dæ angä. Ate wædinque tōmengä ingante diqui mincæte ante Eedotadëë adodō ocæ ëmænte gogadaimpa.

46 Mëönaa go adoönæque iñonte diqui diqui minte ate edæ Wængonguï oncō ñænæ oncönë yabæcönë pō guiite ayōnate Itota iñömō nē odömönāni weca ëñë cōinque, Æbänō ï, Æbänō cæquï, ante angä adatapa. 47 Tōmengä apænecä ëñëninque tōmänāni, Æ tōmengä iñömō ocai nē encacä waa ëñengä amönipa, änānitapa. Ayæ, Itota ingante, Æbänō ï, ante änāni ëñëninque tōmengä wæætë nō apænecampa, ante wædinque tōmänāni guïñente wædānitapa. 48 Mæmpoda iñömō mänïñömō pō guiite ayöna Itota mänōmaï cæcä adinque guïñente wædatapa. Tōmengä badä tōmengä ingante,

—Botō Wëmi ëñëmi. Mönatō ïmōnate quïnante

mänömaï cæbii. Iñæmpa bitö wæmpo tönö mönatö bitö imite ante ancaa diqui diqui minte wæwentamönapa.

⁴⁹ Æñongante tömengä wæætë,

—Mīnatö iñæmpa, Mæmpocä oncönë Itota ongonguënengä ingampa, ante ëñënämaï imīnatawo. Quīnante wayömö diqui diqui mīmīnatawo.

⁵⁰ Æñongante, Æbänö ante angää, ante ædæmö ëñënämaï inatapa.

⁵¹ Tömengä wæætë mæmpoda miñæ gote Nāatadeta pöningue tömëna nāna änö ante cöwë ëñente cæcantapa. Wäänä guiquënë tömengä nänö cædinö ante nāmä pönëë congä ingacäimpa. ⁵² Itota iñömö edæ nanguï ëñengä bate pædongäimpa. Picængä bayongante Wængonguï tönö waodāni adobāi tömengä ingante cöwë godömenque godömenque waadete adönāimpa.

3

Wäö æpæñë në guidongä önömæca quëwente apæñecä

(Mäateo 3.1-12; Mäadoco 1.1-8; Wäö 1.19-28)

¹ Tibedio quīte wadepo tömämæ awënë nänö inöñedë Pontio Pidato wodi nāni änongä adoyedë Oodeabæ awënë iñongante Edode wæætë Gadideabæ awënë inongäimpa. Adoyedë iñömö Edode wodi nänö tönīñacä Pedipe Itodeabæ Todacönitebæ awënë iñongä Ditāniato wodi adoyedë Abidëniabæ awënë inongäimpa.

² Mānimpodāni māniömæ awënëidi iñönāni Änato wodi tönö Caiapato wodi adoyedë, Wængonguï quī, ante në godöna ñænænāna pönī inöna inönaimpa.

Tömëna nänä inöñedë adoyedë edæ Tacadiya wodi wengä Wäö ingante önömæca iñömö ayæ quëwëñongante Wængongui apænecäimpa. ³ Wäö wodi iñömö Oododänonga ömaaue go tömäo cægöninge iimaï apænecä ëñënanitapa. Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ emænte Wængongui gämænö pöedäni. Ayæ, Wënæ wënæ botö cædinö ante Wængongui piinämaï inte pönö ata cæpocä quëwëmopa, ante edonque acæimpa, ante odömöninge æpænë guiedäni, ante Wäö angacäimpa. ⁴ Mänömaï cædinque Wængongui beyæ në apænegaingä Itaiya wodi iimaï ante nänö yewæmonte apæneginö bai Wäö adobai cægacäimpa.

“Adocanque önömæca ongöninge iimaï ante yedæ tedecä ëñencædänimpa.

‘Awënë nänö ponguinö ante tee monte bai cædinque,

taadö töinö pinonte bai cæedäni.

⁵ Onquiyabo incæ änanquidi incæ, Mæmö pöni bacæimpa, ante ææ wocæimpa.

Biyönæ iñömö tee möninge mæmö pöni badongæimpa.

Taadö idiquibæ iñonte töinö pinongæimpa.

Wënæ wënæ iñonte wainö pöni taadö badongæimpa.

⁶ Taadö mänömaï mæmö pöni ba iñinque tömämæ quëwënäni incæ, Wængongui pönö ængä beyænque mönö quëwenguinö impa, ante edonque acædänimpa, ancæcäimpa.”

⁷ Ante yewæmonte ongompa cæminii, ante Wäö wodi æpænë guicæte ante pönäni nanguï inäni iñönänite iimaï angantapa. “Minitö iñömö

tæntæ pæimīni bai inte nē babæ cæmīni īnīnque edæ ēñenguēnē quēwēmīni. Wængonguī nānō pīinte panguīmāmo ante edæ, Wænompadāni, ante æcānō āna ēñēnīnque mīnitō wodii wīnonte pōmīnii. ⁸ Wængonguī Awēnē gāmānō mīnitō ocæ ēmænte poncæ cæmīnitawo. Nō nō pōmīni īnīnque edæ nē ocæ ēmænte pōnāni wainca incate bai waa cædāni bai mīnitō īñōmō edæ adobai waa cædāni. Mīnitō nāmāneque pōnēnīnque, ‘Mōnitō mæmæ Abadāo wodi pæimōni īmōni beyænque Wængonguī mōnitō īmōnite waa acæcāimpa,’ ante nāmā wææ ancæ cæmīnitawo. Īñæmpa Wængonguī angā bai Abadāo wodi pæimīni mīni īnō bai dicacoo incæ dobæ adobai bacædōnīī apa ānewēmīnii. ⁹ Awæ īñōmō wainca incadāmaī ī īnīnque edæ do yete gongapamō iya tangæimpa. Awæ yecæte ante awænca eyewa næænāni bai Wængonguī nānō panguīmāmo īñōmō edæ oo pōni pō apa quēwēmīnii,” ante Wāo apænægacāimpa. ¹⁰ Angā wædinque godongāmæ ongōnāni pancadāniya wæætē,

Mānōmaī ī īnīnque æbānō cæquēnēmōni īmōnii.

¹¹ Āñōnānite Wāo,

—Weocoo mencooga nē mangā īñōmō weocoo ōmaacā ingante adocooque godongā æncæcāimpa. Cænguī nē ēacā adobai cænguī ōmæpocā ingante godongā æncæcāimpa, angantapa. ¹² Ayæ odōmāno awēnē nānō āninta nē ænāni guiquēnē adobai æpænē guicæte ante pōnīnque Wāo ingante ānānitapa.

—Nē odōmōmi ēñēmī. Mōnitō īñōmō æbānō cæquēnēmōni īmōnii. ¹³ Āñōnānite tōmengā wæætē,

—Mīnitō awēnē, Mānimpota, ante nānō ānimpota ante wadāni īnānite āmīni pædæ pōnōnāni eyepæ

æninque mīnitō wæætē, Tōmēmōni quī, ante godōmenque ānāmaī iedāni, angantapa. ¹⁴ Ayæ tontadoidi adobaī tōmengā ingante,

—Mōnitō guiquēnē æbānō cæquēnēmōni imōnii.

Āñōnānite Wāō wodi iīmaī angantapa.

—Mīnitō wacā tōmengā nānō godonte æinta ö æncæte ante pæmēnēnāmaī iedāni. Ayæ wacā wēnæ wēnæ cædāmaī iñongante mīnitō, Wēnæ wēnæ cæbitapa, ante babæ wapiticæ ānāmaī iedāni. Ayæ mīnitō cædi beyæ mīnitō awēnē eyepæ pōnongā æninque piyænē cæte godōmenque æinente wædāmaī iedāni, angantapa.

¹⁵ Āñongante godongāmæ ongōnāni iñōmō, Wængonguī doyedē, Codito ponguingā, ante nānō nē angaingā iñōmō edæ iingā Wāō wabānō iīmaingampa, ante ōnōwēnenque pōnēnāni inte edæ, Wāō æbānō cæquingā, ante acæte ante a ongōnānitapa. ¹⁶ Wāō wæætē tōmānāni inānite apænedinque, “Botō guiquēnē nāwangā mīnitō imīnite æpænē guidōmo guiimīnīpa. Īncayæ ate nē Ponguingā guiquēnē tōmengā iñōmō nāwangā ñænængā pōni iñongante botō guiquēnē guiyāmo inōmo inte tōmengā awæncata incæ ædō cæte ñī cæquimoo. Tōmengā iñōmō mīnitonga gonga bæcote bai cædinque Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante edæ da pōnongā æncæmīnīpa. ¹⁷ Waocā, Todigo tōmēmō wati wati tæñōninque botō tæñōniñōmō ōnōmancaque baquinque botō waiña tōmāmō oncōnē da wencæboimpa, ante timpodæ næænte wo ææntodō wo ææntodō cædinque ontapocoo wææincoo wadæ ñēmænte wo ewengampa. Waocā mānōmaī wo ewencæte ante

timpodæ næængä bai mönō nē Ponguingä iñömō adobai oo pōni apænte ancæcäimpa. Edæ waëmō ināni inānite apænte æninqe tōmengä ontapocoo bai ināni inānite gonga cōwē bæcōyōmō iya tangä gonte wæcædānimpa.”

¹⁸ Mänōmainō äninque Wäo wodi godōmenque wade wade apænedinque tōmēnāni inānite, Ämo ēñēmaimīnīpa, angacäimpa. Ayæ, Codito ingantedō ante watapæ apæncä ēñengadānimpa. ¹⁹ Incæte tōmengä pancabaa Awēnē Edode ingante, Bitō tōniñacä nänōogængä Ædodiya ingante mömii, ante pīininqe Edode nänō wīwa cædinō ante tōmānō ante pīingä adinque, ²⁰ Edode wodi guiquēnē godōmenque wīwa cædinque Wäo ingante tee mönecä wægacäimpa.

Itota æpænē guicampa

(Māateo 3.13-17; Māadoco 1.9-11)

²¹ Māniī Wäo tōmānāni inānite æpænē nänō guidōñedē Itota ingante adobai guidongä guicantapa. Guiite ate Wængonguī ingante apæneyongä öönæ wi ænete bai bayonte edæ ²² Wængonguī Tæiyæ Waëmō Önōwoca equemō wææ contate bai tōmengäa edonque pōni wææ guicä ate öönædē apænedinque,

—Bitō botō Wēmi botō nē waadebi imīpa. Bitō imite waa adinque waa tobopa, ante öönædē apæncä ēñengacäimpa.

Itota nänō mæmæidi

(Māateo 1.1-17)

²³ Todēinta wadepo nänō ēñagaiñedē iinque bayonte Itota māniñedē tāno cæcä ingacäimpa. Tōmengä ingante nē pæpogadongä iñömō Ootee

iñongante wadäni, Itota wæmpocä ingampa, ante pönënönänimpa.

Ootee wodi mæmpo wææ Edii wodi ingacäimpa.

²⁴ Edii wodi mæmpo wææ Mäatato,
Mäatato wodi mæmpo wææ Debi,
Debi wodi mæmpo wææ Mëedequi,
Mëedequi wodi mæmpo wææ Cäna,
Cäna wodi mæmpo wææ docä Ootee wodi in-
gacäimpa.

²⁵ Mänii docä Ootee wodi mæmpo wææ Mäatatia,
Mäatatia wodi mæmpo wææ Ämoto,
Ämoto wodi mæmpo wææ Näacö,
Näacö wodi mæmpo wææ Etedi,
Etedi wodi mæmpo wææ Näagai ingacäimpa.

²⁶ Näagai wodi mæmpo wææ Mäato,
Mäato wodi mæmpo wææ docä Mäatatia,
docä Mäatatia wodi mæmpo wææ Tëmei,
Tëmei wodi mæmpo wææ Ooteco,
Ooteco wodi mæmpo wææ Oodaa ingacäimpa.

²⁷ Oodaa wodi mæmpo wææ Owäna,
Owäna wodi mæmpo wææ Deta,
Deta wodi mæmpo wææ Dodobabedo,
Dodobabedo wodi mæmpo wææ Tadatiedo,
Tadatiedo wodi mæmpo wææ Nëedi ingacäimpa.

²⁸ Nëedi wodi mæmpo wææ docä Mëedequi,
docä Mëedequi wodi mæmpo wææ Adi,
Adi wodi mæmpo wææ Cotäö,
Cotäö wodi mæmpo wææ Edëmadäö,
Edëmadäö wodi mæmpo wææ Ede ingacäimpa.

²⁹ Ede wodi mæmpo wææ Ootowee,
Ootowee wodi mæmpo wææ Ediyedede,
Ediyedede wodi mæmpo wææ Oodii,

Oodii wodi mæmpo wææ docä Mäatato
ingacäimpa.

30 Mänii docä Mäatato wodi mæmpo wææ docä
Debii,

mänii docä Debii wodi mæmpo wææ Timeönö,
Timeönö wodi mæmpo wææ docä Oodaa,
docä Oodaa wodi mæmpo wææ wacä docä Ootee,
mänii docä Ootee wodi mæmpo wææ Öönäö,
Öönäö wodi mæmpo wææ Ediyaquimö
ingacäimpa.

31 Ediyaquimö wodi mæmpo wææ Mëedea,
Mëedea wodi mæmpo wææ Mëna,
Mëna wodi mæmpo wææ Mäatata,
Mäatata wodi mæmpo wææ Näatäni ingacäimpa.

32 Näatäni wodi mæmpo wææ Awënë Dabii,
Awënë Dabii wodi mæmpo wææ Yæte,
Yæte wodi mæmpo wææ Obedo,
Obedo wodi mæmpo wææ Boodo,
Boodo wodi mæmpo wææ Täna,
Täna wodi mæmpo wææ Näatöö ingacäimpa.

33 Näatöö wodi mæmpo wææ Äminadabo,
Äminadabo wodi mæmpo wææ Adämii,
Adämii wodi mæmpo wææ Adöni,
Adöni wodi mæmpo wææ Etedöö,
Etedöö wodi mæmpo wææ Pade,
Pade wodi mæmpo wææ wacä docä Oodaa in-
gacäimpa.

34 Mänii docä Oodaa wodi mæmpo wææ Aacobo,
Aacobo wodi mæmpo wææ Itæca,
Itæca wodi mæmpo wææ Abadäö,
Abadäö wodi mæmpo wææ Tade,
Tade wodi mæmpo wææ Näacodo ingacäimpa.

35 Nāacodo wodi mæmpo wææ Tedogo,
 Tedogo wodi mæmpo wææ Dagao,
 Dagao wodi mæmpo wææ Pedego,
 Pedego wodi mæmpo wææ Eebedo,
 Eebedo wodi mæmpo wææ wacä docä Täna in-
 gacäimpa.

36 Mänii Täna wodi mæmpo wææ Cainäö,
 Cainäö wodi mæmpo wææ Adapacadæ,
 Adapacadæ wodi mæmpo wææ Temö,
 Temö wodi mæmpo wææ Docä Nöwee,
 Docä Nöwee wodi mæmpo wææ Nämeco
 ingacäimpa.

37 Nämeco wodi mæmpo wææ Mäatoadö,
 Mäatoadö wodi mæmpo wææ Ënoco,
 Ënoco wodi mæmpo wææ Aadedo,
 Aadedo wodi mæmpo wææ Mäadadede,
 Mäadadede wodi mæmpo wææ wacä docä Cainäö
 ingacäimpa.

38 Docä Cainäö wodi mæmpo wææ Ënoto,
 Ënoto wodi mæmpo wææ Teto,
 Teto wodi mæmpo wææ Adäö,
 Adäö wodi ingante nē badongaingä iñömö
 edæ mönö Mæmpo Wængongui inongä
 ingacäimpa. Mäninäni iñömö edæ Itota
 mæmæidi ingadänimpa.

4

*Itota wēncæ wēncæ cæccæcäimpa, ante wēncæ
 cæcampa*

(Mäateo 4.1-11; Mäadoco 1.12-13)

¹ Mänii Oododänonga quëwëninque Wængongui
 Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ædæmö ewocacä

inongä inte Itota inñömö wadæ gocantapa. Goyongante Wængongui Önöwoca tömengä ingante önömæca ænte mäocä gogacäimpa. ² Godinque coadenta eönæ mänimpoönæ quëwëñongante wënæ awënë pöningue, Wënæ wënæ cæe, ante ancaa cædongäimpa. Itota inñömö mänimpoönæ cænämaï iningä inte edæ iinque bayonte gæwænte wæcantapa. ³ Adinque wënæ awënë tömengä ingante,

—Bitö näwangä Wængongui Wëmi inömi inte dica incæ päö ämi ba cæmaïmipa.

⁴ Äñongante,

—“Cæntedö quëwenguï i. Inñæmpa Wængongui nänö apænedö ante tömänö ante eñente quëwengæimpa,” ante yewæmonte ongö apa, äningue Itota edæ Baa angacäimpa.

⁵ Ayæ Itota ingante onquiyaboga ænte mäicä æite ongöñongante wënæ awënë wæætë inguipoga awënë odeyeidi ömæ tömäo ongöñömæ adoyömö a ongonte bai adotedæ odömongä acantapa. ⁶ Odömongä ayongante Itota ingante äningue wënæ awënë wæætë,

—Awënëidi waincönë pönï ongöningue waëmoncooga mongæningue tæï piñæningue tömënäni nempo quëwënäni inänite nanguï änäni eñente do cædänipa, ante abii. Tömënäni waëmö pönï nänï emömämo ante æcänö emonguingää, ante, Tæï piñænte nänï enempodö ante æcänö empoquingää, ante, botö inñömö edæ do ænte enempegäimo inte tömömoque në ämo inte godömo ænänipa. Ininque bitö imite, Bado, godömo æe, ämopa. ⁷ Ininque bitö mänincoo æncæte ante botö

weca ædæ wææninqe, Tatänabi bitö Wængonguï bai inömi imipa, ämi adinqe botö wæætë, Bado, bitö tömämæ Awënë babipa, ante edæ pönömo æmaimipa, ante wënæ awënë änewengantapa.

⁸ Angä ëñëninque Itota,

—Iïmaï ante yewæmongatimpa. “Awënë Wængonguï weca ædæ wæænte tömengä ingante apænedinqe, Bitö adobique Wængonguïmi imidö angüënë, ante watapæ apænecæbiimpa. Ayæ, Wængonguï beyænque cæcæbiimpa,” ante wææ yewæmonte ongö apa quëwëë, ante Itota angacâimpa.

⁹ Wënæ awënë ayæ Itota ingante Eedotadëë ænte mäocä goyongante Wængonguï oncö ñænæ oncömäa ænte mäicä æcantapa. Æite næ gongæñongante wënæ awënë wæætë, Bitö näwangä Wængonguï Wëmi imipa, ante acædänimpa, ante bitö to wæibäwe. ¹⁰ Äninqe wënæ awënë godömenque apænedinqe, “Iïmaï ante do yewæmonte ongompa, Bitö imite wææ aacædänimpa, ante cædinque Wængonguï tömengä anquedoidi inänite da pönongä

¹¹ pöninqe bitö imite iñæ æmpodäni ininqe, bitö dicaa tee tēwadämaï incæbiimpa,” ante yewæmongatimpa cæbii.

¹² Äñongä Itota wæætë,

—Iñæmpa iïmaï ante ingatimpa. “Bitö, Mönö Awënë Wængonguï æbänö cæquingää, ante acæte ante cædämaï incæbiimpa. Æñenämaï cæbo incæte edæ mönö Awënë Wængonguï botö imote cöwë wææ aaquingä, ante acæte ante wënæ wënæ

cædāmaī incæbiimpa,” ante wææ yewæmonte ongö apa änewëë, Itota angacäimpa.

¹³ Ante Itota angä ate wënæ awënë incæ, Itota wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante nänö änewënö iinque cædinque iincayæ ate nänö ponte cæquinque edæ wadæ gogacäimpa.

*Gadideabæ godinque Itota täno cæcampa
(Mäateo 4.12-17; Mäadoco 1.14-15)*

¹⁴ Itota iñömö Wængongui Önöwoca nänö tæi piñænö ewocadinque Gadideabæ adodö pongacäimpa. Do pongäimpa, ante adinque wadäni wayömö gode ä gode ä cædäni eñengadänimpa.

¹⁵ Tömengä iñömö mänïömæ wayömö wayömö godinque tömënäni nani odömöincönë go guiite go guiite cædinque odömonte apænecä adinque tömänäni, Waa pönï odömonte apænecampa, ante tedegadänimpa.

*Näatadeta iñömö ponte Itota apænecampa
(Mäateo 13.53-58; Mäadoco 6.1-6)*

¹⁶ Wæætë Näatadeta tömengä nänö pægaiñömö pöninque tömënäni guëmanguïönæ iñonte Itota nänö cöwë cæi bai ñöwo cæcantapa. Oodeoidi Wængongui apænecä nani eñente yewæmongainta ate odömöincönë go guiidinque tömengä mäninta ate apænecæte ante ængæ ganticä. ¹⁷ Adinque tömengä ingante Itaiya wodi Wængongui beyæ nänö yewæmongainta pædæ pönönäni ængantapa. Æninque, Mänïñömö yewæmonte i, ante ñi cæpote adinque, Iïmaï yewæmonte ongompa, ante apænecantapa.

¹⁸ “Wængongui Awënë Önöwoca botonga pö guicä ate botö tömengä ingante ewocabopa.

Īninqe tōmengā botonga gao cæte bai cædinque tōmengā nānō tæi piñæmāmo da pōnōninqe botō ĩmote angantapa.

Bitō ōmaadāni wæwēnāni ĩnānite Wængonguī Awēnē waa pōnō cæcæcāimpa, ante watapæ apænebi ēñencædānimpa, angacāimpa.

Nē tee mōnete bai wædāni ĩnānite bitō, Wængonguī pōnō wi ænecā beyænque mīnitō abæ tawænte gocæmīnimpa, ante godō apænebi ēñencædānimpa.

Nē babetamōnāni ĩnānite, Mīnitō wæætē waa acæmīnimpa, ante bitō godō cæcæbiimpa.

Piinte cædāni ate wæwente quēwēñōnānite bitō wæætē gā pe æmpobi abæ tawænte bai gocædānimpa.

19 Ayæ, Wængonguī Awēnē nānō waadete cæquīnepo do batimpa, ante apænebi ēñencædānimpa, ante Wængonguī botō ĩmote do da pōnongā pōmo ĩmopa.”

20 Ante Itaiya wodi nānō yewæmongainta adinqe adodō nā nā capodinqe māniñōmō nē cæcā ingante pædæ godōninqe Itota tæ contacantapa. Mānōmai cæcā adinqe tōmēnāni nāni odōmōincōnē nē ongōnāni tōmānāni tōmengā ingante cōwā adānitapa. 21 Ayōnānite,

—Wængonguī botō ĩmotedō ante apænecā ēñēninqe nāni yewæmongainō bai ñōwoōnæ ēñēñōmīni edæ do ĩinque ba amīnupa.

22 Ante apænecā ēñēninqe tōmānāni, Tōmengā nanguī waadete pōnō tedecampa, ante apænedinqe tōmengā ingante waa adinqe guīñente wædānitapa.

—Īngä ĩñæmpa Ootee wengä ĩmaingä inte bamönengæ mänömaï cæcampa, ante awædö, ante nani caboque tededänitapa.

²³ Mänömaï ante wæyönänite Itota tömënäni nani pönënö ante önöwënenque ëñëninque,

—Botö ĩmote apænedinque mīnitö, “Bitö dotodo bai ĩnömi inte nāmā incæ cæte waa babäwe,” ante dodäni nani angainö bai ante tedomini awædö. Ayæ, “Capënaömö ĩñömö bitö waa cæbi adinque tededäni ëñëmönipa. Mäniñömö bitö cædinö bai tömëmi ëñagaiñömö adobai wii cæbii,” ante wæmini abopa.

²⁴ Äninqe Itota godömenque apænedinque,

—Nawangä ämopa. Wængongui beyæ nē apænecä ĩñömö tömengä quëwëniñömö ponte apæneyongante, Wii ëñëinē wædö, ante Baa änänipa. ²⁵ Nawangä edæ ämo ëñëedäni. Docä Ediya wodi quëwengäñedē mēa go adoque wadepo ayæ tæcæ wadepo ĩñonte tömënäni ömæ tömäo nani gæwænte wægaimämo baquinque cöönæ cædämaï ingatimpa. Mäniñedē Idægobæ ĩñömö owæmpoinäni nanguï ĩnani quëwëñönänite, ²⁶ tömënäni weca Ediya ingante da godönämaï inte Wængongui wæætē edæ, Bitö Tidöo eyequei gote Tadepata ĩñömö quëwengä owæmpoingä weca goe, angä gogacäimpa. ²⁷ Adobai Wængongui beyæ nē apænegaingä Editeo wodi quëwengäñedē Idægobæ æmontai nē baadäni nanguï ĩnani ĩñönänite Wængongui tömënäni ĩnänite wadæ caadämaï inte wæætē edæ Tidiabæ quëwengä Näämäo ingante wadæ caacä waintai baagacäimpa.

²⁸ Ante Itota apænecä ëñëninque mänincönē ongönäni tömänäni piinte äinäni badänitapa.

29 Äinäni badinque tömengä ingante tömënäni nāni quëwëñömö yabæ inö wido cädänitapa. Ayæ tömënäni nāni mænonte quëwenquidi tömāne ænte māo godinque tömënäni, Bæ tamö guidömëmæ tæ wææncæcäimpa. ³⁰ Ante cæyönäni, Itota iñömö tæcæguedë godinque aamö cæte wadæ gogacäimpa.

*Itota angä ëñente wënæ incæ tao gopa
(Mäadoco 1.21-28)*

³¹ Wadæ godinque Gadideabæ Capënaömmö nāni quëwëñömö pöningue Itota tömënäni nāni guëmanguïönæ bayonte tömënäni inänite odömonte apæ necä ëñënanitapa. ³² Eñëñönäni tömengä nämä tæi piñæningue në angä inongä inte nö odömonte apæ necä ëñente wædingue tömënäni, Æ tömengä iñömö nö pöni odömonte apæ necä ëñëmönipa, ante wädänitapa.

³³ Mäniñedë edæ onguïñængä wënæ wentamö ëwocacä tönö në quëwengä iñömö tömënäni odömöincönë a ongöningue iñontobæ yedæ ante aa pecantapa.

³⁴ –Quimæ quëwëë. Bitö Itota Näatadeta quëwëniimi inte quïnante mönatö weca pömi. Mönatö imönate edæ æmæwo wido cæcæte ante wabänö pömitawo. Bitö æmömidö imii, ante botö do atabopa. Bitö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Wëmi inömi imipa, ante edæ do ëñëmopa.

³⁵ Ante tedeyongante Itota wææ äningue,
–Apocænë quëwenguënë tedewëë. Waocä baönë quëwënömi inte edæ tao gobäwe.

Angä ëñëningue wënæ guiquënë tömänäni ayönäni waocä ingante māo tæ gotodö go

wææñongante tömengä baonga wënæ wënæ cædämaï inte tao gotapa. ³⁶ Itota angä wënæ tao gocä adinque tömänäni guññente wædinque nämäneque tededinque,

—Tömengä æbänö cæte nē angä ingää. Ìñæmpa nē angä inongä inte tömengä tæi piñæninque wënæidi nē wentamö ewocadäni inänite angä tao godäni awædö.

³⁷ Ante pönente wædinque tömēnāni, Itota mänömaï cæcampa, ante tededinque mänïömæ tömäo gode ä gode ä cædäni eñengadänimpa.

Pegodo nänöogæ wäänä ingante Itota cæcä gancæ bacä

(Mäateo 8.14-15; Mäadoco 1.29-31)

³⁸ Mänii tömēnāni odömöincönē ongonte apænedinque Itota tao godinque Timönö oncönē go guicantapa. Go guiyongante wadäni, Timönö nänöogængä wäänä inömö nanguï daicawo gawænte nangæ bacampa cæbii, änäni.

³⁹ Eñēninque Itota tömengä weca go gongæninque daicawo inte piinte bai äninque, Idæwaa impa, angä dæ batapa. Ininque tömengä gancæ badinque ængæ gantidinque tömēnāni beyæ cæcantapa.

Nantate wæwēnāni inänite Itota cæcä waa badänipa

(Mäateo 8.16-17; Mäadoco 1.32-34)

⁴⁰ Nænque gäwawecæ bayonte nantate wæwēnāni inänite Itota weca ænte pönäni adinque tömengä wacä ingante wacä ingante godö gampocä ate tömēnāni waa badänitapa. ⁴¹ Ayæ wadäni nanguï inäni baönē wënæidi quëwēñönänite Itota angä eñēninque tao godinque,

—Bitö Wængonguï Wëmi inömi imipa, ante Yæ änänitapa.

İninqe Itota, Botö Codito inömo imopa, ante do eññänipa, ante wædinque wënæidi inänite, Apocænë imæewedäni, ante edæ wææ angacäimpa.

*Itota oodeoidi odömöincönë go guitte apæ necä
(Mäadoco 1.35-39)*

⁴² Ayæ baänæ ate Itota wayömö önömæca gocantapa. Gocä adinque wadäni tömengä ingante ante diqui diqui minte tömengä weca do pöninque, Mönitö imönite emö cæte godämaï incæbiimpa, ante wææ cæcæte ante cædänitapa. ⁴³ Ate wædinque tömengä wææ äninque,

—Botö, Wængonguï Awënë Odeye nempo watapæ quëwenguinö anguënë, ante cöwë apænequënëmo imopa. Wængonguï, Mänömainö ante apæ necæbiimpa, ante botö imote da pönongä pönimo inte botö tömänäni quëwëñömö gote apænequënëmo inte gobopa.

⁴⁴ Ante Oodeabæ godinque tömënäni odömöincönë go guii go guii cædinque Itota apæ necä eññgadänimpa.

5

*Gæyæ nangui pönï dadöwënänipa
(Mäateo 4.18-22; Mäadoco 1.16-20)*

¹ Ayæ Itota Guënetadetepæ wedeca gote ongöninque Wængonguï nänö apænedö ante apæ necantapa. Eññcæte ante cædinque nangui inäni godongämæ pö goto ongonte eññë congadänimpa. ² Apæ necä eñññönäni tömengä gomö ayongä gæyæ në dadöwënäni dicamöñæ

yamoncæte ante ti wææninqe tōmēnāni nāni
 ti wææ godimpo mēa wipo gāwapæ wedeca
 ōmædempo wāi wocæ acantapa. ³ Adinque
 Itota adoque wipodē Timōnō wipodē guiidinqe
 tōmengā ingante, Tæcæpæno gāmænō eyequei
 wo go wāi wocæe, angā gā go wāi wocængā
 iinque Itota tæ contate tōmēnāni inānite odōmonte
 apænecā ēñēnānitapa. ⁴ Tōmēnāni inānite iinque
 apænedinqe Timōnō ingante,

—Bitō wipo tæcæpæno godōmenque ænte gobi
 ate mīnitō dicamōñæ wo guitodonte gæyæ
 dadonte æncæmīnimpa.

⁵ Äñongā Timōnō,

—Awēnē ēñēmi. Tōmāā woyowotæ gæyæ
 dadoncæte ante dicamōñæ ancaa guitodōñōmōni
 wīi datapa. Incæte bitō āmi beyænque botō Ao
 ante cæcæboimpa.

⁶ Ante māo guitodōñōnāni gæyæ nanguī pōni da
 ate dicamōñæ wodo wægo tengatimpa. ⁷ Iinque
 Timōnōidi wa wipodē ongōnāni ponte godongāmæ
 æncædānimpa, ante ōmō cædāni adinque wa wipo
 ænte pōnāni ate gæyæ mēa wipodē eyede pōni
 ñōnōnāni ate wipo emā guiicæ cætimpa. ⁸ Iinque,
 Itota angā beyænque gæyæ nanguī pōni æmōnipa,
 ante adinque Timōnō Pegodo iñōmō Itota ōnōwa
 gāānē ædæ wææninqe,

—Awēnē ēñēmi. Botō wēnæ wēnæ entawēmo
 iñōmote bitō waēmō pōni entawēmi inte nānēnē
 goe, angacāimpa.

⁹ Ante guiñente wæyongante nē dadōwēnāni
 wadāni adobāi, Æbānō cæte nanguī pōni gæyæ
 dadonte æmōö, ante wædinque ancai guiñēninque

Timönö tönö godongämæ wædänitapa. ¹⁰ Ayæ
 Timönö tönö godongämæ gæyæ nē dadōwēna
 Tebedeo wodi wēna Tantiago tönö Wäo adobai
 guiñente wægadaimpa. Ìninqe Itota ìñömö Timönö
 ingante,

—Guiñēnāmai incæbiimpa. Gæyæidi gæte
 bitö æmai bitö ìncayæ ate waodāni ìnānite
 gæte bai cædinqe apænebi ēñēninqe ponte
 quēwencædānimpa.

¹¹ Angä ēñēninqe wipo emönaiya ænte māmö ñā
 cæcadodinqe tōmēnāni māincoo tōmancoo edæ emö
 cædinqe edæ Itota miñæ wadæ gogadānimpa.

Nē baadingä ingante Itota wadæ caacampa
(Mäateo 8.1-4; Mäadoco 1.40-45)

¹² Ìncayæ ate Itota wadāni nāni quēwēñömö
 gote quēwēñongante wacä cōwē baate ēñawēnongä
 inte tōmengä weca ponte guidömēmæ ædæ
 wææninqe angantapa,

—Awēnē, bitö Ao ämi inte wadæ caabi ìninqe
 botö waintai baabaimopa.

¹³ Äñongä Itota pædæ wææmpo gampo caad-
 inque,

—Ao ämopa. Bitö waintai baacæbiimpa.

Ante tæcæ äñongä ñömæintai nänö ēñadintai
 edæ dæ baadinqe tōmengä waintai do baacan-
 tapa. ¹⁴ Ìninqe Itota tōmengä ingante,

—Èñēmi. Bitö waintai baadimi inte wadāni
 ìnānite māo apænedāmai ie. Wæætē, Nāwangä
 impa, ante acædānimpa, ante cædinqe bitö,
 Wængongüi quī, ante nē godongä weca tōingä
 godinqe waintai bitö baadintai odömömi ædæmö
 acæcäimpa. Ayæ Möitee wodi wææ ante nänö

angaincoo bai ænte pöninge bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængongui qui, äninge nē godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante wææ angantapa.

¹⁵ Wææ angä incæte, Itota mänömaï cæcampa, ante nanguï gode ä gode ä cædäni ëñëninge nanguï inäni Itota apænegä ëñencæte ante ayæ tömënäni nani caate wædö waa bacæte ante goto pö goto pö cægädänimpa. ¹⁶ Itota iñömö wantæ wantæ iñö önömæca nänënë godingue Wængongui ingante wæætë wæætë apænegacäimpa.

Në cömäingä ingante Itota angä dao dao go-campa

(Mäateo 9.1-8; Mäadoco 2.1-12)

¹⁷ Ayæ adobai iimö iñö iimö iñö Itota cöwë odömonte apænegacäimpa. Mäniñedë oodeoidi nani wææ angainö ante nanguï adingue nē ëñënäni iñömö nē odömönäni inönänimpa. Wadäni adobai, Mönö wææ angainö ante ëñente cæcäimpa, ante nanguï änäni guiquënë Paditeoidi nani änäni inönänimpa. Ìninge Itota mäniñedë odömonte apæneyongä mäninäni nē odömönäni tönö Paditeoidi iñömö Gadideabæ nani quëwëñömö ta Oodeabæ nani quëwëñömö ta pöninge ayæ Eedotadëe iñömö ta pöninge Itota weca pöninge tæ contate a ongönänitapa. Mäniñedë wadäni wa wa badingue wënæ wënæ inte wædäni iñönänite Itota iñömö Awënë Wængongui nänö tæi piñænö entawëninge nanguï cæcä waa badönänimpa. ¹⁸ Ìninge wadäni nē cömäingä nänö möimpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte næëninge, Itota weca ænte mangui ñö cæcäimpa, ante pönänitapa. ¹⁹ Ponte ayönäni

wadäni eyede pönī goto ongönāni adinque nē ænte māmō pönināni iñōmō, Ædō cæte guiquū. Ante wædinque oncōmāa inō æidāmæ mæi æidinque dai bæte mænōniñōmō epæ cædāni ompite gongæñō tōmēnāni cōmāingā mōimpataa bæi ongōninque tōmengā ingante godongāmæ ongönāni weca tæcæguedē Itota weca pædæ wæænōnāni ongongantapa. ²⁰ Mänōmaī cædāni adinque Itota, Nāwangā wede pōnente cædānīpa, ante adinque,

—Æmigo, wēnæ wēnæ bitō cædimāmo ante ñōwo ñimpo cætimpa.

²¹ Äñongā Paditeoidi tönō nē wææ odömōnāni nāmāneque pōnente tededinque, “Wēnæ wēnæ cædingā ingante æcānō ñimpo cæquingā. Ìngā iñōmō Wængonguī ingampa diyæ mänōmaī cæquingā. Edæ babæ ancædō.”

²² Ante pōnēñōnāni Itota tōmēnāni nāni pōnēwēnō ante do ēñēninque,

—Minitō mīmōno quimæ wēnæ wēnæ pōnēwēmīni. ²³ “Nē cōmāingā nānō wēnæ wēnæ cædimāmo ante godō ñimpo cæbopa,” ante botō Wængonguī bai āmo ēñēninque mīnitō guiquēnē, Wængonguī ingampa diyæ mänōmaī cæquingā, ante pōnēmīnīpa. Ayæ wæætē, “Ængæ gantidinque mōimpata ænte dao dao gocæcāimpa,” ante botō Wængonguī bai āmo ēñēninque mīnitō adobai, Wængonguī ingampa diyæ mänōmaī cæquingā, ante pōnēmīni imaimīnīpa, ante awædō. Ìñæmpa mänōmainō ante pōnēmīni inique mīnitō edæ æbānō cæquēnēmo āmīni. ²⁴ Incæte botō Waobo ēñagaimo inte inguipoga quēwēninque woadāni nāni wēnæ wēnæ cædimāmo ante nē āmo inte pōnō

ñimpo cæbopa, ante munitō edæ eñencæminimpa,
ante botō iimaī cæbopa.

Äninqe nē cōmäingä ingante edæ,

—Bitō imite ämo eñēe. Ængæ gantidinqe
bitō möimpata topo cæte æninqe tōmēmi oncōnē
næænte goe.

²⁵ Angä eñēninqe cōmäingä iningä incæ edæ
tōmänāni ayōnāni ængæ gantidinqe, Wængongui
ñāo bai emōnongä inte pōnō tæi piñænte cæcä
æmopa, ante apænedinqe tōmengä nānō
ōñöninta topo cæte tao oncōnē ænte gocantapa.

²⁶ Gocä ate wædinqe tōmänāni, Æbānō cæcäi, ante
eñēnāmaī inte guiñente wædinqe, Wængongui bitō
ñāo bai emōmi inte waa pōni cæbi amōnipa, ante
watapæ apænegadānimpa. Ayæ,

—Ñōwo iñōmō mā pōni cæcä amōnipa, ante ancai
guiñente wædānitapa.

*Debii ingante Itota angä tee empote gocampa
(Mäateo 9.9-13; Mäadoco 2.13-17)*

²⁷ Ayæ ate Itota tao gote ayongä odömāno awēnē
nānō äninta ante nē ængä Debii ingante acantapa.
Tōmengä iñōmō Awēnē nānō æimpa gäänē tæ con-
tate ongongä adinqe Itota tōmengä ingante,

—Botō miñæ pōe.

²⁸ Angä eñēninqe do ængæ gantidinqe Debii
mänincoo tōmancoo emō cæte Itota miñæ wædæ
gogacäimpa.

²⁹ Ayæ ate Debii, Itota beyæ, ante tōmengä
oncōnē ææmæ nanguī pōni cæcantapa. Ininqe
ææmæ becæte ante awēnē beyæ nē æwēnāni nan-
gui ināni pō tæ contate cæñönāni wadāni adobaī
pō tæ contate cænāni. ³⁰ Adinqe Paditeoidi tōnō

tömēnāni nē odömōnāni guiquēnē Itota miñæ nē godāni inānite piinte āninqe,

—Odömāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō wadāni nē wēnæ wēnæ cædāni tōnō mīnitō quīmæ godongāmæ ponte tæ contate bete cæmīnii.

³¹ Ante pīiñōnāni Itota wæætē tömēnāni inānite,

—Nē waa ingā guiquēnē, Cæbi waa baboe, ānāmaī iñongante nē wēnæ wēnæ ingā guiquēnē dotodo ingante, Cæbi waa baboe, ante do aa pecampa. ³² Pancadāniya, Nāmā incæ nē nō entawēmo imopa, ante nē ānāni iñōnānite botō iñōmō edæ nē dotodo bai adobai inōmo inte tömēnāni inānite aa pedāmaī incæboimpa. Wadāni guiquēnē, Nāmā wēnæ wēnæ cæbo imopa, ante nē ānāni iñōnānite botō, Tömēnāni, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante Wængongui gāmænō poncædānimpa, ante cædinque tömēnāni inānite aa pecæ pongaboimpa, ante Itota apænegacäimpa.

*Ee ate cænāmaī ingæimpa, ante nē ānāni
(Mäateo 9.14-17; Mäadoco 2.18-22)*

³³ Itota ingante iimaī ante ayæ ānānitapa. Wäo miñæ nē godāni iñōmō, Wængongui beyæ, ante ee ate cænāmaī inānīpa. Ayæ Paditeoidi miñæ nē godāni adobai ee ate cædānīpa. Bitō miñæ nē godāni guiquēnē do cænte bete quēwēnānīpa tōo.

³⁴ Ānāni ēñēninqe Itota wæætē,

—Onguīñægā nē monguingā wente ænte pōnāni iñōnānite mīnitō wæætē, Ee ate cænāmaī iedāni, ante edæ ædō cæte wææ anguimīnii. Monguingā nānō wente ænte nē pōnāni bai inōnāni inte botō miñæ nē godāni iñōmō ædō cæte wæwente bai cænāmaī inguīnānii. ³⁵ Wæætē

ayæ ate guiquënë, Monguingä, nani në änongå
 bai iñömote wadani ponte botö imote ö ænte
 gocædänimpa. Mänömaï cædani ate botö miñæ
 në godani iñömö mäniñedë ate wæætë cænämaï
 inte wæcædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.
³⁶ Ayæ, Wængongui Awënë nempo quëwëninque
 æbänö cæquii, ante ëñencædänimpa, ante Itota
 imæca quëwënäni nani cæinö ante odömonte iïmaï
 ante apænecantapa.

—Miincoo badonte ate waocä dicæ adocoo
 wänä ñænte pancacooga æninque pedæncooğa
 pönö tadömongungäa. Mänömaï cæcä ïninqe
 edæ miincoo incæ do wänä tente baquënë.
 Ayæ pedæncoo ëmönö bai miincoo wii adobai
 ëmompä. Minitö, Awente bai cænämaï inte mönö
 quëwengæimpa, ante mini änewënö guiquënë
 pedæncoo bai inte wote baquine ënepä. Wængongui
 gämænö pöninque quëwencæminimpa, ante botö
 apænedö guiquënë miincoo bai inte quëwenguine
 ënepä. ïninqe wote baquine tönö quëwenguine
 tönö ædö cæte mënea ante ëñente cæquii. ³⁷ Ayæ
 adobai yowepæ biinömæ miimæ æninque
 waocä ædö cæte picæ æmontaicadedë godö pe
 ñiñængungäa. ïñæmpä picæ æmontaicadedë pe
 ñiñængä ïninqe edæ tæi æbæ æmæwo goquënë.
³⁸ Miimæ wæætë miincadedë pe ñiñængæimpa.
 Adobai botö odömönö miimæ bai iñonte dodäni
 nani odömöwënö ædö cæte botö odömönö tönö
 adoyedë ëñente cæquii. ³⁹ Incæte, “Gönænimæ
 iñömö waëmepæ imæmpä,” ante në bedömini inte
 minitö miimæ ædö cæte quingæ bequimiiii, ante
 Itota angacäimpa.

6

*Guëmanguïönæ iñonte tõmëmö tä pete ænänipa
(Mäateo 12.1-8; Mäadoco 2.23-28)*

¹ Ayæ ate guëmanguïönæ iñonte Itota tõmëmoncodë tæcæguedencodë gocantapa. Goyongä tõmengä miñæ nē godäni iñömö tõmëmö inca tä pete æninqe dacæ dacæ cædinque ade cæ ade cæ godäni. ² Adinqe Paditeoidi guiquënë,

—Iñæmpa, Guëmanguïönæ iñonte mäninö bai cædämaï iedäni, ante dodäni näni wææ angainö ante minitö ëñënämaï inte quimæ cæminii.

³ Ante piiñönänite Itota,

—Docä Dabii wodi tõmengä nänö emiñænäni tönö ömæpodäni inte gæwænte wædinque æbänö cægadänii, ante yewæmonte öñö incæ minitö iñæmpa adämaï inte bai ämini awædö. ⁴ Wængongui qui, ante nē godönänique cængui impa, ante wææ näni angainö bai cædinque dodäni päö, Wængongui qui, ante ñoncæ ñoncæ cædönänimpa. Incæte Dabii wodi Wængongui oncönë go guiidinqe mänii päö do ænte cæninqe tõmengä miñæ nē godäni inänite godömenque godongä cænänitapa, ante yewæmonte öñö apa anewëminii.

⁵ Ante apænedinqe Itota tõmënäni inänite ayæ apænecantapa.

—Botö iñömö Waobo nē ëñagäïmo iñömö Tæiyæ Awënë inömo inte edæ guëmanguïönæ Awënë inömo imopa. Ininqe botö, Guëmanguïönæ iñonte edæ æbänö cæquii, ante adobo nē Ämo ingäïmo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

*Ni cömampoingä
(Mäateo 12.9-14; Mäadoco 3.1-6)*

6 Ìincayæ ate guëmanguïönæ adobaï waönæ ìñonte Itota oodeoidi odömöincönë go guite odömönte apæneyongä onguiñængä önompo tömëmæ ìnö nï cömampote wædongä inte mänñömö a ongongantapa. 7 Mänñedë në odömönäni tönö Paditeoidi guiquënë, Itota wapiticæ cæcä ìinique mönö wæætë piinte angæimpa, ante në änewënäni ìönänimpa. Ñöwo ìñömö tömënäni, Ñöwoönæ guëmanguïönæ ì incæte Itota nï cömampöngä ingante, Waa bacæcäimpa, ante cæcä ìinique mönö mäo piinte angæimpa, ante babæ cæcæte ante cöwä adänitapa. 8 Mänñö, Mönö piingæimpa, ante näni pönëwënö ante Itota ìñömö önöwënenque edæ do ëñëninque edæ nï cömampöngä ingante,

—Bitö ængæ gantidique tæcæguedë pö næ gongæe.

Angä ëñëninque ængæ gantidique pö næ gongængantapa. 9 Ìinique Itota në piinte ancædäni ìänite,

—Ämo apænemini ëñëmoedäni. Guëmanguïönæ ìñonte mönö æbänö cæquënëmö ìmöö, ante wææ angatü, ante pönëmïni. Mönö waa cæquënëmö ìmompä, ante pönëmïnitawo. Wæætë edæ, Mönö wënæ wënæ cæquënëmö ìmompä, ante pönëmïnitawo. Guëmanguïönæ ìñonte edæ, Quëwencædänimpa, ante cæquënëmö ìmompä, ante pönëmïnitawo. Wæætë mönö edæ ömæe ëwenguënëmö ìmompä, ante pönëmïnitawo. 10 Äninque æmætæ gomö æmætæ gomö edæ tömänäni ìänite adinque nï cömampöngä ingante,

—Pædæ pompobi.

Angä eñente cædinque nē cōmampodingä incæ pædæ æmpote edæ ædæmō waa empocā bapoc-antapa. ¹¹ Ìninqe tōmēnāni, Guēmanguiōnæ incæ mănōmaï cæcampa, ante ænguï badinque, Itota ingante mōnō æbānō cæquïi, ante pïininque nāni cabo nāmāneque tedegadānimpa.

Itota angä ate dote ganca ïnāni nē gode änāni badānipa

(Māateo 10.1-4; Mäadoco 3.13-19)

¹² Māniñedē Wængonguï ingante apænecæte ante Itota ānanquidi æidinque tōmää woyowotæ apænee congantapa. ¹³ Ñäo ba adinque tōmengä miñæ nē pōnināni ïnānite aa pecä pōnāni ate tōmengä, Botō beyæ nē gode ämīni incæmīnimpa, ante dote ganca ïnāni mānimpodāni ïnānite apænte ængacäimpa. ¹⁴ Tōmengä nānō nē da godōnāni baquīnāni iñōmō edæ iūmaï emōnōnānimpa. Tānocä Timōnō emongä ingä incæte Itota wawo Pegodo pemongacäimpa. Ìngä Pegodo tōnō Æntade nāna caya, Tantiago tōnō Wäo nāna caya, Pedipe tōnō Batodömēē, ¹⁵ Māateo tōnō Tōmato, Adepeo wengä Tantiago ïnōnānimpa. Ayæ, Mōnō omæ ingæimpa, ante nanguï cædongä inte wacä Timōnō ïnongäimpa. ¹⁶ Tantiago wengä Codaa tōnō Itota ingante odōmonte nē godonguingä ingaingä inte wacä Codaa Icadiote nāni ānongä ïnatapa. Mānimpodāni ïnānite Itota apænte ængacäimpa.

Tæiyæñāni ïnānite Itota gamocä waa badānipa

(Māateo 4.23-25)

¹⁷ Mānimpodāni tōnō Itota mæmō iñōmō wææninqe næ gongænte ongongantapa. Māniñōmō tōmengä miñæ nē godāni nanguï

ināni do ponte a ongönönānimpā. Ayæ tōmēnāni tōnō wadāni Eedotadēē iñōmō quēwēnāni tōnō Oodeabæ tōmāo quēwēnāni ayæ Tido eyequei Tidōo eyequei gāwapæ wedeca quēwēnāni nangui ināni do ponte a ongönönānimpā. Tōmēnāni, Itota apænecā ēñengæimpā, ante ayæ, Wēnæ wēnæ inte wæwēmō inte mōnō waa edæ bacæimpā, ante pōninqe a ongönānitapā. ¹⁸ Ayæ wēnæidi nē wentamō ēwocadāni tōnō quēwente wæwēnāni māññōmō ponte ongönāni inānite Itota adoyōmō wææ pōninqe godō cæcā waa badānitapā. ¹⁹ Ayæ, Itota tæi piñænte entawengā inte pōnō cæcā ate waa badānipā, ante adinqe tōmānāni tōmengā ingante gampocæte ante cædānitapā.

Mini toquinque, ante ayæ, Mini wæquinque, ante (Māateo 5.1-12)

²⁰ Ayæ Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite gomō adinqe apænecā ēñēnānitapā.

“Minitō, Botō waēmō imopā diyæ Awēnē Odeye nempo guiiquimoo, ante nē wæwēmīni iñōmō watapæ mini toquinque Wængongui Awēnē Odeye nempo mini quēwenguinō edæ do ēaminipā,” angantapā.

²¹ “Inguipogaque gæwænte wæmīni inte edæ mini watapæ toquinque Wængongui pōnongā tōmo pōni cæncæmīnimpā,” angantapā.

“Minitō inguipogaque wæwente quēwēmīni inte edæ mini watapæ toquinque Wængongui pōnō waadete cæcæcāimpā,” angantapā.

²² “Botō Waobo ēñagaimo miñæ gomīni beyænque wadāni mīnitō imīnite badete todinqe piinte adinqe wido cædānitawo. Botō beyænque

mīnitō ēmōwo ante, Wīwa ēmōwo awædō, ante Baa ānānitawo. Edæ mīni waa toquinque inguipogaque mǎnōmaī cædānipa. ²³ Öönædē mōnō ænguīnō ante nanguī ongōmpa, ante pōnēninque mīnitō ñōwodāni nāni pīinte cæyedē incæ watapæ toedāni. Īināni nē pīinte cædāni wæmæidi incæ Wængonguī beyæ nē apænegaināni ĩnānite edæ adobaī pīinte cægadānimpa, ante toquēnē wæwēmīnii. ²⁴ Wæætē edæ māincoo nanguī nē ēamīni guiquēnē ĩincayæ ate mīni wæquinque edæ inguipogaque watapæ quēwēmīnipa,” ante Itota apænecantapa.

²⁵ “Nē tōmo cæmīni guiquēnē ĩincayæ ate mīni gæwænte wæquinque edæ inguipogaque tōmo cæmīnipa,” ante apænecantapa.

“Nē Ca ca tomīni adobaī ĩincayæ ate Ca ca mīni wæquinque edæ inguipogaque tomīnipa,” angantapa.

²⁶ “Mīnitō ĩmīnite ante tōmānāni waa apænedāni ĩinque edæ mīni wæquinque ingæimpa. Īñæmpa ĩināni nē waa apænedāni adodāni mæmæidi adobaī cægadānimpa. Wadāni babæ wapiticæ apænedāni incæ, Wængonguī beyæ nē apænebo ĩmopa, ante nē ānewēnāni ĩnānite ĩināni mæmæidi ĩñōmō adobaī waa apænegadānimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Nē pīinte cædāni ĩnānite waadete cæcæimpa, ante (Māateo 5.38-48, 7.12)

²⁷ Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Mīnitō nē ēñēmīni ĩñōmīnite āmo ēñēedāni. Mīnitō ĩmīnite nē pīinte cædāni ĩnānite mīnitō wæætē waadete cædāni. Mīnitō ĩmīnite nē pīinte adāni ĩnānite mīnitō wæætē waa cædāni. ²⁸ Wēnæ

wënæ bacæminimpa, ante nē änāni inānite mīnitō wæætē waa apænete godō cædāni. Mīnitō imīnite nē wënæ wënæ cædāni inānite mīnitō wæætē tōmēnāni beyæ ante Wængongui ingante apæneedāni. ²⁹ Wacā bitō imite imæmpaga inō tamongā wædīmi inte bitō wæætē æmæmpaga inō dadi emæmonte ee ongōmi tamongæ. Ayæ yogui beyæ bitō yabæcoo ö ængā adinque önōnancapæncoo tönō ee abi ö ængæ. ³⁰ Māincoo ante nē angā ingante tōmengā nānō ānoncoo edæ ee godōmi ængæ. Ayæ bitō māincoo nē ö ængā ingante, Wæætē adodō pönōmi æmoe, änāmaī incæbiimpa. ³¹ Mīnitō, Wadāni botō imote waa cæcædānimpā, ante wæmīnitawo. Edæ mānīnō ante mīni wædō bai adobai wædānīpā, ante pönēninque mīnitō wæætē wadāni tōmānāni inānite waa cædāni,” ante Itota angacāimpā.

³² Ayæ apænedinque, “Mīnitō imīnite nē waadedānique inānite waadete pönēmīni inte wadāni inānite waadedāmaī imīni adinque edæ Wængongui dicæ mīnitō imīnite waadete pönō aqingā. Inæmpā nē eñēnāmaī cædāni incæ nē waadete pönēnānique inānite waadete pönēninque mīnitō cæganca do cædānīpā tōō. ³³ Ayæ adobai mīnitō imīnite waa cædānique inānite waa cæmīni inte wadāni inānite waa cædāmaī imīni adinque Wængongui mīnitō imīnite dicæ waa aqingā. Inæmpā mīnitō cædō bai nē eñēnāmaī cædāni incæ adobai do cædāni apa cæmīni. ³⁴ Ayæ, Adodō pönongā æncæboimpā, ante pönēwēninque mīnitō nē adodō pönonguingā ingante godōmīni inte wadāni inānite godōnāmaī imīni adinque Wængongui mīnitō imīnite dicæ waa aqingā.

Īñæmpa nē ēñēnāmaī īnāni nāni cabo incæ, Adodō pōnongā æncæboimpa, ante pōnēwēninque nē adodō pōnonguinganque ingante godōninque mīnitō cædō bai adobai cædānipa tōō.”

³⁵ “Wæætē mīnitō īmīnite nē pīnāni īnānite waadete pōnēninque waa cædāni. Ayæ tōmēnāni nāni ānō ante, Adodō pōnōmi æmoe, ante ānāmaī inte ee godōmīni æncædānipa. Mānōmaī waadete cæmīni īninque mīnitō īncayæ ate mīni waadete cægāinō beyæ nanguī æmaīmīnipa. Ayæ mōnō Mæmpo Æibæ pōni nē Quēwengā Īñongante tōmengā ingante nē waa ate pōnēnāmaī īnāni īnānite tōmengā godō waadete cæcampa. Nē wīwa cædāni īnānite tōmengā godō waadete cæcampa. Īninque mīnitō tōmengā nānō cæī bai adobai waadete cæmīni īninque Mæmpocā waadete nānō entawēnō bai mīnitō adobai entawēninque tōmengā wēmīni ĩmaīmīnipa. ³⁶ Mōnō Mæmpo pōnō waadete nānō waa cægāī bai mīnitō adobai wadāni īnānite godō waadete waa cædāni,” ante Itota angacāimpa.

*Wadāni īnānite apænte ānāmaī ĩedāni, ante
(Māateo 7.1-5)*

³⁷ Ayæ wæætē Itota ĩmaī ante apænecantapa. “Wacā ingante apænte ānāmaī ĩmīni īninque mōnō Mæmpo wæætē mīnitō īmīnite apænte ānāmaī incæcāimpa. Ayæ, Wacā nānō tente wæquinque wēnæ wēnæ cæcampa, ante ānāmaī ĩmīni ate mōnō Mæmpo wæætē, Mīni tente wæquinque wēnæ wēnæ cæmīnipa, ante apænte ānāmaī incæcāimpa. Wacā wēnæ wēnæ cæcā ingante mīnitō ñimpo cæmīni ee gocā ate mōnō Mæmpo adobai mīnitō ĩmīnite ñimpo cæcā quēwencæmīnipa. ³⁸ Wadāni

inānite ee godōedāni. Mīnitō ee godōmīni ænāni
 ininque wadāni wæætē mīnitō imīnite ee pōnōnāni
 æncæminimpa. Nē pōnōnāni iñōmō tōmēnāni nāni
 tee māincadedē da wēninque da wæænonte wancæ
 wancæ cædinque eyepote wæænguinque eyede
 pōni da wēninque mīnitō ænguincadedē pōnō wāne
 cædāni edæ æncæminimpa. Edæ mīnitō tee mante
 mīni godōincade incæ adocadeca tee mante bai
 cædinque Wængongui mīnitō imīnite eyepæ pōnongā
 æncæminimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

³⁹ Ayæ, Wængongui Awēnē nempo quēwēninque
 æbānō cæquii, ante eñencædānimpā, ante Itota
 imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque
 iimaī apænecantapa. “Babetamongā ingante
 wacā babetamongā incæ ædō cæte māo odōmongā
 goquingā. Iñæmpā mǎnōmaī cædinque nāna
 babetamoncaya ompite adopiticæ guēa go wææ
 guibainapa. ⁴⁰ Nē odōmonte apænecā iñōmō nē
 eñengā inte odōmōñongante tōmengā nānō nē
 emiñængā guiquēnē dicæ godōmenque eñengā
 ingāa. Incæte iinque odōmonte apænecā eñēninque
 tōmengā nānō nē emiñængā abæ tawæninque
 wæætē nē odōmongā bai bacæcāimpa,” ante Itota
 apænegacāimpa.

⁴¹ Ayæ apænedinque, “Bitō tōniñacā wædænque
 wēnæ wēnæ cæcā iñongante bitō guiquēnē nanguī
 bitō wēnæ wēnæ cædinō ante wædāmaī inōmi inte
 tōmengā ingante quīnante piinte ānewēmii. Iñæmpā
 tōmēmi awinca gāānē awæmpā wææ ongompā,
 ante adāmaī inte bai cæbipa tōō. ⁴² Tōmēmi awinca
 gāānē awæmpā wææ ongompā, ante bitō adāmaī
 inte bitō tōniñacā ingante, ‘Biwi, bitō awinca guiyā
 mæ owo bai ate æ wimōmoe,’ ante edæ abipa

ænguĩmii. Ìñæmpa bitö nè wadö tedete wadö cædömi inte edæ tömëmi awinca gäänë wææ on-gompa täno wido cæte ate edonque adinque bitö tönĩñacä awinca guiyä owodö æncæbiimpa,” ante Itota angacäimpa.

Awæ æbänö iwæ, ante tömenca bete ëñengæimpa, ante

(Mäateo 7.17-20, 12.33-35)

⁴³ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Waincawæ incæ ædö cæte baaca incaquĩ. Wæætë wĩwa iwæ incæ ædö cæte wainca incaquĩ. ⁴⁴ Awæ æbänö iwæ, ante ëñencæte ante mönö tömenca tä pete bete ëñengæimpa. Iigowæñeca æncæte ante waodäni dicæ daa mongæwäa edæ tä pete ænäniyaa. Yowemö æncæte ante waodäni dicæ daacamëña tä pete ænäniyaa. ⁴⁵ Mönö waocabo iñömö adobai inömö inte cæmompa. Mimönë mönö pönëmämo eyede tate bai tao godedinque mönö mänimämoque ante pönëninque tedemompa. Waocä nè waa cæcä guiquënë waa pöni tömengä nänö pönënö ante entawëninque waa tedecampa. Nè wĩwa cæcä guiquënë tömengä nänö wĩwa pönënö ante entawëninque wĩwa tedecampa,” ante Itota apænegacäimpa.

Nè mænöna ante

(Mäateo 7.24-27)

⁴⁶ Ayæ godömenque apænedinque, “Minitö iñömö botö imote, ‘Awënë, mönitö Awënë imipa,’ ante tedemini incæte botö änö ante quĩnante wĩ ëñente cæminii. ⁴⁷ Nöwo iñömö edæ apænebo ëñeedäni. Botö gämænö ponte ëñëninque waocä botö änö ante do ëñente cæcä iñömö tömengä iĩmai

ingampa. ⁴⁸ Waocä adocanque oncö mænoncæte ante guiibæ ææ wodingue dicaboga mænoncæte ante gönongä bai në eñente cæcä iñömö adobai cæcä ingampa. Tömengä oncö tæi mænonte ongö ïinque æpæ äninque quingæ pö incæte oncö ædö cæte wancæ wancæ cæquiï. Ìñæmpa tæi mænonte ongompa. ⁴⁹ Wæætë waocä guiibæ ææ wote gönönämaï yabæque oncö mænongå ate yabæque mænöiñömö æpæ äninque pö ate oncö dobæ bogo cæte tæ wææninque æmæwo gopa. Botö apænebo eñëninque waocä në eñënämaï cæcä iñömö tömengä në yabæque mænongå bai inte ocai incadämaï inte bai eñënämaï cæcampa,” ante Itota ïinque apænegacäimpa.

7

Capitäö ingante në cæcä ingante Itota cæcä waa bacampa

(Mäateo 8.5-13)

¹ Ayæ tömënäni ïänite ïinque apænedinque Itota Capënaömö näni quëwëñömö gogacäimpa.
² Mäniñömö quëwëninque odömäno tontadoidi awënë capitäö ingante në cæcä iñömö wënæ wënæ badinque æmæwo wæncæ cæcä ingantapa. Awënë capitäö ingante në cæcä iñongante awënë wæætë tömengä ingante nanguï waadecantapa.
³ Ìninque, Itota waa cæcä ingampa, ante mämö apænedäni eñëningä inte tontado capitäö iñömö oodeoidi ïänite në aadäni näni Picæncabo ïänite apænedinque, Minitö Itota weca godinque tömengä ingante ämini eñente pöninque tömengä wæætë botö imote në cæcä ingante cæcä waa

bacæcäimpa. ⁴ Angä ëñente godinque në aadäni nãni Picæncabo guiquënë Itota weca pöningue tömengä ingante nanguï änänitapa.

—Mönö oodeocabo iñömonte mäningä tontado capitäo iñömö mönö imonte waa cæcampa, ante wædinque bitö tömengä beyæ waa cæcæbiimpa. ⁵ Tömengä iñömö mönö oodeocabo iñömonte waadete cædinque, Wængonguï apæncä nãni ëñente yewæmongainta ate minitö odömöincö impa, ante do mænonte pönongä æmompä cæbii.

⁶ Änãni ëñëninque Itota në aadäni nãni Picæncabo tönö wadæ gocantapa. Oncö obo pöñönänite tontado capitäo iñömö tömengä guidënanï inänite, Go bee tëninque botö beyæ Itota ingante iïmaï ante apæneedäni, angantapa. “Awënë ee ongöe. Botö waëmö imopa diyæ bitö botö oncönë pö guiquimii, ante capitäo bitö imite angampa,” ante apæneedäni, angä ponte apænedänitapa. ⁷ Ayæ adobaï, “Botö wii waëmö inömo inte edæ bitö weca pönämaï intabopa. Incæte bitö adoyömö ongöningue ämi ininque botö imote në cæcä waa bacæcäimpa. ⁸ Bitö iñömö Awënë Wængonguï ingante në ëñente cædömi imi bai botö adobaï wacä awënë ingante në ëñente cæbo imopa. Ininque botö awënë ëabo inte botö awënë beyænque ämo ëñëninque tontadoidi wæætë guïñente wædinque botö änö ante cædänipa. Ininque adocanque ingante botö, Goe, ämo ëñëninque edæ do gocampa. Wacä ingante, Pöe, ämo ëñëninque edæ do pongampa. Ayæ botö imote në cæcä ingante, Cæe, ämo ëñëninque edæ do cæcampa.” Mänömainö ante Itota ingante botö beyæ ante apænemini

ēñengäedäni, ante tontado capitäo iñömö tömengä guidēnāni inānite angä godinque tömēnāni wæætē capitäo nānō änō bai ante Itota ingante adodö ante apænedānitapa.

⁹ Mänömainö ante tontado awēnē beyæ apænedāni ēñēninque Itota wæætē, Māningä tontado awēnē iñömö waa pōni ēñengampa, ante wædinque godongämæ ongōnāni inānite,

—Nāwangä ämopa. Mönö idægocabo iñömonte māningä wede pōnengä ingä bai adocanque incæ edæ dæ angä awædö, angantapa.

¹⁰ Ayæ nē bee tencæ pōnināni oncōnē wadæ gote ayōnāni capitäo ingante nē cæcä iñömö do waa bacä agadānimpa.

Æmæwo wæningä ingante Itota angä ñāni ömæmongampa

¹¹ Itota iñömö iimö ate Nāino nāni quēwēñömö gocæte ante goyongante tömengä nānō nē emiñænāni tönö wadāni nangui ināni godongämæ gogadānimpa.

¹² Māniñömö yabædemö obo pōñongä onguiñængä æmæwo wæningä ingante næænte pōnānitapa. Tömengä badä owæmpoingä inongä inte tömengä wengä adocanque wængä wædinque pongantapa. Ayæ māniñömö quēwēnāni nangui ināni wäänä tönö godongämæ pōnāni acantapa. ¹³ Wäänä ingante adinque Itota tömengä tönö guëa wæwente bai pōnēninque,

—Wædāmaï ië.

¹⁴ Äninque do wæningä ingante tömēnāni nāni daga wenguimpa gäänē ponte gampocä ate nē næænināni næ gongænānitapa. Itota iñömö,

—Edēnīmi, bitō ĩmite ämopa. Ængæ gantie, angantapa.

¹⁵ Ĕñēninque nē wæningä incæ ængæ gantid-
inque tæcæ tedecä adinque Itota wäänä ingante
pædæ godongä ængantapa. ¹⁶ Itota mänömaï
cæcä adinque tömänäni nanguï guññente wædinque
Wængonguï ingante watapæ apænedinque,

—Wængonguï beyæ nē apænecä tæï ëmongä
ĩnongä inte mönö weca a ongongä amompa,
änänitapa.

Ayæ,

—Wængonguï quimö ĩñömonte Wængonguï incæ
mönö weca ponte godongämæ cæcampa. Näwangä
impa, ante nanguï todänitapa.

¹⁷ Ayæ Oodeabæ tömäo quëwënäni ĩnänite
wayömö gomonga quëwënäni ĩnänite mäo gode
ä gode ä cæte, Itota æbänö cæcää, ante apænedäni
ëñengadänimpa.

*Wäo tömengä miñæ nē goda ĩnate da pönongä
pönapa*

(Mäateo 11.2-19)

¹⁸ Wäo miñæ nē godäni adobaï, Itota æbänö
cæcä ingää, ante ëñēninque Wäo ingante mämö
apænedäni ëñengantapa. Mäninö ante apænedäni
ëñente wædinque Wäo ĩñömö tömengä miñæ nē
goda mänaa ĩnate añecä pönatapa. ¹⁹ Pöna adinque
Wäo tömäna ĩnate, Minatö mönö Awënë weca god-
inque botö beyæ ante ĩmaï ante äeda, angantapa.
Awënë ëñēmi. Bitö ĩñömö dodäni näni, Nē Pongu-
ingä, angaïmi adobi ĩmitawo. Wæætë tömënäni
näni nē angaïmi ĩnämaï ĩmi ĩninqe bitö wæætë,
Wacä ponguingä, ante wänö cöedäni, ämitawoo.

Æbänö mönitö cæquimönii, ante botö beyæ ante eñencæte ante æeda. Ante Wäö mēnaa inate Itota weca da godongä godatapa. ²⁰ Godinque Itota weca pöninque iimaï ante apænedatapa.

—Wäö æpænē nē guidönongä iñömö mönatö imönate da pönöninge bitö imite iimaï angampa. Awēnē eñēmi. Dodäni nāni, Nē Ponguingä, angaïmi bitö iñömö adobi imitawo. Wæætē tömēnāni nāni angaïmi ināmaï imi ininque bitö wæætē, Wacä ponguingä, ante wänö cōedāni, ämitawo. Æbänö mönitö cæquimönii, ante eñencæte ante Wäö mönatö imönate da pönongä pontamönapa, änatapa.

²¹ Mäniñedē incæ daicawo gawænāni tönö wēnæ wēnæ inte wæwēnāni nanguï ināni inänite Itota godö waa cæcä waa badänitapa. Wēnæidi nē wiwa ewocadāni inänite tömengä wido cæcä ate waodāni nanguï ināni waa badänitapa. Babetamönāni nanguï ināni inänite tömengä gampomongä waa bamönänitapa. ²² Ininque mänömaï cæcä waa ayönate ñöwo pöna inate Itota,

—Botö godö cæbo ate babetamö inināni incæ do adāni aminapa. Cömante inināni incæ waa bate dao dao godāni aminapa. Baate inināni incæ ñöwo æmontai waëmontai baadāni aminapa. Babetamonca ināni iñönänite botö godö cæbo ate önömonca eñēnāni badāni aminapa. Do æmæwo wænte öñönāni iñönänite botö godö cæbo ate ñāni ömæmonte quēwēnāni aminapa. Ömaadāni inte wæwēnāni inänite botö Wængonguï Awēnē pönö waa cæcæcäimpa, ante watapæ apænebo eñencædanimpa. Ininque minatö ponte eñēñömina botö æbänö apænebo eñēmīnatawo, ante ayæ, Botö æbänö cæbo aminatawo, ante minatö ñöwo wæætē

Wäo weca gote mäo apænemīna eñengäeda, angantapa.

²³ Ayæ, “Botö beyæ waocä wīi pīinte wadæ gocä iñömö tömengä nänö watapæ toquinque oda cædāmaī incæcäimpa, ante Wäo ingante mäo apænemīna eñencæcäimpa,” ante Itota angantapa.

²⁴ Angä eñëninque Wäo beyæ nē äñina wadæ goda adinque Itota wæætē godongämæ ongönäni inänite, Wäo æbänö ingäa, ante apænecantapa.

“Minitö guiquënë quīnō acæte ante önömæca gomīnitapa. Cæwipa woboyæ pæmænte ate æmænö ædæ æmænö ædæ gobaingä ingante

mīnitö dicæ acæ gomīnitawogaa. ²⁵ İnīnque edæ quīngänö ingante acæte ante gomīnitapa. Edæ waocä weocoo waëmoncoo mongæñongä ingante

mīnitö dicæ acæ gomīnitawogaa. İñæmpa weocoo waëmoncoo nē mongæñäni iñömö nämanque

ante pönente näni ænte mäincoo beyæ ante nē towënäni inte tömënäni iñömö awënē oncönē quëwënäni apa quëwënänii. ²⁶ İnīnque edæ

quīnante gomīnitawo. Minitö mīni nē go acæ cædongä iñömö edæ Wængonguī beyæ nē apænecä

ingantawo. Näwangä impa. Wængonguī beyæ nē apænecä Wäo ingampa. Incæte tömengä wīi

Wængonguī beyæ nē apænegainäni bai inongä inte godömenque nanguī cæcä ingampa, ante apænebo eñëmaiminipa. ²⁷ Wængonguī iīmaī angampa, ante

yewæmongatimpa.

‘Botö beyæ nē apænecä ingante da godömo

godinque tömengä taadö täno beyænte bai cæcæcäimpa.

Tömengä bitö Codito İmi beyæ ante taadö waa pīnonte bai waa cæcæcäimpa.’

Mänömainö ante dodäni adocä Wäö ingantedö ante pönëninque yewæmongadänimpa. ²⁸ Nöwo iñömö ämo eññedäni. Ìmæca mîni eññagaincabo iñömînite æpænë mönö në guidönongä Wäö adocanque ñænængä iñongante wacä tömengä bai edæ dæ angampa. Incæte Wængongui Awënë Odeye nempo quëwënäni iñönäni adocanque guiyangä pöni ingä incæte Wäö pönömenque wädangä ingampa,” ante Itota apænecantapa.

²⁹ Itota mänömainö ante apænecä në eññänäni iñömö odömäno awënë beyæ në æwënäni incæ wadäni incæ tömänäni Wäö nänö në guidongainänique inönänimpa. Ìnînce tömënäni, Wængongui nö cæcä ingampa, ante tömänäni apænedänitapa. ³⁰ Paditeoidi tönö idægoidi nänî wææ angainö ante në ate eññänäni guiquënë Wäö nänö guidongainäni inämaï inönänimpa. Ìnînce tömënäni guiquënë Wængongui gämænö ponguënenäni incæte edæ Baa änänitapa.

³¹ Godömenque apænedinque Itota iïmaï angantapa. “Mänömaï i Ìnînce inguipogaque ante në quëwënäni iñömö quingämë bai inänipa. Quiëmë bai edæ quëwënänipa. ³² Wëñænäni mönö godonte æiñömö tæ contate owempodäni nänî owempodö bai edæ adobai cädänipa, ante awädö. Wëñænäni nänî owempote cæcabo incæ ææmæ cæte bai owempote cædinque wadäni inänite aa pedänipa. ‘Mînitö beyæ ööña we we ööñömöni mînitö wæætë edæ äwadämaï imînitapa töö,’ ante owempodinque wëñænäni piïnte tedewënänipa. Ayæ wæætë, Waocä do wængä ate nänî wæbai, ante wëñænäni nänî owempote cæcabo iñömö, ‘Mönitö Ca ca

wæyömöni mīnitō wæætē edæ wædāmaī īmīni wæmōnipa, ante pīinīnque aa pedāni baī nōwodāni īñōmō edæ adobaī pīinte tedewēnāni īnānipa.”

³³ “Edæ īīmaī impa. Wēñænāni nāni wædō baī Wāō æpænē mōnō nē guidōnongā īñōmō cænguī cænāmaī yowepæ biinōmæ nāni wædænque tī nāmæ bedāmaī ponte quēwēñongante mīnitō guiquēnē, Wēnæ tōnō Wāō quēwengampa, ante pīimīnipa. ³⁴ Ayæ wæætē botō Waobo ēñagaīmo īnte tōmāā cænguī cænte yowepæ biinōmæ bete mīnitō weca ponte quēwēñōmote mīnitō guiquēnē, Cæowæobi īnte cæmīpa. Beowæobi īnte bebīpa, ante badete tomīnipa. Ayæ godōmenque, Odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō wadāni nē ēñēnāmaī cædāni īñōnānite bitō tōmēnāni æmīgo īmīpææ, ante botō īmote pīinīnque mīnitō wēñænāni nāni pīinte aa pedō baī ānewēmīnipa tōō. ³⁵ Incæte, Nē nō ēñēnāni īñōmō nō cædānipa, ante adīnque, Nāwangā nō ēñēnānipa, ante mōnō ēñengæīmpa,” ante Itota apænegacāīmpa.

Paditeocā Timōnō oncōnē Itota go guīte ēñacampa

³⁶ Ayæ ate adocanque Paditeocā incæ Itota īngante, Botō oncōnē pō cæe, angā Ao ante Padi-teocā oncōnē godīnque pō guīte cæ congantapa. ³⁷ Tōmēnāni quēwēñōmō onquīyængā nē wēnæ wēnæ cæte quēwengā īnongāīmpa. Tōmengā īñōmō, Paditeocā oncōnē Itota cæncongampa, ante ted-edāni ēñēnīnque oguī wapæ dica adabatodo wain-cadedē pe nīñænte næænte pongantapa. ³⁸ Pō guīdīnque tōmengā Itota ōnōwaca īnō pō næ gongænīnque Ca ca wæcantapa. Ca ca wæyongā

Itota önöwaca inö ömæ petæ petæ wææ aa bee ad-
 inque onquiyængä wæætë tömengä ocaguincooca
 wadæ cæwacantapa. Ayæ queë bewadinque ogui
 wapæ gao cæwacantapa. ³⁹ Mänömaï cæcä adinque,
 Pö cæe, nê äningä inte Paditeocä inömö nämäneque
 pönëninque, “Itota inömö Wængongui beyæ nê
 apæneçä inte bai tömengä, Æcänö botö imote gam-
 pocää, ante ayæ, Quiëmë bai onquiyængä ingää,
 ante ëñencædongäimpa. Inæmpa nê wënæ wënæ
 cædongä ingampa, ante do ëñencædongäimpa.”

⁴⁰ Ante pönëñongä Itota wæætë,

—Timönö, bitö imite adodeque apænebo ëñëe.

Äñongante Paditeo wæætë,

—Ao, nê Odömömi imi, apænebi ëñëmoe.

⁴¹ Angä ininque Itota,

—Onguïñængä adocanque nê godöwengä
 inte quëwëñongante onguïñæna mënaa inante
 godongä ate debe badapa. Adocanque ingante
 nanguï quïniento ëmö godongä ate nanguï debe
 bayongante wacä ingante wædænque tincoenta
 ëmö godongä ate wædænque debe bacampa. ⁴² Nê
 godöningä nänö äñimpota ömæpoda inte tömëna,
 Ædö cæte wæætë adodö pönonguïmönaa, ante
 wæyönate nê godöningä inömö edæ, Ömæpomina
 inte minatö ædö cæte adodö pönömïna ænguïmoo,
 ante botö ænämaï inte ñimpo cæcæboimpa,
 angampa. Ininque Timönö bitö imite ämopa.
 Mënaa inate ñimpo cæte änämaï ingä adinque
 nê godongä ingante æcänö godömenque nanguï
 waadete pönenguingää, ante pönëmii.

⁴³ Äñongante Timönö,

—Wa. Godömenque nanguï emö debe ingä iñömö tömengä wabänö godömenque waadete pönengä imaingampa, ämopa.

Angä eñëninque Itota,

—Näwangä ante pönëmipa.

⁴⁴ Äninque Itota onquiyængä gämænö dadi emænte adinque Timönö ingante apænedinque,

—İngä onquiyængä ingante edæ abi. Botö bitö oncönë pö guiiyömote bitö, Mëwaquimæ, ante bitö dicæ pönömiyaa. Tömengä guiquënë ömæ wææmonte aa bewadinque tömengä ocaguinca wadæ cæwacä ae. ⁴⁵ Bitö guiquënë waadedämaï inte queë bemönämaï iñömite tömengä iñömö botö pö guiiyedë täno queë bewadinque cöwë queë bewacä ae. ⁴⁶ Bitö guiquënë oginguipæ gao cæcadämaï iñömite tömengä iñömö ogui wapæ gao cæwacä ae. ⁴⁷ İninque botö, Tömengä mänömaï cæcampa, ante odömöninque bitö imite ämo eñëe. Edæ tömengä nanguï wënæ wënæ cæcä iñongante Wængongui godö ñimpo cæcä ate tömengä wæætë nanguï waadete pönengampa. Bitö iñömö edæ wædænque wënæ wënæ cæbi iñömite Wængongui pönö ñimpo cæcä ate bitö wæætë wædænque waadete pönëmi abopa.

⁴⁸ Äninque onquiyængä ingante apænedinque Itota,

—Wënæ wënæ bitö cædinö ante pönö ñimpo cæbo æe.

⁴⁹ Angä eñëninque wadäni godongämæ cæ cönäni guiquënë godö wæntæ wæntæ äninque,

—Īngä ĩñömö edæ waocä wënæ wënæ nänö cædinö ante, Pönö ñimpo cæbo æe, ante nē angä ĩñömö edæ æcänö ingää.

⁵⁰ Ante wædinque tedeyönäni Itota ĩñömö onquiyængä ingante,

—Bitö wede pönönö beyænque quëwencæbiimpa. Ñöwo edæ wædämaï inte goe, angacäimpa.

8

Itota beyæ, ante onquiyænäni godongämæ cædänipa

¹ Ayæ ate Itota nanguï ĩnäni nāni quëwëñömö wayömö wædænque ĩnäni nāni quëwëñömö wayömö wayömö godinque, Awënë Wængonguï Odeye nempo watapæ quëwencæminimpa, ante waa apæ necä ëñengadänimpa. Ayæ tömengä tönö dote ganca ĩnäni mänimpodäni godongämæ godänitapa. ² Ayæ onquiyænäni adobaï Itota miñæ godänitapa. Tömënäni pancadäniya wënæidi nē wiwa ewocadäni tönö nē quëwengainäni ĩñönänite wadäni nantate wæwengainäni ĩñönänite Itota cæcä ate tömänäni do waa badinäni inte ñöwo tömengä miñæ tee empote godäni ĩñönänimpa. Adocanque Mäadiya Mäagadadënë nāni angaingä tömengä baonga wënæidi tiæte ganca ĩnäni tao godäni ĩninqe tömengä önonganque badingä inte Itotaidi tönö godinque pönö cæcä ĩnongäimpa. ³ Wacä onquiyængä Wäönä nänöögængä Tiota guiquënë Edode nänö ëadincoo nē aacä ĩñongante Wäönä ĩñömö Totänä tönö ayæ wadäni onquiyænäni nanguï ĩnäni tönö adobaï Itotaidi tönö godongämæ godinque pönö cædönänimpa.

Tömənäni nāni ēadincoo incæ ænte pōninque Itotaidi beyæ ante pōnō cædōnānimpa.

Waocä nänö quiyadö ante Itota odömönte apænecampa

(Mäateo 13.1-9; Mäadoco 4.1-9)

⁴ Nanguï ināni wayōmō nāni quēwencabo wayōmō nāni quēwencabo bacoo ināni godongāmæ ponte a ongōñōnānite Itota apænecantapa. Wængonguï nänö apænedö ante waodāni æbānō ēñēnānii, ante ēñencædānimpa, ante inguipoga quēwēnāni nāni cæinō ante iimainō ante apænecantapa. ⁵ “Waocä nē quiyadongä iñömö quiyacæ gocampa. Gote quiyayongä pancamonga taadö iñömö wææmompä. Taadö wæænte eyepodimö öñöñonte pinä gāwadāni ædö cæte pæquïi. Ayæ ayamöidi pōninque dobæ ade cænānipa. ⁶ Pancamonga guiquēnē dicamontaa iñömö wææninque pæquināmaï gä æidinque oguimento guiwapa pæquïi. Guiwadāmaï inte edæ guingo icadinque tōmencaguï nāñe wæncaguimpa. ⁷ Pancamonga guiquēnē ömentacodē nänö eyepodimö iñömö pæquināmaï tä bocate gä æiyonte ömentacoo adoyōmō pō incootonque ganta cæca ate nāñe wæmpa. Wampo incapä pæquïi. ⁸ Waëmonguipoga quiyadimö guiquēnē tä bocate waa pædinque tōmēmö tiēē ganca mänimpomö nanguï pōni incapä. Quiyacä nänö quiyadö ante edæ botö mäninque ante apænebopa.”

Mänömainö ante apænedinque Itota ogæ tedinque, “Ēamonca ongonte edæ ēñēedāni,” angacäimpa.

*Önömonque eñente pönenämaï inänipa, ante
(Mäateo 13.10-17; Mäadoco 4.10-12)*

⁹ Tömengä miñæ nē godāni iñömö, Itota eñēmi, änänitapa. Mäninö ante apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitawo. ¹⁰ Äñönänite tömengä, “Wængonguï Awënē Odeye nempo æbänö quëwenguï, ante mïni waocabo wëenēñedē mïni eñënëmaï ingainö ante botö ñöwo edonque pönö apænebo ate mïnitö adomïnique eñēmïni imïnipa. Wæætē wadāni inänite edæ botö inguipoga quëwënāni nāni cæinonque ante odömöninque apænebopa. Edæ tömënāni, Awıncaque adinque wïi ædæmö adāni inte önömoncaque eñëninque ædæmö eñënëmaï incædänimpa, ante dodāni Wængonguï beyæ ante nāni yewæmongainö bai iinque bacæimpa, ante botö tömënāni inänite mänömaïnonque ante apænebopa,” ante Itota apænecantapa.

*Quiyacä nänö cæinö ante pönente iïmainö ante
eñengæimpa
(Mäateo 13.18-23; Mäadoco 4.13-20)*

¹¹ Itota ayæ godömenque apænecantapa. “Botö nē quiyacä nänö cæinö ante apænedinque iïmainö ante odömoncæte ante apænetabopa. Tömëmö quiyadimö iñömö Wængonguï nänö apænedö bai impa. ¹² Taadö wæænte öñömö botö änömö guiquënë nē eñënëni bai impa. Tömënāni Wængonguï nänö apænedö ante tæcæ eñëñönänite wënæ awënē pöninque, Quëwënāmaï incædänimpa, ante cædinque Wængonguï nänö angainö ante ö ængä iinque tömënāni ömætawënāni inte ædö cæte pönente quëwenguïnāni. ¹³ Dicamontaa

wæænte pædīmō bai ināni guiquēnē Wængonguī nānō apænedō ante watapæ ēñente todinque nē Ao ānāni inānīpa. Tömēnāni iñōmō oguimento guiwadāmaī bai ināni inte wantæ iñō pōnēnāni ate tömēnāni nāni pōnēnō beyæ ante wadāni piinte cædāni ate tömēnāni wæætē guīñente wædinque emō cæte godānīpa. ¹⁴ Ömentacodē wæænte pædīmō bai ināni guiquēnē tömēnāni ēñēninque godōmenque quēwēñōnāni inguipoga quēwente quiēmē beyænque mōnō wæpāmo pō ate guīñente wædinque pædāmaī inānīpa. Māincooque beyæ ayæ ononque towente nāni wædō beyæ tömēnāni ömentacoo incootonque ñā caate bai cæ ininque edæ wampo encadānīpa pæquinānīi. ¹⁵ Onguipoga wainguipoga quiyadīmō bai ināni guiquēnē tömēnāni nō pōnente waa cæte quēwēnāni inānīpa. Tömēnāni iñōmō edæ Wængonguī nānō apænedō ante ēñēninque do bæi ongonte wede pōnēnāni inānīpa. Wæntæye ināmaī ināni inte tömēnāni ee cædinque tömēwæ incate bai waa cædānīpa. Botō mänōmainō tömänō ante odōmoncæte ante nē quiyacā nānō cædō ante apænetabopa,” ante Itota apænegacāimpa.

*Gongapæncade, ante odōmonte apænecampa
(Māadoco 4.21-25)*

¹⁶ Ayæ, “Gongapæncade tī wodōnodinque waodāni dicæ owætadē boo cæcadāniyaa. Mōimoga ænōmengadæ inō dicæ concæcadāniyaa. Wæætē, Māññōmō nē pō guidāni acædānīmpa, ante cædinque gongapæncade awæmpa æmongapaa concædāni ñāō bæco adānīpa. ¹⁷ Quiēmē ante wē wodonte i iñōmō mäninō tömänō ante iincayæ ate

edonque ate bai eñengæimpa. Quinö ñowo bee ocate bai i incæ mäninö tömänö iincayæ ate wi æncate bai iñonte edonque acæimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁸ Ayæ, “Në eacä ingante godönäni ængä bai në eñengä ingante godö apænebo eñente entawëninque tömengä godömenque eñente bacæcäimpa. Në eadämaï ingä guiquënë tömengä, Eäbopa, ante pönëninque nänö wædænque pöni eadincoo iñonte ö ænäni wæcä bai në eñenämaï ingä adobai tömengä, Entawëmopa, ante pönengä iñinque wædænque pöni nänö entawënö iñonte edæ ö ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcäimpa cæminii. Eämonca ongonte eñenguënë quëwëminii,” ante Itota apænegacäimpa.

*Itota wäänä tönö tömengä biwüidi pönänipa
(Mäateo 12.46-50; Mäadoco 3.31-35)*

¹⁹ Mäniñedë tömengä wäänä tönö tömengä biwüidi pöninque tömengä weca guicæte ante cæyönäni wadäni goto ongönäni ate wædinque, Ædö cæte guiquüi. ²⁰ Ante wædäni adinque wacä,

—Itota eñëmi. Bitö badä tönö bitö biwüidi bitö imite ante oncodo ponte yabæque ongönänipa cæbii.

²¹ Ante apænecä eñëninque Itota,

—Wængonguï nänö änö eñëninque në eñente cædäni iñömö tömënäni botö badä bai botö tönñadäni bai inänipa, angacäimpa.

*Itota angä eñente woboyæ æpæ næ gongæmpa
(Mäateo 8.23-27; Mäadoco 4.35-41)*

²² Mäniñedë tömengä miñæ në godäni inänite Itota,

—Gäwapæ æmæmäa taocæimpa.

Angä eñente cædinque tōmengä tönö wipodē gu-
idinque tæcæ taocæ wogaa godänitapa.

²³ Tao wogaa goyönäni Itota wipodē näñe
ñongæninque edæ mö ñongantapa. Mänömaï
mö ññongä goyönänite woboyæ nangui pönï
pæmæninque edæ æpæ mængonta mængonta
pöninque wipodē baguimæ guï adinque tōmënäni,
Æpæ bete wængui wæ, ante Yæ wädänitapa.

²⁴ Itota weca gote, Ömæmoncæcäimpa, ante tao
cædinque,

—Awënë, möni Awënë, eñenguënë quëwëe. Bete
wæncæ cæmompæ cæbii.

Änäni ñäni ömæmonte ængæ gantidinque,
Woboyæ æpæ idæwaa mængonta cæbipa. Næ
gongæmäwe, angä. Næ gongæninque ñancæ
ñancæ gongæmæmpa. ²⁵ Ayæ tōmënäni ñänite,

—Mïni pönëgade incæ quïnante wïi pönëmïni.

Äñongante tōmënäni ancai guïñëninque, Æbänö
anguimöö, ante nämäneque tedegädänimpa.

—Ïngä ññömö æcänö ñongä inte mänömaï angä
eñëninque woboyæ incæ æpæ incæ næ gongæmpa,
ante wämönipa, ante tedegädänimpa.

Guedatabæ ññömö wëncæ inte nē ënempocä

(Mäateo 8.28-34; Mäadoco 5.1-20)

²⁶ Mänï Gadideabæ ëmö cæte godinque Itotaidi
æmæmäa wogaa tao godinque Guedatabæ
pö ti wæänänitapa. ²⁷ Wipodē manta wo

cæyönäni Itota ti wæænte tæcæ ömaa goyongante
onguiñængä wënæidi tönö nē quëwengä ññömö
mämö bee tengantapa. Ïngä ññömö tōmënäni
quëwëñömö nē quëwengängä inte ññowo
wantæpiyæ oncönë quëwënämaï inte ömaacä

quëwëninque waodänidoque cöwë quëwengä inongäimpa. ²⁸ Itota ingante adinque tömengä önöwa inö ædæ wææninque edæ Yæ angantapa.

—Itota ëñëmi, bitö Æibæ Quëwengä Wængonguï Wëmi inömi incæ quïmæ botö weca pöwëë. Botö imote edæ, Ämogate wæcæcäimpa, ante cädämaï imäwe, ante nanguï angantapa.

²⁹ Edæ tæcæ pönongante tömengä wentamö nänö në ëwocadongä ingante Itota, Gobäwe, ante do angä ëñente wædingä inte ñöwo mänömaï angantapa. Mänii wënæ iñömö wantæ wantæ iñonte onguïñængä ingante bæi ongonte bai cædongäimpa. Ininque mäningä onguïñængä ingante waodäni daagömenca edæ ëno pönö goto wimænte wææ ëno pönö goto wïwadinque wææ wänönönänimpa. Incæte tömengä daagömë wangö ñæ wangö ñæ cædongäimpa. Ayæ tömengä ingante wënæ wæætë wæætë da godongä önömæca wodii winonte quëwënogä inte adocä ñöwo Itota weca ponte angacäimpa. ³⁰ Angä ëñëninque Itota wæætë,

—Æmömidö imii.

Äñongante,

—Botö ëmöwo Deguiönö ëmömopa, angantapa.

Edæ tontadoidi Deguiönö nani änoncabo bacao inäni bai botö në ënempodäni adobai wënæidi bacao inänipa, ante adinque, Deguiönö ëmömopa, ante onguïñængä angantapa. ³¹ Wënæidi guiquënë Itota ingante wæætë wæætë äninque, Mönitö imönite tadömengadænguipoga wido cädämaï imäwe, ancaa änänitapa.

³² Mäniñömö odæ wængänäidi nanguï inäni änanquidi a cængönäni adinque, Iñömö odæ

wængänä baönë ämi go guite quëwenguimöni, änäni ëñëninque Itota, Ao angä. ³³ Ëñëninque waocä baönë quëwente tao godinque wënæidi odæ wængänä baönë wæætë go guiidäni ate odæncato wæætë ontadäa wæænömëmö iñömö gäwapæno pogodo wæi guite becadote capo wængadänimpa.

³⁴ Itota mänömaï cæcä ate wædinque odæ wængänäidi në aadinäni guiquënë pogodo wodii winonte tömënäni quëwëñömö mäo bee tente apænedinque idömæ mäo gode ä gode ä cæte, Itota mänömaï cæcä wæmönipa, ante apænedänitapa.

³⁵ Ëñëninque wadäni wæætë, Æbänö cæcäi, ante acæte ante pönänitapa. Itota weca ponte ayönäni wënæidi tönö në quëwëningä incæ ñowo önonganque bate weocoo ëñacä inte Itota önöwa gäänë ëñëe congä adinque guïñente wægadänimpa.

³⁶ Wënæ tönö quëwëningä ingante Itota mänömaï cæcä ante në adinäni iñömö ñowo pönäni inänite, Mänömaï cæcantapa, ante do apænedänitapa.

³⁷ Ëñëninque Guedatabæ quëwënäni tömänäni ancaï guïñente wædinque Itota ingante, Mönitö weca quëwënämaï ñowo gobäwe, änäni ëñente wædinque tömengä wipodë imæmäa poncæte ante guicä. ³⁸ Adinque wënæidi tao godäni ate në önonganque bate quëwengä iñömö Itota ingante, Bitö miñæ mäobi goboe, angä ëñëninque Itota wæætë, Bitö ee quëwëmi, äninque,

³⁹ –Tömëmi oncönë adodö godinque, Wængonguï æbänö nanguï cæcä waa batawoo, ante mäo apænebi ëñencädänimpa.

Angä ëñëninque oncönë godinque tömënäni nänäni quëwëñömö tömäo cægöninque tömengä,

Itota mänömaï cæcä ate waa batabopa, ante mäo apænecä eñengadänimpa.

Gaido wēñængä beyæ cæcæ goyongante

*Itota weocoo onquiyængä gampocampa
(Mäateo 9.18-26; Mäadoco 5.21-43)*

⁴⁰ Itota ïmæmäa ocæ emænte pongä adinque, Æyedönö ponguingää, ante nē wædinäni inte tömänäni tömengä ingante waa ate togadänimpa.

⁴¹ Mäniñedē wacä oodeoidi odömöincö awënë ïnongä inte tömengä emöwo Gaido ïñömö pö Itota önöwaca ïnö ædæ wææninque tömengä ingante, Botö oncönē quingæ pöe, ante nanguï angantapa.

⁴² Edæ botö wēñængä onquiyængä adocanque ïnongä inte dote wadepo nänö eñagäi ïñonte edæ wæncæ cæcampa cæbii, ante wæcantapa.

Ïninqe Itota tömengä miñæ gocantapa. Idömæ goyongante nanguï ïnäni goto goto pöninque wodo mö ñongænäni wæcantapa. Wampo impa goquingää.

⁴³ Mäniñedē wacä onquiyængä pongantapa. Tömengä ïñömö wantæpiyæ dote wadepo ïñonte wepæ wantæ bidämaï cöwē wææ wædinque waa bawëncæte ante cædinque tömengä quincöo tömancoo eyepote pædæ godongä æninque dotodoidi æcämenque incæ onquiyængä beyæ ædö cæte waa cæquinänii.

⁴⁴ Mänömaï quëwente wædongä inte tömengä ñöwo Itota önöñabæca ïnö pöninque tömengä weocoo yæwedecooque godö gampo cæyongä wepæ ïñontobæ edæ wantæ bitapa.

⁴⁵ Itota ïñömö edæ,

—Æcänö botö ïmote pönö gampodäi.

Äñongante tömänäni, Æcänö gampodatawogaa, ante adoyömö ante änäni ate wædinque Pegodoidi wæætë,

—Awënë ëñëmi. Bitö weca tömänäni goto goto godäni apa ämii.

⁴⁶ Itota wæætë,

—Iñæmpa adocanque botö imote wede pönëninque gampocantapa. Tæi piñænte botö entawënö incæ edæ wacä beyæ cæquinque do gotimpa, ante wæwënente awædö.

⁴⁷ Äñongante onquiyængä iñömö, Ædö cæte wë womonguimoo, ante pönente wædinque do do wäate bai guiñëninque Itota weca ædæ wææncate tömänäni ayönänite apænedinque, Botö waa bawënencæte ante bitö imite pönö gampotabopa. Tæcæ pönö gampo cædinque waa babo ae. ⁴⁸ Ante apænecä ëñëninque Itota,

—Onquiyæmi ëñëmi. Bitö wede pönönö beyæ edæ wantæ bawënëmipa. Ñowo edæ nö bawënëmi inte wampo pönente waa goe, ante godö ædæmö apænecantapa.

⁴⁹ Ante tæcæ apæneyongä oodeoidi odömöincö awënë Gaido oncönë quëwengä mäniñedë pöninque edæ Gaido ingante apænecantapa.

—Bitö wengä iñömö ñowo æmæwo wængampa cæbii. Në Odömongä ingante ñowo bitö godömenque änämaï incæbiimpa.

⁵⁰ Ante ñowo pöningä Gaido ingante angä ëñëninque Itota wæætë,

—Gaido, guiñënämaï ie. Bitö wede pönëmi adinque bitö wengä mïngä quëwencæcäimpa.

⁵¹ Äninqwe Itota godömenque godinque awënë oncönë pö guicæ cædinque Pegodo ingante Tantiago tönö Wäö inate wëñængä wæmpo tönö wäänä inate mänimpodänique inänite ænte manguicä wäänë guidänitapa. Wadäni inänite wæætë wææ cæcä guidämaï inänitapa. ⁵² Tömänäni Ca ca wædinque wëñængä wodi ingante ante pönente wæwënäni adinque Itota tömënäni inänite,

—Ca ca wædämaï iedäni. Ìñæmpa ìñömö wëñængä wodi edæ wii æmæwo wængantapa. Mö edæ ñongampa.

⁵³ Angä ëñente wædinque tömënäni, Æmæwo wænte öñongampa, ante do adinäni inte wæætë edæ, Antedö amïni, ante tömengä ingante badete todänitapa. ⁵⁴ Ìninqwe Itota wëñængä ingante pædæ wæmpo bæi ongonte töö æmæninque ogæ tededinque,

—Wëñæmi, ængæ gantibi, angantapa.

⁵⁵ Äñongä tömengä do wæningä inte ñäni ömæmonte quëwëninque ængæ ganticantapa. Itota wëñængä beyæ cænguï angä godöna cængantapa. ⁵⁶ Adinque mæmpoda, Æbänö cæte mänömaï cæcää, ante guïñente wædatapa. Incæte Itota wæætë, Botö æbänö cæboo, ante minatö wadäni inänite apænedämaï incæminaimpa, angacäimpa.

9

*Wængonguï Awënë ingantedö ante apæneedäni,
ante Itota angä godänipa
(Mäateo 10.5-15; Mäadoco 6.7-13)*

¹ Tömengä miñæ nē godāni, Dote ināni, nāni änönāni inānite Itota angā pönāni ate, Botō nē āmo inte botō tæi piñænō ante ñowo pönōmo ænte entawēninque mīnitō tæi piñæninque nē āmīni bacæmīnīmpa. Īninque mīnitō āmīni ate wēnæidi tōmānāni do gocædānīmpa. Adobaī āmīni ate wēnæ wēnæ inte wæwēnāni waa bacædānīmpa. ² Mīnitō, Wængonguī Awēnē Odeye inguipoga do pongāīmpa, ante apænemīni eñencædānīmpa. Ayæ wēnæ wēnæ ināni inānite godō cæmīni waa bacædānīmpa, ante Itota mānīmpodāni inānite da godongā gogadānīmpa.

³ Īmaī angacāīmpa.

—Mīnitō ömæpomīni taadō goedāni. Ongonto incæ māincoo da wenguincade incæ cænguī incæ godonte æinta incæ tōmancoo edæ ænāmaī inte ömæpomīni godinque edæ eñacooque eñate goedāni, angantapa. ⁴ Ayæ, Godinque æcönēnō tāno go guimīni owodinque mīnitō wayōmō mīni go quēwenganca mānīncōnenque go guī go guī cædinque quēwēedāni. ⁵ Æyōmōmē goyōmīnite wadāni, Pōedāni, änāmaī inte mīnitō apænedō ante wīi eñēnāni wædinque mīnitō wæætē tōmēnāni inānite emō cæte ĩmāinō ante goedāni. Mīnitō ĩñæmpa, Pōedāni, änāmaī ĩmīni adinque mōnitō gomōni tamēñedāni, ante odōmoncæte ante mīnitō önōwa wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedāni.

⁶ Angā godinque tōmēnāni quēwēñōmō wayōmō tōmēnāni quēwēñōmō wayōmō tōmāo godinque Itota nānō da godōnīnāni ĩñōmō mōnō Awēnē ingantedō ante māo watapæ apænedāni eñēnānitapa. Ayæ wēnæ wēnæ ināni inānite godō

cædāni ate waa bagadānimpa.

*Itota æcānō ingää, ante Edode wæcampa
(Mäateo 14.1-12; Mäadoco 6.14-29)*

⁷ Tömānāni māniñedē, Itotaidi æbānō cædāni, ante tedeyōnānite pancabaa awēnē odeye Edode incæ do eñngantapa. Itota iñōmō æcānō ingää, ante wædinque pancadāniya, Wäo wodi do wænte ñāni ömæmōningā inte iingā Itota iimaingampa, ante tededāni eñente wædinque awēnē Edode guiñente wæcantapa. ⁸ Wadāni guiquēnē, Ediya wodi ponte a ongōmaingampa, ante tedeyōnāni wadāni guiquēnē, Wængongui beyæ nē apænegaināni incæ adocanque docā incæ do ñāni ömæmōningā inte a ongōmaingampa, ante tededāni. ⁹ Eñente wædinque Edode wæætē,

—Botō tömēmo āmo eñēninque Wäo wodi ingante wido tamencadāni wængantapa. İninque māningā Itota nāni nē tededongā guiquēnē æcānō ingää.

Ante wædinque Edode, Æbānō cæte Itota ingante aquimoo, ante nangui cægacäimpa.

*5.000 ganca ināni inānite Itota godongä cænānipa
(Mäateo 14.13-21; Mäadoco 6.30-44; Wäo 6.1-14)*

¹⁰ Itota nānō da godōnināni iñōmō tömengä weca adodō pōninque, Mānōmaï mānōmaï cætāmōnipa, ante nangui tededāni eñngacäimpa. Eñente ate tömengä tömēnāni inānite nānēnē Betaida eyequei ænte mäocā. ¹¹ Goyōnānite wadāni do eñēninque tee empote pōnāni adinque Itota, Waa pōmini abopa, ante waadete apænedinque, Minitō Wængongui Awēnē Odeye nempo watapæ quēwencæminimpa, ante apænecantapa. Ayæ, Pancadāniya waa

baquēnēnāni inānīpa, ante adīnque tōmengā godō cēcā ate waa badānitapa.

¹² Ayæ gāwadecæ bayonte edæ, Dote, ante nāni Itota miñæ gocabo iñōmō tōmengā weca pōninque ānānitapa.

—Iñōmō ōnōmæca impa cæbii. Bitō godongāmæ ongōnāni inānite āmi idōmæ owodāni weca godinque ayæ nanguī ināni nāni quēwēñōmō godinque oncō eyepæ i ate cæninque moncædānimpa.

¹³ Añōnānite Itota,

—Mīnitō wæætē godōmīni cæncædānimpa. Añongante,

—Iñæmpa pāo ōnompō æmæmpoquē gæyæ mēa pōnī mānīmpoquē nææmōnīpa tōō. Inīnque bitō wæætē, Tōmānāni beyæ cænguī gote ænte pōedāni, āmitawoo.

¹⁴ Onguīñænānique tinco mīido ganca ināni edæ mæ ongōnōnānimpa. Incæte Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite angantapa.

—Mīnitō tōmānāni inānite, Tincoenta ganca mīni cabo nānēnē tincoenta ganca mīni cabo nānēnē āmīni tæ contacædānimpa.

¹⁵ Angā ēñēninque ānāni tæ contadānitapa.

¹⁶ Itota pāo ōnompō æmæmpoquē æninque gæyæ mēa æninque ōōnædē æmō adīnque Wængonguī ingante, Bitō waa pōnōmi ænte cæmōnīpa, ante apænecantapa. Ayæ pāo tōnō gæyæ pā æ pā æ cædinque tōmengā miñæ nē godāni inānite pædæ godongā æninque tōmēnāni tōmānāni inānite di mæñæ di mæñæ cædāni ænte cængadānimpa.

¹⁷ Tōmānāni eyepæ ænte tōmo pōnī cænānitapa. Ayæ ao mæ ao mæ cæte ñōnōnāni ate Itota miñæ

nē godāni wæætē ao mæ nāni ñōnōni ee õñoncoo pædæ wææmpo ö æninqe önompo tipæmpoga go mentodēa cænguī eyede da wēnāni contagatimpa.

Bitō Coditobi inōmi imipa, ante Pegodo apænecampa

(Māateo 16.13-19; Māadoco 8.27-29)

¹⁸ Ayæ ate Itota nānēnē godinque Wængonguī ingante apæneyongā tömengā miñæ nē godāni tömengā tönö godongämæ ongönönānimpa. Tömēnāni inānite angantapa.

—Wādāni botō imotedö ante apænedinque, Æbodö imoo, ante apænedāni eñēmīni.

¹⁹ Añongante tömēnāni wæætē,

—Bitō imitedö ante apænedinque pancadāniya, Wäö æpænē nē guidongaingā incæ Itota adocā imaingā ingampa, änānipa. Wādāni pancadāniya wæætē, Ediya wodi ingaingā incæ Itota adocā imaingā ingampa, änānipa. Pancadāniya wæætē, Wængonguī beyæ nē apænegaingā adocanque do wængaingā inte ñāni ömæmonte quēwēnongā incæ Itota adocā imaingā ingampa, ante tededānipa.

²⁰ —Minitö guiquēnē, Botō æbodö imoo, ante pönēmīni.

Añongante Pegodo,

—Wængonguī nānō nē angaīmi inōmi inte bitō iñömö edæ nē Coditobi inōmi imipa, angantapa.

Itota, İimai cædāni wænceboimpa, ante apænecampa

(Māateo 16.20-28; Māadoco 8.30-9.1)

²¹ Pegodo mänömainö ante apænecā eñēninque Itota wæætē angantapa. Minitö botō imotedö ante apænedinque, Codito inongā ingampa, ante gode

änämaï iedäni ämopa, ante nanguï äninque edæ wææ angacäimpa. ²² Äninque,

—Botö Waobo eñagaimo inte nanguï caate wæquënëmo ïmopa. Nē aadāni nāni Picæncabo tönö, Wængonguï quï, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē odömönāni tönö mänināni edæ botö ïmote Baa änāni wæquënëmo ïmopa. Ayæ botö ïmote godömenque wænönāni wænguënëmo ïmopa. Incæte Wængonguï angä beyænque botö mēönaa go adoönæque ïñonte edæ ñāni ömæmonte quëwencæboimpa, ante apænegacäimpa.

²³ Ante apænedinque Itota tömänāni ïnānite godömenque apænedinque,

—Æcänö botö miñæ pölnēna ïna tömengä nämä beyænque ante pönēnāmaï inte ïimö ïñö ïimö ïñö botö miñæ tee empote poncæcäimpa. Nämä nänö wænguïwæ nææente ponte baï cædinque tömengä, Botö wænguïmo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cöwē tee empote gocæboimpa, äninque poncæcäimpa. ²⁴ Edæ æcänö, Nämä wææ gompodinque quëwencæboimpa, ante cædinque botö miñæ pönāmaï ingä guiquënë tömengä ïñömö edæ quëwēnāmaï incæcäimpa. Wæætē edæ, Wænönāni wæmo incæte botö Itota miñæ tee empote cöwē gocæboimpa, ante æcänö äna guiquënë tömengä wæætē quëwencæcäimpa.

²⁵ Edæ waocä inguipoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nämä önöwoca incæ pædæ godongä wē womonte ba ïninque edæ tömengä ïñæmpa quëwengampa diyæ mäincoo ëaquiringää.

²⁶ Minitö pancaminiya botö beyæ ante botö apænedö beyæ ante guingo imonte wæmīnitawo. ïñæmpa botö Mæmpo nänö emönö tönö anquedoidi

tæiyæ waëmö inäni näni ëmönö guinæ gongæñonte botö Waobo në ëñagäimo inte edæ nämä ñäö apäite bai dibæ pöninge botö wæætë në guiñente wægaingä beyæ ante näëmæ guingo imonte edæ wæcæboimpa. ²⁷ Näwangä ämopa. Botö weca ongömïni pancamïniya ayæ wænämäi edæ müimïni quëwëñömïni botö Wængonguï Awënë Odeyëbo babo ate botö nempo guicæminïmpa, ante Itota apænegacäïmpa.

*Itota waëmö pöni ñäö bai ëmongä bacä adänipa
(Mäateo 17.1-8; Mäadoco 9.2-8)*

²⁸ Mänömainö ante apænedingä inte Itota adoque Wængonguï itädë go ate Wængonguï ingante apænecæte ante æidïngë Pegodo ingante Wäö tönö Tantiago ïnate mänïmpodäni ïnänite änanquidi ænte mäicä æidänitapa. ²⁹ Æite go apæneyongä tömengä awinca ïñömö edæ wïi cöwë nänö ëmönö bai waëmö pöni ñäö bai edæ ëmongä bamongä adänitapa. Ayæ tömengä weocoo nänö ëñacoo ïñömö edæ näinte bai ëmoncoo badingue näämænta pöni ëñacantapa. ³⁰ Ayæ ayönäni edæ onguïñæna mënaa edæ Möitee wodi tönö Ediya wodi incæ ïñontobæ a ongöninge Itota tönö tededatapa. ³¹ Tömëna ïñömö ñäö apäite bai ëmöna inte Itota tönö godongämæ apænedatapa. Godongämæ apænedïngë tömënäni, Itota æbänö ñöwo Eedotadëë godïngë ïnque cædïngë oo wænte wadæ gocæcäïmpa, ante tededänitapa. ³² Mänömainö ante tedeyönäni Pegodoidi guiquënë möinente a ongöninge ædæmö ñäni ömæmonte æmö ayönäni Itota ñäö apäite bai ëmongä adïngë tömengä tönö onguïñæna mënaa godongämæ

adiyæ ongönäni adänitapa. ³³ Onguiñæna iñömö Itota ingante tæcæ emö cæte gocæ cæyöna Pegodo guiquënë,

—Awënë eñëmi. Iñömö mönö waa pöni ongonte awædö. Bitö ämi ate mönitö oncontaicoo mentaiya go adotaique mænöningue bitö oncontai ante adotaique Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænömaimönipa.

Mänömainö ante tededingue Pegodo, Æbänö ante tedequënëmo imoo, ante eñënämaï inte önonque tedecantapa. ³⁴ Mänömaï tedeyongä boguïmancoo obo wæænte wææ owoyö adämaï inäni inte, Boguïmancoo ganta cæ wæcæ wæ, ante Pegodoidi guïñente wædänitapa. ³⁵ Ayæ boguïmancodë önöpämoque apænecantapa. “İngä botö Wengä botö nê apænte ængaingä ingampa cæminii. Tömengä pönö apænecä ate eñëedäni.”

³⁶ Ante apænecä eñente ayönäni Itota ñowo adocanque a ongongä adänitapa. İninqe tömengä miñæ nê godäni nê adinänique inte pæ wëenedingue tömënäni näni adinö ante mäniñedë wadäni inänite apænedämaï ingadänimpa.

Itota wëncæ ingante angä go ate wëñcængä waa bacampa

(Mäateo 17.14-21; Mäadoco 9.14-29)

³⁷ Mänü änanquidi æi iimö ate wææ pönönäni Itota ingante bee tencæte ante nanguï inäni pönänitapa. ³⁸ Godongämæ ponte nanguï inäni ongöñönäni onguiñængä adocanque edæ ogæ tededingue,

—Nē Odömömi eñēmi. Botō wengä onguĩñängä ingante pönö waa ae. Tömengä adocanque botō wengä ingampa cæbii. ³⁹ Tömengä nänö nē ewocadongä inte wēnæ incæ tömengä ingante edæ bæi ongongä ate tömengä iñontobæ Yæ yæ angampa. Ayæ godö cæcä ate botō wengä edæ do do wäadinque önöne mäwanta tadecampa. Wēnæ iñömö wantæ iñö tao godinque adodö pö guite edæ cōwē quēwēninque botō wengä ingante edæ ewencæ cæcampa cæbii. ⁴⁰ Bitō miñæ nē godäni inänite botō, Wēnæ inte wido cædäni, ancaa añömo tömēnāni nē cæquēnēnāni incæ ædö cæte wido cæquīnāni, ante wæbopa.

⁴¹ Ante wæyongante Itota,

—Ñōwomīni mīni ædæmō cædāmāincabo mīni pönēgade impa. Mīnitō weca æpogadō quēwēmoī. Wapiticæ cæyōmīnite botō æpogadō piyænē cæte wæwēmoī. Äninqe mæmpocä ingante apænedinque, Bitō wengä ingante botō weca ænte pöe.

⁴² Angä eñente ænte mämongä pöñongante wēnæ incæ yæipodē bæ tacä do do wäate wæwengantapa. Tömengä wentamö nänö nē ewocadongä ingante Itota iñömö edæ, Ee ae, ante wææ angantapa. Ayæ wēñängä ingante pönö cæcä ate tömengä wæætē önonganque bayongante mæmpocä ingante Itota pædæ godongä ængacäimpa. ⁴³ Mänömai cæcä adinque, Wængonguī incæ tæi piñænongä inte mänömai cæcampa, ante pönēninque tömānāni ancai guñente wægadānimpa.

Īmai cædäni wæncæboimpa, ante adodö ante

*apænecä**(Mäateo 17.22-23; Mäadoco 9.30-32)*

Mänömaï cæcä ate guiñente wæyönäni tömengä miñæ nē godäni inänite Itota iïmaï ante apænecäimpa.

⁴⁴ —Ñöwo ämo eñenguënë quëwëminii. Adocanque, Waocä nē eñagaingä æyömönö ongongäa, ante godö odömöninque botö imote waodäni nempo pædæ godönäni æncædänimpa.

⁴⁵ Äninqe tömengä nänö apænedö æbänö i, ante wædänitapa. Wë womonte i ininqe tömënäni ædö cæte eñenguïnänii. Ayæ, Æbänö ante ämii, ante anguënänäni incæ edæ guiñënete wædinque pæ wëenecädänimpa.

*Æcänonque nē angä inguingäa, ante tededänipa**(Mäateo 18.1-5; Mäadoco 9.33-37)*

⁴⁶ Tömengä miñæ näni nē gocabo iñömö, Möni cabo incæ æcänonque ñænængä pönï inongä inte nē angä inguingäa, ante wædinque nämä incæ wæætedö wææte tedeyönänite ⁴⁷ Itota önöwënenque do eñengantapa. Eñëninque wëñængä adocanque ingante bæi ongöninqe tömengä gäänë iñömö gö cæcantapa. ⁴⁸ Tömënäni inänite apænecantapa.

—Waocä botö emöwo beyænque iingä wëñængä ingante, Pöe, ante waa cæcä iñömö tömengä botö imote adobaï edæ, Pöe, ante do waa cæcampa. Botö imote æcänö, Pöe, äninqe waa cæda tömengä adobaï botö imote nē da pönongä ingante Wængongui ingante edæ adobaï, Pöe, ante do waa cæcampa. Edæ mini waocabo wædämini iñöminite waocä guiyangä pönï inongä nänö entawënö bai nē

entawengä iñömö tömengä ñænængä pönï inongä ingampa, ante apænegacäimpa.

Në pïinte cædämaï ingä iñömö godongämæ cæcä ingampa

(Mäadoco 9.38-40)

⁴⁹ Wäö iñömö Itota ingante apænedinque,

—Awënë eñëmi. Wacä incæ mönö cabo inämaï inongä inte bitö emöwo apænedinque wænæidi inänite wido cæcä atamönipa. Ìinque mönitö wæætë edæ, Bitö mönitö tönö gobi Ìmipa Itota emöwo apænequimii, ante tömengä ingante edæ wææ antamönipa.

⁵⁰ Ante apæneyongante Itota,

—Ìñæmpa mïnitö Ìmïnite në pïinte cædämaï ingä iñömö tömengä wæætë mïnitö tönö godongämæ cæcä ingampa cæmïni. Tömengä ingante wææ änämaï incæmïnimpa, angacäimpa.

Tantiago tönö Wäö ìnate Itota wææ angampa

⁵¹ Oo pönï nänö æiquiönæ bacæ cæyonte Itota, Eedotadëe iñömö botö cöwë gocæboimpa, ante gocæ cæcantapa. ⁵² Wadäni inänite tömengä, Poncæcäimpa, ante mïnitö täno beyænte goedäni, ante da godongä godänitapa. Godinque tömënäni iñömö Tämadiabæ godinque tömengä beyæ cæcæte ante Tämadiaidi nänï quëwëñömö gocæ cæyönäni,

⁵³ Tämadiaidi wæætë edæ, Eedotadëe gämænö Itota gocä awædö, ante adinque, Mönitö weca pönämaï incæcäimpa, ante wææ änänitapa. ⁵⁴ Ìïmaï cædäni adinque Wäö tönö Santiago tömengä nänö emiñænä iñömö,

—Awënë eñëmi. Baa änäni adinque öönædë gonga ämöna wææ gonte wænguïnäni, ämi, änatapa.

⁵⁵ Æñonate Itota wæætē edæ dadi emæmonte wææ ante tömēna inate, “Iñæmpa mīnatō imīnate æwocadō angä eñente amīnaa, ante mīnatō edæ eñēnāmaī imīna awædō. ⁵⁶ Iñæmpa botō Waobo eñagaīmo imo iñōmō edæ waodāni inānite omæe ewencæte ante wīi pongaīmo imopa. Wæætē edæ, Botō æmo beyænque quēwencædānimpa, ante pongaboimpa,” ante piingacāimpa. Ayæ wadāni nāni quēwēñōmō gogadānimpa.

Itota miñæ nē goinēnāni
(*Māateo 8.19-22*)

⁵⁷ Taadonque goyōnāni Itota ingante wacā angantapa.

—Awēnē, bitō ædōmē goyōmite botō bitō miñæ pō gocæboimpa.

⁵⁸ Angä eñēninque Itota wæætē,

—Babæ guintaidi iñōmō ontatodē monguī eadāni inānipa. Ayamōidi ongonta eadāni inānipa. Botō Waobo eñagaīmo wæætē edæ monguī omaabo imopa poncæ amii, angacāimpa.

⁵⁹ Ayæ wacā ingante Itota,

—Botō miñæ pōe.

Angä eñente wædinque tömengä,

—Awēnē eñēmi. Botō tāno gote botō wæmpo wængä ate daga wente ate pōmoe.

⁶⁰ Æñongante Itota wæætē,

—Iñæmpa nē wæwocadāni incæ tömēnāni guidēnāni wænāni ate ee abi daga wencædānimpa. Bitō wæætē, Wængonguī Awēnē Odeye do pongāimpa, ante gote apænebi eñencædānimpa.

⁶¹ Ayæ wacā adobāi,

—Awënë bitō ïmite tee empote goinēmo incæ ee ongōñōmi tāno gote botō guidēnāni ïnānite, Gobopa, ante apænete pōmoe. ⁶² Añongante Itota wæætē,

—Ömæ nē mangæ mangæ cædongä ïñömō tōö pōni minte pæquimpa, ante cæquēnengä ingampa. Tömengä dadi ēmænte adinque tōö pōni cæcampa diyæ tōö minte pæqui. Ayæ adobaï Wængongui Awënë Odeye nempo quēwēninque nē cæquēnengä ïñömō tömengä dadi ēmænte inguipogaque ante acä ïninqu Awënë beyæ ante ædō cæte cæquingä.

10

72 ganca ïnāni ïnānite Itota da godongä godänipa

¹ Ayæ ate mönō Awënë godömenque tetenta i doo ganca ïnāni mänimpodāni ïnānite ïmaï angantapa. Minitō æmænō mēmīnaa æmænō mēmīnaa godinque botō nē goquiñömō ante wayömō nāni quēwēñömō māo wayömō nāni quēwēñömō māo tāno beyænte gomīni ate botō ayæ poncæboimpa, äninque da godongä gogadänimpa. ² ïmaï ante da godongä godänitapa. “Nāwangä ämopa. Waocä tömencacodē do pequinca nanguï inca baï Awënë nempo nē quēwenguēnēnāni adobaï nanguï ïnāni ïnānipa. Incæte nē tā pedāni wædænque ïnāni baï nē gode änāni ïñömō adobaï mēnāniya pōni ïnānipa cæmīni. Minitō Wængongui ingante apænedinque, Awënë, bitō tömencacodē nē äbi inte ämi ēñēninque gote apænecädänimpa, ante äedāni. ³ Nōwo minitō ïñömō goedāni, ämopa. Mēñeidi weca ongōninque codotedoidi ïñömō tæēmō ïnānipa diyæ nāmā wææ aaquīnāni. Minitō

iñömö codotedoidi aquüināni bai adobaï aquüimīni
 iñöminite botö ämo mēne bai ināni weca edæ
 gomīni ataquēdāni. ⁴ Godonte mīni ænguinta
 wente æi ænāmaï inte māincoo mongænte godāmaï
 iedāni. Awæncata næænte godāmaï iedāni. Taadö
 godinque wacā ingante bee tēninque apænedāmaï
 inte goedāni. ⁵ Æcönēmenque go guiite, Mīni
 quēwencabo gänē pönente waa quēwēedāni,
 ämīni ēñencædānimpa. ⁶ Mānincönē quēwengā
 Ao angā ininque tōmengā gänē pönente waa
 quēwēmaingampa. Wæætē Baa angā ininque mīnitö
 adomīnique gänē pönente waa quēwēmaimīnipa.
⁷ Mānincönē mīni go guidincönē quēwēñöminite
 mānincönē quēwēnāni pædæ pönönāni ænte cænte
 bete quēwēedāni. Edæ nē cæcā iñömö tōmengā
 nänö cædi beyæ eyepæ ænguēnengā ingampa.
 Mīnitö adocönenque quēwēninque wacönē wacönē
 godāmaï iedāni. ⁸ Æyömömē goyömīni māniñömö
 quēwēnāni, Pöedāni, änāni ēñente wædinque
 mīnitö tōmēnāni cænguï pönönāni æninque
 cæedāni. ⁹ Wēnæ wēnæ wæwēnāni inānite godö
 cæmīni waa bacædānimpa. Ayæ tōmēnāni inānite,
 ‘Wængonguï Awēnē Odeye mīnitö weca oo pongā
 acæmīnimpa,’ ante apæneedāni. ¹⁰ Ayæ tōmēnāni
 quēwēñömö go guiyömīnite Baa änāni ininque
 mīnitö wæætē tōmēnāni taadonque tao godinque
 tōmēnāni inānite, ¹¹ ‘Mīnitö quēwēñömö onguipoi
 wadæ cæwate gomöna tamēñedāni. Incæte
 Wængonguï Awēnē Odeye mīnitö weca oo pongā
 acæmīnimpa,’ ante æedāni. ¹² Edæ mīnitö imīnite
 ämopa. Wængonguï nänö apænte anguiönæ inque
 bayonte Todömā iñömö quēwengaināni guiquēnē
 nanguï pante wæwēñönāni mīnitö imīnite nē

Baa änäni guiquënë godömenque nanguï pante wæwenguïnäni inänipa,” ante Itota angacäimpa.

*Në ëñënëmaï quëwënëni inänite Itota püingampa
(Mäateo 11.20-24)*

¹³ Äninqe Itota në ëñënëmaï quëwënëni inänite püininqe iïmaï angantapa. “Codatüi iñömö quëwëmini ëñeedäni. Betaida iñömö quëwëmini ëñeedäni. Minitö mini wæwenguinqe ëñënëmaï cæte quëwëminidö anguënë. Edæ botö minitö weca tæi piñænte botö cædi bai Tido näni quëwengaiñömö Tidöo näni quëwengaiñömö adobaï cæbo bai mäniñömö quëwengainäni iñömö wënæ wënæ näni cægainö ante dobæ ñimpo cædinque gömæ ëmoncoo da wëñadinque gönaiboga tæ contadinque Ca ca wæcægädänimpa. ¹⁴ İninqe Wængongui nänö apænte anguiönæ iinqe bayonte Tido iñömö tönö Tidöo iñömö quëwengainäni inänite nanguï pangä wæwënëni incæte tömengä minitö iminite godömenque pangä wæwencæminimpa. ¹⁵ Ayæ Capënaömö iñömö quëwëmini ëñeedäni. Wængongui minitö iminite dicæ öönæde wo ææntodongä æi gote toquïminiyaa. İñæmpa tadömengadænguipo wææntodongä guii wæcæminimpa,” angantapa. ¹⁶ Äninqe Itota wæætë tetenta i doo inäni inänite apænedinque, “Minitö apæneyömini æcänö ëñengä tömengä iñömö edæ botö imote do ëñengä ingampa. Wæætë minitö iminite në Baa angä iñömö tömengä edæ botö imote do Baa angä ingampa. Ayæ botö imote në Baa äningä inte tömengä botö imote në da pönöningä ingante do Baa angampa,”

ante apænedinque tömënäni inänite Itota angä godänitapa.

Tetenta i doo inäni do godinäni inte ocæ emænte pönäni

¹⁷ Angä godinäni inte tetenta i doo ganca inäni adodö ocæ emænte pöningue watapæ todingue Itota ingante apænedinque,

—Awënë, bitö emöwo apænedinque mönitö wënæidi inänite ämöni ëñëningue bitö emöwo beyænque godänipa.

¹⁸ Ante todäni ëñëningue Itota wæætë,

—Näinte quingæ cæ bai Tatäna iñömö wënæ awënë incæ öönæde inö wæængä nê agäimo inte botö adobo ämopa. ¹⁹ Botö pönö ämo ate mïnitö iñömö nê ämïni badingue edæ tæntæ tönö emëñe ingante pinä gäwadäni bai adobai tæi emömini inte tæntæ bai nê cædäni inänite wido cæcæminimpa. Ayæ mönö imonte nê piinte cædongä incæ tæi piñænte cæcä incæte mïnitö iñömö godömenque tæi emömini inte mäningä nänö tæi piñænte cæpämo ante tömämämo ante edæ wido cæcæminimpa. Edæ æcämenque incæ mïnitö imïnite æmæwo wido cædämaï incæcäimpa. ²⁰ Incæte mïnitö ämïni ëñëningue wënæidi do ëñente cædäni beyænque todämaï iedäni. Wæætë, Mönitö emöwo öönæde dobæ yewæmonte ongompa, ante adingue mïnitö mänömaï beyænque watapæ toedäni, angacäimpa.

Mæmpo Wængonguï ingante apænedinque Itota tocampa

(Mäateo 11.25-27, 13.16-17)

²¹ Äningue Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ewocadongä inte Itota mäniñedë edæ

watapæ todirque Wængonguï ingante iïmaï ante apænecantapa. “Mæmpo eñëmi. Bitö, Wadäni nämä ocäi encadäni tönö nanguï adinque nē eñënäni tönö mäninö bitö cægäinö ante eñënämaï incädänimpa, ante cædirque bitö cægäinö ante wē wodongabiimpa. Wæætē wēñænäni tæcæ eñädäni bai inäni inänite bitö edonque odömömi adinque do eñënänipa. Bitö öönädē Awënë ingäimi inte inguipoga Awënë adobi inömi inte edæ mänömaï cæbipa, ante adinque botö bitö imite waa ate pönëninque apænebopa. Mæmpo, bitö tömömi änö bai cædirque waa cæbi adinque botö Ao ämopa, ante apænebopa,” ante Wængonguï ingante apænegacäimpa.

²² Ayæ, “Botö Mæmpo incæ, Bitö Awënë inömi inte aacæbiimpa, ante tömäo inömö ongoncoo botö nempo pædæ pönöninque tömäo inömö quëwënäni tömänäni inänite adobaï botö nempo pædæ pönongä æninque botö inömö edæ tömancoo ënempodirque tömäo inömö quëwënäni inänite nē ënempobo imopa. Wængonguï Wëmo inömöte, Æbodö imoo, ante Mæmpoque eñengä ingampa. Botö wæætē tömengä Wëmo inömo inte, Wængonguï æcänö ingää, ante adoboque nē eñëmo imopa. Ayæ, inänique nē eñënäni incädänimpa, ante botö nē angäinäni inänite odömönte botö apænebo eñëninque tömënäni wæætē, Wængonguï æcänö ingää, ante nē eñënäni badäni ate mönitö adömönique äanque bai nē eñëmöni imönipa.”

²³ Ante apænedirque Itota dadi ëmæninque tömengä miñæ nē godänique inänite apænedirque, “Nöwo miñi adinö adinque nē ëmömiñi inte mönitö

mīni watapæ quēwenguinque impa. ²⁴ Īīmaī impa, ante apænebo ēñēdāni. Wængonguī beyæ nē apænegaināni nanguī ināni tōnō imæca awēnēidi nanguī ināni incæ mīni adīnō bai ante aīnente wægaināni incæte edæ adāmaī ingadānimpa. Mīni ēñēninō ante adobai ēñēinente wægaināni incæte tōmēnāni ēñēnāmaī ingadānimpa,” ante māninganca Itota apænecā ēñengadānimpa.

Tāmadiabæ quēwengā incæ nē waa cæcā ingampa, ante

²⁵ Ayæ ate adocanque idægoidi nāni wææ angainō ante nē ate ēñengā inōmō, Itota æbānō wapiticæ apænebaingāā, ante cædinque ængæ gantidique tōmengā ingante ĩīmaī angantapa.

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Botō æbānō cæte cōwē wænāmaī wantæpiyæ quēwenguimoo, ante wæbopa.

²⁶ Añongante Itota,

—Mōite wodi, Īīmaī cædāni, ante wææ yewæmōninque æbānō ante yewæmongā ongō abii.

²⁷ Añongante nē odōmongā wæætē,

—Īīmaī ante yewæmongacāimpa. Bitō mīmō entawēmi inte Wængonguī mōnō Awēnē ingante waadedinque bitō ōnōwoca ēwocadinque ædæmō waadete pōnencæbiimpa. Bitō baō tæī piñante ēñabi inte godō waadete cædinque bitō ocāi encabi inte nō pōnēninque waa waadete pōnē. Ayæ adobai bitō nāmā bitō waadete waa cædō bai adobai pōnēninque godongāmæ quēwēnāni inānite adobai waa waadete cæe.

²⁸ Ante apænecā ēñēninque Itota tōmengā ingante wæætē,

—Bitö nö eññemi inte nöingä apænebitapa. Mäninö bitö äninö bai cæbi ininque bitö wænāmaï quëwëmaïmipa.

²⁹ Angä eññenique guññente wædinque në odömongä iññömö, Botö cæquëñenö ante wii cæbopa, ante Itota eññenāmaï incæcäimpa, ante nämanque ante wææ äninque,

—Iñæmpa wa. Godongämæ quëwënäni, ante bitö äñinäni iññömö ædänidö inänii.

³⁰ Äñongante Itota wæætë, Mönö guidengä æcänö ingäa, ante odömoncæte ante iïmaï apænegacäimpa.

—Onguñængä adocanque Eedotadëe quëwente Eedicoo wæidö cægöñongante në ö æñäni tömengä ingante iññontobæ bæi ongonde weocoo gäni tadongadinque tæi tæi pänäni nangæ bacä ininque wadæ godäni. ³¹ Ate, Wængonguï quï, ante në godongä adocanque adodö wæidö godö godinque në nangæ bate öñongä ingante gomö adinque ee wodo pænta æmæ wedeca gocampa. ³² Ayæ ate Debii wodi pæinäni näni Wængonguï oncönë cæcabo incæ adocanque adobai adoyömö wææ pöninque në nangæ bate öñongä ingante gomö adinque ee wodo pænta gocampa. ³³ Ayæ ate wacä Tämadiabæ në quëwënongå incæ ado wæidö godinque në nangæ öñongä weca adoyömö ponte gomö adinque, Tömengä ædö cæte quëwëningäa, ante tömengä wædö ante bai nanguï pönente cæcantapa. ³⁴ Iingä iññömö në nangæ bate öñongä weca pöninque tæi tæi pänäni nänö æbäadiññömö oginguipæ tönö yowepæ ti nämæ biinömæ näni ämæ gao caadinque weococa wini

caacampa. Ayæ, Tæ contate gocæcäimpa, ante adocä Tämadiabæ quëwengä iñömö nämä nänö nē mongænte goquënegä bodo önöñabæ nē nangæ badingä ingante ængö cæcä tæ contayongante bodo ingante töö töö ænte gocampa. Ayæ taadö pönäni nāni cænte guiite möincö ganca ænte mao guidineque nē nangæ badingä ingante waa cæcampa. ³⁵ Iimö ate padata nāni godonte æinta mentaa tadöningue mänincönē nē aacä ingante pædæ godöningue, Bitö nē nangæ badingä ingante waa cæe. Quiëmē æinengä adingue bitö godömi ængä ate botö bitö weca adodö pöningue bitö godönimpo adopo wæætē pædæ pönömo æncæbiimpa, ante gocampa. Mänömaï cæcampa. ³⁶ Äningue Itota tömengä ingante nē äningä ingante godömenque angantapa. Bitö imite ñöwo ämo ëñëningue bitö wæætē apænebi ëñëmoe. Nē nangæ bate öñongä weca pönäni mengäa go adocanque ināni incæte æcänö tömengä tönö godongämæ quëwënäni bai inte waa cæcantawoo, ante pönëmi.

³⁷ Äñongante nē odömongä wæætē,

—Tömengä ingante nē waadete godö waa cædongä incæ tömengä guidengä bai cæcampa.

Ante apænecä ëñëningue Itota wæætē,

—Tömengä nänö cædö bai bitö adobai godingue cæbäwe, angacäimpa.

Mäadota tönö Mäadiya nāna caya oncönē Itota ëñacampa

³⁸ Ayæ taadö goyönäni tömënäni quëwëñömö pongä adingue onquiyængä tömengä ëmöwo Mäadota iñömö Itota ingante angä tömengä oncönē

pō guuite eñacantapa. ³⁹ Mäadota tönĩñacä Mäadiya iñömö Itota önöwaca inö tæ contadinque tömengä apæneçä eñeë congantapa. ⁴⁰ Mäadota guiquënë nē eñadäni beyæ ante nanguĩ cæte wædinque Itota weca pöningue,

—Awënë, botö tönĩñacä emö cæte gocä ate botö adoboque nanguĩ cæbo ate wædämaĩ imitawo. Edæ ämi pö cæcæe.

⁴¹ Añongante Itota,

—Mäadota, Mäadota, bitö wa wa wa cæcæte ante wæwemi awædö. ⁴² Wæætē adoque pönĩ cædinque edæ eyepæ impa. Mäadiya do, Quinö waa cæquimoo, ante apænte pönëningä inte botö önöwaca inö pö tæ contate eñeë congä adinque botö wæætē tömengä ingante, Goe, änämaĩ incæboimpa, angacäimpa.

11

Wængonguĩ ingante æbänö apænequĩ, ante Itota apæneçä

(Mäateo 6.9-15, 7.7-11)

¹ Itota ayæ ate wayömö gote Wængonguĩ ingante apænecantapa. Iñique apæneçä adinque tömengä nänö nē emiñængä adocanque tömengä ingante apænedinque,

—Awënë eñemi, Wäö tömengä nänö emiñænäni inänite odömonte, Wængonguĩ ingante æbänö ante apænequĩ, ante nänö apænedö bai bitö mönitö imönite adobai ante odömonte apænebi eñenguimönii.

² Ante wæyönäni Itota,

—Wængonguī ingante apænecæte ante iīmaī ante apæneedāni,

“Mōnitō Mæmpo nē öönædē quēwēnōmi inte ēñēmi.
Mōnitō bitō ēmōwo tæiyæ waēmō ēmōmi
adinque bitō ēmōwo ante waa adinque
apænemōnipa.

Bitō öönædē Awēnē nē ingaīmi inte inguipoga
Awēnē Odeyebi bitō baquinque edæ
quingæ pōe. Öönædē owodāni ēñente
cædāni baī inguipoga adobaī bitō änō baī
ēñente cæcæimpa.

³Mōnitō imōnite bitō, Cænguī, ante iīmō iñō iīmō iñō
eyepæ pōnōmi ænte cæmōnie.

⁴Mōnitō wēnæ wēnæ cæmōni incæte bitō nē pan-
guēnēmi incæ pōnō ñimpo cæbi quēwēmōnie.
Mōnitō adobaī edæ wadāni mōnitō imōnite
wēnæ wēnæ cædāni adinque ñimpo cæmōni
quēwēnāni ae.

Mōnitō wēnæ wēnæ mōni cæinēnō godō
gocæte ante cæmōni adinque bitō wææ
cæbi ate mæninō godō godāmaī inte
mōnitō wæætē wēnæ wēnæ cædāmaī
incæmōnimpa, Wæætē edæ nē wīwa
ēwocadongā nempo ongōñömōnite bitō gā
pe æmpobi quēwēmōnie.”

Mänōmaīnō ante apænete Wængonguī ingante
apæneedāni, Itota angantapa.

⁵ Äninqe tōmēnāni inānite godōmenque
apænedinque Itota,

—Bitō iīmaī cæbi ininqe bitō æmigo æbānō
cæbaingāā, ante pōneedāni. Ayaönænēña incæ
bitō æmigo weca godinque bitō, “Botō æmigo
ēñēmi. Pāōmo bodogaa tānoque pōnōmi ænīmo

inte ayæ ate botö adopo pönömo æncæbiimpa.
⁶ Edæ wacä botö æmigo incæ wayömö gocæte
 ante botö weca pongampa cæbii. Botö, Quinö
 impa diyæ godömo cænguingää, ante wæðimo inte
 bitö ïmite ämopa.” ⁷ Äñömi tömengä guicönë
 öñöninge, “Botö odemö ædæmö tee mönedingue
 botö wëñænäni tönö möimoga öñömo inte diyæ
 ædö cæte ængæ gantite godömo ænguimii. Ee
 ae.” ⁸ Äninge bitö æmigo incæ bitö ämi beyænque
 ængæ gantite pönönämaï ingampa. Incæte wæætë
 wæætë äñömi tömengä, Ancaa ëñente awædö,
 äninge ængæ gantidingue bitö ïmite do pönongä
 æmaïmipa. ⁹ Ante apænedingue botö iñömö mïnitö
 ïmïnite iïmaï ämopa. Pönömi æmoe, ante në angä
 bai cædinge mïnitö mïni ænguïnö ante Wængonguï
 ingante apæneedäni. Æyömönö iï, ante në diqui
 diqui mingä bai cædinge mïnitö, Æbänö iï, ante
 ædæmö ëñencæte ante Wængonguï ingante wede
 pönente apæneedäni. Odemö mönitö beyæ wi
 ænecæïmpa, ante aa pecä bai cædinge mïnitö,
 Æbänö cæquïmoo, ante ëñencæte ante Wængonguï
 ingante nanguï apæneedäni. ¹⁰ Edæ, Pönömi
 æmoe, ante në änäni iñömö edæ do ænänipa. Në
 diqui diqui mïnäni iñömö do adänipa. Ayæ odemö
 ponte në aa pedäni tömënäni näni guiquingue
 edæ do wi ænete bai bacæïmpa.

¹¹ Ante apænedingue Itota godömenque
 apænecantapa.

–Wëñæ mæmpobi ïmi, ëñëmi. Bitö wëñængä
 päö ante angä ëñëninge bitö dicæ dicamö incæ
 godömi ængäa. Gæyæ ante angä ëñëninge bitö
 tæntæbo incæ dicæ godömi ængäa. ¹² Enquëmo

angä eñëninque bitö emëñe incæ dicæ godömi ængäa. ¹³ Ìninqe mìnitö nē wīwa cædöminī incæ, Wēñængä beyæ quīnō waa ī, ante eñëmīni inte do godöminī ængampa. Mönō Mæmpo ïñömō waa pōnī cædongä ïñongante änāni eñëninque tōmengä nē änāni inānite tōmengä Tæiyæ Waëmō Önōwoca ingante da pōnongä æncædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Wēnæ tönō cæcä ïmaingampa, ante wapiticæ änānīpa

(Mäateo 12.22-30; Mäadoco 3.20-27)

¹⁴ Ayæ wēnæ nē babetadecä ïñömō waocä baö do guite ongöñongante Itota tæcæ wido cæcantapa. Wēnæ tao gocä ate onguñængä tededämaī ïningä incæ do tedecä ate wædinque godongämæ ongönāni wæætē guññente wædinque waa agadänimpa. ¹⁵ Pancadāniya guiquēñē, “Ïñæmpa wēnæ awēñē Beedeboo tönō godongämæ cædinque Itota wēnæidi inānite wido cæcä ïmaingampa töö,” ante tedewēnānitapa.

¹⁶ Wadāni guiquēñē, Æbānō cæmō ate Itota oda cæquingäa, ante cædinque tōmengä ingante, Bitö öönædē nāni cæī bai mā odömōmi ate pönēmaimōnīpa, änānitapa. ¹⁷ Mänōmaī babæ cæcæte ante anewēnānīpa, ante Itota do eñëningä inte iīmaī angantapa. “Awēñē odeye nempo quēwēnāni nāëmæ wæætedō wæætē cædāni ïninqe awēñē nāñō ömædempote wæquinqe tōmēnāni nāmā ewente cædānīpa. Ayæ adocōñē owocabo incæ adoyömō godongämæ quēwēnīnāni incæ nāëmæ wæætedō wæætē cædāni ïninqe tōmēnāni oncō woquinqe nāwæ gobainānīpa.

18 Minitō, Wēnæ awēnē Beedeboo tōnō cædinque Itota wēnæidi inānite wido cæbaingampa, ante ānewēmīnīpa tōō. Iñæmpa awēnē Tatāna nempo quēwēnāni iñōmō nāēmæ wæætedō wæætē pīināni īnīnque adocabodāni ināmaī iñōnānite tōmengā dicæ tōmēnāni inānite ēnempobaingāa. 19 Minitō, Beedeboo tōnō cædinque Itota wēnæidi inānite wido cæcampa, ante tedewēmīnīpa. Mānīnō mīni ānewēnō nāwangā ī baī mīnitō mīñæ nē godāni guiquēnē æcānō tōnō cæte wido cædānīi. Inīnque mīnitō mīñæ nē godāni incæ mīni ānewēnō beyænque ante nāēmæ pīīnīnque mīnitō imīnite wæætē apænte ānīnque pīīncædānīmpa anguēnē. 20 Botō iñōmō Wængonguī tōnō godongāmæ cædinque wēnæidi inānite wido cæbo apa ānewēmīni. Mānōmaī ī īnīnque botō Wængonguī Awēnē Odeye inōmo inte mīnitō weca do pōmo aedāni,” ante Itota apænegacāmpa.

21 Ayæ, “Iīmāi impa. Nē tæi pīñængā iñōmō tæēmoncoo wēñate mongænīnque, Wææ godō cæinca, ante tæēmonca næænte tōmengā oncō boyæ wææ godō wææ godō cæyongā tōmengā ēadincoo iñōmō edæ ee ongompa. Tatāna iñōmō mānōmaī ingampa. 22 Incæte wacā godōmenque tæi ēmongā inte pōnīnque māningā ingante edæ bæ tacampa. Ayæ tæēmonca, Wææ godō botō cæinca, ante māningā nānō ānīnca ñōwo pōningā iñōmō gā pe æmpote ō ænīnque tōmengā nānō ēadincoo adobāi gā pe æmpote ō ænte māo nēnempocampa. Botō iñōmō nē tæi ēmōmo pōni inōmo inte edæ godōmenque tæi ēmongā nānō gānā cæbaī cæbopa,” angantapa.

²³ Ayæ, “Botö tönö æcänö wii godongämæ cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö imote Baa ante piinte cæcä ingampa. Ayæ botö, Waodäni botö miñæ poncædänimpa, ante cæyömo waocä botö tönö wii cæcä iñömö tömengä wæætë botö miñæ poncæ cæyönänite tatodongä wadæ godänipa,” ante Itota apænegantapa.

Wënæ waodë owote godingä inte adodö pompa, ante

(Mäateo 12.43-45)

²⁴ Ayæ apænedinque Itota iimaï ante apænegantapa. “Waocä baönë owote ate tao godinque wënæ wentamö nänö ewocadingä iñömö edæ, Quingänö baönë go guidinque edæ guëmante quëwenguimoo, ante diqui diqui minte ayongä önömæca to aminte i ate wædinque edæ, ‘Botö tao godincönë adodö go guiite quëwencæboimpa,’ ante pönëninque adodö pongampa. ²⁵ Ponte ayongä waocä önonganque bayongante wacä önöwoca tömengäa owodämaï ingä adinque wënæ wæætë, Æ waocä botö owodincö bai inongä inte ñöwo wadæ ñëmænte mäincoo cabo tē gæte bai ömæwocä ingä abopa. ²⁶ Ate adinque tömengä wæætë godinque wënæidi godömenque wentamö ewocädäni tiæte ganca mänimpodäni inänite ænte pongampa. Tömänäni tömänäni waocä baönë godongämæ pö guiite owodäni ate waocä iñömö wënæ yewæninque godömenque wæwengampa,” ante Itota apænegacäimpa.

Æbänö cæte watapæ quëwenguüi, ante

27 Itota tæcæ apæneyongante onquiyængä iñömö godongämæ ongönäni tönö ongöningue ogæ tededingue,

—Bitö ïmite në mangainä inte edæ tömënä nänä toquinque impa. Bitö ïmi goömæ gänongainä inte edæ tömënä watapæ nänä quëwenguingue impa.

28 Ante ogæ tedecä eñëningue Itota wæætë,

—Iñæmpa Wængongui nänö änö eñëningue në cædäni guiquënë tömënäni wæætë nänäni watapæ quëwenguingue eñente cædänipa, ante apænegacäimpa.

Öönædë nänäni cæi bai cædingue mä cæbi amönie, änänipa

29 Mäniñedë godömenque nanguï inäni pönäni adingue Itota, iïmai ante apænecantapa. “Minitö wiwa mini cæcabo iminipa. Minitö edæ, Mä cæte odömömi adingue pönëmaimönipa, ante ancaa ämini awædö. Näwangä ämo eñëedäni. Cönäö wodi beyæ cædingue Wængongui bamönengæ nänö cægainö ante minitö pönënamai iñöminite edæ mäningue mini aquingue cæcäimpa änewëminii.

30 Nïnebaidi pönencædänimpa, ante Cönäö wodi ingante Wængongui angä quëwengacäimpa. Nïwomïni pönencæminimpa, ante adobai cædingue Wængongui botö Waobo eñagaïmo iñömote adobai angä quëwëmo acæminimpa.

31 Doyedë iñömö betamonca gämænö ömæ awënë inongä inte onquiyængä incæ awënë Tadömöö wodi nanguï eñente nänö apænedö ante eñencæte ante doönæ quëwëningue pongacäimpa. Tadömöö wædænque eñengä iñongante botö godömenque nanguï eñëmo inte minitö weca ongöñömote minitö iñæmpa wii

ēñēmīnīpa tōō. Īnīnque mānīngā onquiyængā incæ Wængonguī nē apænte angā weca pōnīnque mīnī ñōwo quēwencabo tōnō godongāmæ ongōnīnque, Mīnī pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnīpa tōō, ante apænte pīingūngā ingampa. ³² Cōnāō wodi Wængonguī beyæ apænecā ēñēnīnque Nīnebaidi wēnæ wēnæ nānī cægāinō ante wæwente pōnēnīnque ñīmpo cægādānīpa. Cōnāō wodi wædangā iñongante botō wæætē nē ñænæmo inte apænebo ēñēnīnque mīnitō iñōmō ēñēnāmaī īmīnīpa. Īnīnque Nīnebaidi incæ Wængonguī nē apænte angā weca pōnīnque mīnī ñōwo quēwencabo tōnō godongāmæ gongænte ongōnīnque, Mīnī pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnīpa tōō, ante apænte pīinānidō anguēnē,” angantapa.

Mōnō awīnca gomō aquīnemō baī ēmōmpa, ante (Māateo 5.15, 6.22-23)

³³ Ayæ godōmenque apænecantapa. “Gongapæncade tī wodōnodīnque waodānī dicæ awēmō iñōmō wē wodōnānīyaa. Owæta boo cæcadānīyaa. Wæætē, Mānīñōmō nē pō guīdānī acædānīpa, ante cædīnque gongapæncade awæmpa æmongapaa cō cædānī ñāō bæco adānīpa. ³⁴ Mōnō baō tōmāo beyæ mōnō awīnca tīca ēnente baī ēmōmōmpa. Mōnō nō pōnēnīnque amō īnīnque mōnō ñāō tīca ēnente cægonte baī waa cæte quēwēmōmpa. Wæætē wīwa pōnente amō īnīnque mōnō wēmō iñōmō cægonte baī inte wīwa cæte quēwēmōmpa. ³⁵ Mānōmaī beyæ bitō, Wēmō ēwocādāmaī incæboīmpa, ante bitō ōnōwoca cōwā adīnque nāmā wææ cæe. ³⁶ Īnīnque bitō baō tōmāo ñāō entawēnīnque bitō ōnōwoca

adobai ñäö ewocabi ïinque quïomenque incæ wëmö entawënamai ïaimipa. Gongapæncade ñäö bæco edonque abi bai edæ ñäö ædæmö entawëninque edonque adinque waa quëwëmaïmpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Paditeoidi tönö në wææ odömönäni ïänite Itota pïngä

(Mäateo 23.1-36; Mäadoco 12.38-40; Odoca 20.45-47)

³⁷ ïinque apænecä ate adocanque Paditeocä tömengä ingante, Pö cæe, angä ëñente pö guite cæncæte ante ongongä. ³⁸ Adinque Paditeocä ïñömö, Itota quïnante mempodämaï inte cængää, ante guïñente wæcä. ³⁹ ïinque mönö Awënë tömengä ingante,

—Minitö Paditeoidi ïñömö edæ owæta tönö podato cæncadë ïnö wentamö ënencoo ee adinque yabæque mënongate bai cæmini ïminipææ. Mäincooque æinente mini wädö beyæ ayæ wiwa mini cädö beyæ edæ mimöno wentamö entawëmini ïminipa. ⁴⁰ Mini ëñegadë. Në badongä ïñömö yabæque badöninque cæncadë ïnö badönämaï ingantawogaa. ïñæmpa mönö baö në badongaingä ïñömö adocä mönö önöwoca badongacäi apa quëwëminii. ⁴¹ ïinque minitö wæætë wadäni ïänite ædæmö waadedinque minitö mäincoo pædæ godö pædæ godö cæmini ïinque tömancoo edæ ñä mënongate bai ba adinque minitö wæætë edæ ñäö bai entawencæminipa.

⁴² Paditeoidi mini wæquinque iïmai cæminipa. Mäincoo diete ganca mänimpocoo ænte cö cædinque, Adocooque Wængongui qui impa, ante

mönö godongæimpa, ante cæminipa. Minitö mänömaï cædinque edæ öñabo mini minte pæyabo, Oguï waa cænguï, ante mini tä pete æñabo incæ edæ, Wængonguï quï impa, ante pancayaboga godöminipa. Mäninganca cædinque minitö waa cæmini incæte wadäni inänite nö cädämaï imini inte Wængonguï ingante waadete pönenämaï iminipa töö. Ìñæmpa mäninö öñabo godonguënëmini inte minitö godömenque waadete pönëninque nö cæquënëmini iminipa.

⁴³ Ayæ Paditeoidi mini wæquinque impa. Minitö odömöincönë go guidinque nämanque ante pönëninque waëmompaa pönï tæ contate tomïni awædö. Ayæ waodäni näni godonte æimancadë godinque minitö nämanque pönëninque, Wadäni, Waa quëwëedäni, ante apænedinque mönitö imönite waa acädänimpa, ante mini wæquinque edæ änewëminipa töö.

⁴⁴ Ayæ waocä wodido ñömæï ongö bai minitö iñömö mini wæquinque edæ wentamö entawëminipa. Mänömaï entawëminipa, ante ëñënëmaï inte wadäni edæ mini änö ante ëñente cædinque edæ oda cädänipa, ante Itota piingantapa.

⁴⁵ Ìninque adocanque idægoidi näni wææ angainö ante në ate ëñengä iñömö Itota ingante apænedinque,

—Awënë, mänömaï äninque bitö mönitö imönite adobai piinte änewëmi awædö.

⁴⁶ Äñongante,

—Minitö dodäni näni wææ angainö ante në adimïni inte edæ mini adobai wæquinque impa. Edæ, Cädämaï cädämaï, ante ancaa wææ äninque minitö iñömö edæ mäincoo teëmencoo

mö paate wadäni önönancapæ cö cædancapænäni bai cæminipa töö. Ayæ wæætë önompogonca adopogoncaque incæ gä ænancapænämaï cæte bai cædinque mīnitō mīni wæquinque edæ, Æbänō cæte waa quëwenguï, ante odōmonte apænedämaï iminipa töö, ante Itota apænecantapa.

⁴⁷ Ayæ godömenque apænedinque, “Wængonguï beyæ nē apænegainäni inänite mīnitō mæmæidi incæ nē wænönäni ingadänimpa. Mīnitō iñömō, Nē wænongainäni nänömoidi imönipa, ante bai cædinque, Wængonguï beyæ nē apænegainänido, ante mænönominipa töö. Mīni wæquinque edæ mänömaï cæminipa. ⁴⁸ Ìninqe, Mönitō mæmæidi wænongadänimpa, ante ëñënīmōni inte tōmënäni wodido ante mænönomönipa, äninque mīnitō mæmæidi näni cægainō ante Ao äninque cæminipa töö,” ante Itota piingantapa.

⁴⁹ Ayæ iïmaï ante apænecantapa. “Mänömaï beyæ Wængonguï mönō nē ëñengaingä inongä incæ iïmaï ante apænegacäimpa. ‘Botō beyæ nē apænedäni tönō botō nē da godönäni inänite botō, Idægoidi weca gote apæneedäni, ämo gocædänimpa. Ämo gote pönäni adinque idægoidi wæætë pancadäniya inänite wænönäni wæncædänimpa. Ayæ pancadäniya inänite togænte pänäni wæcædänimpa,’ ante Wængonguï do apænegacäimpa. ⁵⁰ Ìninqe ñöwo quëwëmini iñöminite, Quinante wænöminii, ante Wængonguï edæ mīnitō iminite ancæcäimpa. Wængonguï beyæ nē apænegainäni inänite tōmengä nänō badongaiñedë dodäni mä pönï wænönäni beyæ ayæ iïncayæ ate ñöwo ganca wænönäni beyæ

ĩnque edæ nē wænāni tōmānāni wepæ nāni nāgāinō ante, Nōwo quēwēmīni mānīnāni tōmānāni wepæ nāate bai ĩmīnīpa. ⁵¹ Edæ tōmānāni nāni wænongāinō ante edæ ñōwomīni mīni pante wæquinque impa. Edæ mā pōnī wænōnque docā Abedo wodi ingante adocanque wænongā wængacāimpa. ĩncayæ ate Wængonguī oncō ñænæncō boyæ nāni iya tāimpaa gāānē ongōñongante Tacadiya wodi ingante wænōnāni nānō wænganca wadāni nangūi ĩnāni ĩnānite wænōnāni wængadānīpa. Incæte Wængonguī, Mīnitō mæmæīdi nānōmoidi ingāimīni inte tōmēnāni nāni wænongāi beyænque wepæ nāate bai wentamō entawēñōmīnite botō wæætē ñōwomīni ĩmīnite pāmō wæcæmīnīpa, ante Wængonguī angampa,” ante Itota apænegacāimpa.

⁵² Ayæ apænedinque, “Dodāni nāni wææ angāinō ante nē adīmīni ĩñōmō mīnitō nē ēñenguēnēmīni inte edæ mīni wæquinque nō pōnente ēñēnāmaī ĩmīnīpa. Ayæ wadāni, Nō pōnente ēñengæīpa, ante odemō guiite bai tæcæ cædāni adinque mīnitō odemō tee mōnete yabæ wido cæte bai cædinque tōmēnāni ĩnānite edæ wææ cæmīnīpa tōö,” ante Itota apænegacāimpa.

⁵³ ĩnque apænete tao goyongā nē odōmōnāni tōnō Paditeoidi tōmengā ingante nangūi pīinte badinque, Āmōni ēñēnque apænebi ēñēmōnīi, apænebi ēñēmōnīi, ante ancaa ānānitapa. ⁵⁴ Ayæ, Tōmengā wabānō oda cæte tedecā ĩnque mōnō wæætē pāmō wæbaingampa, ante wææ wānonte bai cægadānīpa.

12

Wadö tedete wadö nāni cædönö ante

¹ Māniñedē nanguī ināni æpodö müido ganca ināni adoyömö pö bee të bee të cædinque goto gongæñönāni Itota tömengä miñæ nē godāni inānite tāno apænedinque, “Paditeoidi iñömö wadö tedete wadö cæyönāni mīnitö wæætē wadö nāni cædö ante, Pāö yedæ æmpoquī bai wodö wodö cæpa, ante gomö adinque tömēnāni nāni cæinö bai cædāmaī iedāni. ² Adāmaī incædānimpa, ante quiēmē wē wodonte i incæ iincayæ ate tömäā wi ænete bayonte edonque pōni bacæimpa. Ayæ quiēmē awēmö cæte i incæ iincayæ ate edonque pōni acædānimpa. ³ Wēmö iñömö mīni tededö incæ edæ ñāö iñömö edonque pōni eñengæimpa. Ayæ guiicōnē mīnitö wæntæ apænedö incæ iincayæ ate oncömanca inö æi edæ ogæ tedete edonque eñengæimpa,” ante Itota apænecantapa.

Æcänö ingante guiñente wæquī, ante (Māateo 10.26-31)

⁴ Ayæ, “Botö æmigoidi ämo eñeedāni. Waocä baonque wænönāni ate tömengä ingante ædö cæte godömenque cæquīnāni. İninque mīnitö iñömö, Baonque wænönāni wæncæ wæ, äninque edæ guiñēnāmaī iedāni. ⁵ Wæætē edæ, Æcänö ingante guiñente wæquēnēmīni imīni, ante botö odömonte apænebo eñeedāni. Waomīni imīnite wænonte ate nē angä inongä inte tadömengadænguipo nē wido cæcä ingante iñömö mīnitö tömengä ingante edæ guiñeedāni. Ao. Māningä ingante guiñente wæedāni,” ante Itota apænecantapa.

⁶ Ayæ, “Waadäni ayamöidi önompo æmæmpoque mänimpodäni beyæ tigitamö mentamonga ante pædæ godonte ænäni aminitawo. Incæte ayamö adocanque ingante edæ Wængongui cöwë wææ aacampa. ⁷ Edæ, Ayamöidi bacoo pönï inäni incæte önönänique inänipa, ante në äningä inte mönö Mæmpo inñömö munitö iminite wæætë godömenque waa acampa. Inñempa mönö ocagui incæ æpoguino encamöö, ante Wængongui inñömö edæ do eñente aacä apa guinñewëminii,” ante Itota angantapa.

Waadäni eñeñönäni mönö Itota ingante Ao angæimpa, ante

(Mäateo 10.32-33, 12.32; Mäadoco 10.19-20)

⁸ Ayæ apænedinque, “Näwangä ämopa, angantapa. Æcänö waodäni eñeñönäni botö imote Ao äninque, Bitö botö Awënë inömi imipa, ante äna botö Waobo në eñagaïmo inte tömengä ingante wæætë Ao äninque, Bitö inñömö botö miñæ në gogaïmi inömi imipa, ante Wængongui anquedoidi eñeñönäni ancæboïmpa. ⁹ Wæætë edæ waodäni eñeñönäni botö imote në Baa angaingä ingante botö wæætë Wængongui anquedoidi eñeñönäni tömengä ingante edæ Baa ancæboïmpa,” angantapa.

¹⁰ Äninque, “Botö Waobo eñagaïmö inñömote waocä babæ ante wiwa angä incæte Wængongui wæætë edæ pönö ñimpo cæcä quëwencæcäïmpa. Wæætë Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante godö babæ ante në änewengä ingante Wængongui wæætë edæ ñimpo cædämaï inte cöwë pancæcäïmpa,” ante Itota apænecantapa.

11 Ayæ, “Minitö iminite bæi ongonte tömënäni odömöincönë ænte godinque gö cædäni incæte mīnitö māniñedē, Æbänö ante apænequimoo, ante wædāmaī iedāni. Awēñēidi weca incæ nē ānāni weca incæ mīnitö iminite ænte māo goncædāni incæte mīnitö māniñedē, Pīināni ēñente wædinque æbänö ante nāmā wææ anguimoo, ante ayæ, Æbänö ante apænequimoo, ante guñente wædāmaī iedāni. 12 Īñæmpa Wængonguī Tæiyæ Waēmö Önöwoca māniñedē incæ, Æbänö wææ anguī, ante odömonte angä ēñēninque mīnitö wæætē mäninö ante wææ ancæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mäincoo nāni æinēmāmo ante

13 Tæcæ apæneyongä godongämæ ongönāni ongöninque adocanque Itota ingante,

—Awēñē, botö wæmpo wodi mangaincoo incæ mæmpo wodi ömæ ingaīmæ incæ botö mēmö ingante tæcæguedē āmi pä cæcä æmōe.

14 Äñongante Itota,

—Botö nē apænte ämo imopa diyæ ämo pä cæquingää.

15 Äninque godongämæ ongönāni inänite apænedinque,

—Wī māincoo nanguī ænte beyænque mönö quēwengæimpa cæminii. Mīni māincoo æinēmāmo ante edæ ñimpo cædinque ee aedāni.

16 Äninque Itota, Wængonguī Awēñē æbänö cæquingää, ante ēñencædänimpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinö ante odömöninque iimāi apænecantapa.

—Adocanque nē nanguī ēacā inte tōmengā ömæ wainguipoga nanguī pōnī pæ. ¹⁷ Adinque tōmengā iñōmō, “Æbānō cæquimoo. Botō cænguī da wenguincō ñænæncō impa diyæ da wente manguimoo.” ¹⁸ Äninqe, “Īimai cæcæboimpa. Guiyancō oncō bæ tate ñænæncō wæætē mænoncæboimpa. Mænōninqe tōmēmoncoo tōnō mäincoo wæætē mänincōnē tōmancoo da wencæboimpa. ¹⁹ Ayæ nāmanque apænedinque botō, Botō cænguī tōnō mäincoo nanguī wadepo ba beyæ eyepæ mänimo inte botō guēmancæboimpa. Önonque cænguī nanguī cænte nanguī bete tocæboimpa,” ²⁰ Ante nāmanque pōñēñongā wæætē nē mäningā ingante Wængonguī, “Ēñēnāmaī cæbipa tōö. Nōwo woyowotæ incæ edæ, Idæwaa quēwēmipa, ämo wæncæbiimpa. Wæmi adinque edæ bitō mäincoo inī edæ æcānō mäincoo baquīi,” ante Wængonguī angampa, ante Itota, Mäninqe ante apænebopa, angacäimpa. ²¹ Ayæ tōmēnāni inänite wæætē, “Wængonguī mänōmaī angā ēñente wædinque mīnitō wæætē ĩmaī ante pōnencæmīnimpā. Æcānō, Tōmēmoque qui, ante da da wente mäna iñōmō tōmengā Wængonguī ayongā nē ömæpocā bai inte ömæwocacā ingampa. Nē ēacā wodi nānō wænō bai tōmengā adobai bate wæquīnō anguēñē,” ante Itota apænegacäimpa.

Tōmengā wēñcēnāni inänite Wængonguī aacampa, ante

(Mäateo 6.25-34)

²² Itota mäniñedē tōmengā miñæ nē godāni inänite, “Īninqe botō mīnitō imīnite ämopa. Inguipoga mīni quēwenguīmāmo ante wædāmaī

iedäni. Quimönö impa cænguimoo, ante, Quincoodö impa wēñaquimoo, ante wædāmaī iedäni. ²³ Cænguinque cæninque dicæ quēwēmongaa. Weocooque wēñadinque dicæ quēwēmongaa. Mönö quēwenguimāmo iñömö godömenque impa. ²⁴ Gapatai iñömö cænguī ante dicæ minte pæ ate tā pete mänāniyaa. Incæte Wængonguī eyepæ godongä cænāni aedäni. Minitö guiquenē öömā eadāni bai ināmaī iñöminite Wængonguī minitö iminite godömenque waa adinque eyepæ pönongä cæminipa. ²⁵ Wængonguī nänö anganca quēwēninque minitö nanguī cædinque wantæ iñö incæ ædö cæte godömenque quēwenguimīni. ²⁶ Mäninö wædænque cæqui incæte wīi eyepæ cæmīni ininque minitö, Botö quēwenguinö ante wadö wadö cæcæboimpa, ante quīnante wæminīi,” ante Itota angantapa.

²⁷ Ayæ, “Ongai guiquenē weocoo ante daque daque dadāmaī inte wodonte tināmaī iñönānite Wængonguī weocoo waëmoncoo bai godongä waa pönī ënopa. Awënë Tadömöö wodi waëmoncoo ëgainingä incæ wīi ongai bai ëñagacäimpa. Ongai iñömö godömenque waëmö pönī ënopa. ²⁸ Gaguimæ iñömö iimö ate edæ gongapamö nē tanguinque ñowoönæ pæ incæte Wængonguī waëmö pönongä ënopa. Ininque, Waëmö ënodö nē pönongä inte mönö imonte godömenque eyepæ pönī pönongä ænte ëñacæimpa, ante pönëminiyaa. ²⁹ Minitö cænguī ante bequi ante æinente wædāmaī iedäni. Edæ, Æbänö cæte ænguimöö, ante wædāmaī iedäni. ³⁰ Inguipoga wayömö nāni ëñenāmaī incabo wayömö nāni ëñenāmaī incabo mäninö ante

wæyönäni mīnitō guiquēnē, Mönō ænguēnēnō ante mōnō Mæmpo iñōmō edæ do ēñengampa, ante pōnēninque guiñente wædāmaī iedāni. ³¹ Wæætē Awēnē Odeye nempo quēwencæte ante nanguī cæyōmīnite tōmengā wæætē mīnitō ænguēnēnō ante do edæ eyepæ pōni pōnongā æncæmīnimpa,” ante Itota apæñecantapa.

Mönō ëaquincoo öönædē do ëamompa, ante (Mäateo 6.19-21)

³² Godōmenque apænedinque Itota, “Botō nē aabo iñōmote mīnitō botō miñæ mīni gocabo iñōmō wædænque pōni imīni incæte edæ guiñente wædāmaī iedāni. Iñæmpa mīnitō Mæmpo iñōmō, Awēnē Odeye nempo quēwencæmīnimpa, ante pōnō cædinque waa tocampa cæmīnii. ³³ Mīnitō iñōmō, Ö ænāni dæ añōmō cayæ cænāmaī iñōmō botō māincoo wodāmaī inguincoo inte edæ cōwē mæ ongongæimpa, ante cædinque öönædē iñōmō wo ææntodonte bai cæedāni. Wodāmāincadedē da wente bai cædinque mīnitō māincoo godonte æninque ömæpodāni wæwēnāni inānite wæætē godōmīni æncædānimpa. ³⁴ Mīni waocabo iñōmō mīnitō māincoo ongōñōmō māniñōmō quēwencæte ante wæmīni imīnipa, ante adinque botō, Öönædē iñōmō wo ææntodonte bai cæte mæedāni, antabopa,” ante Itota apæñecantapa.

Tömää eyepæ cædinque wänō cōedāni, ante

³⁵ Ayæ apænedinque, “Wadāni, Awēnē beyæ ante cæcæimpa, ante weocoo eyepæ wēñadinque, Gongapæncade waēmō bæcocæimpa, ante eyepæ pōni cædāni bai mīnitō adobai eyepæ pōni cædinque, Awēnē poncæcāimpa, ante wänō

cöedäni. ³⁶ Edæ waodäni tömënäni awënë wayömo gote ææmæ bete ocæ emænte ponte aa pecä eñëninque quingæ wi ænecæte ante wänö cönäni bai cædinque minitö adobai, Awënë poncæcäimpa, ante wänö cöedäni. ³⁷ Edæ awënë ponte ayongä tömengä ingante nê cädäni wänö cönäni adinque tömengä wæætë edæ pönö waa cæcä æninque tömënäni iñömö tocædänimpa. Minitö iminite näwangä ämopa. Nê wänö cöninäni inänite awënë pönö angä ate tæ contädäni ate tömengä nê awënë inongä incæ, Nangui cæcæimpa, ante weocoo weñadinque tömënäni weca pöninque edæ pönö cæcä æncædänimpa. ³⁸ Edæ woyowotæ tæcæ bæcä incæ ayatadäa wæicä incæ pöninque tömengä nê wänö cöninäni inänite waa adinque pönö waa cæcä adinque tömënäni iñömö watapæ edæ tocædänimpa. ³⁹ Wæætë oncö nê ëacä guiquënë, Nê awëmö æncæ cædongä æyedënö ponguingäa, ante eñëninque do wææ cæcä bai nê awëmö æncæ cædongä wæætë edæ pö guiite ænämaï incædongäimpa, ante apænebo eñente pönëedäni. ⁴⁰ Minitö adobai, Waocä nê eñagaingä æyedënö ponguingäa, ante eñënëmaï imini inte edæ tömänö eyepæ cædinque edæ wänö cöedäni,” ante Itota angacäimpa.

*Awënë ingante nê cæda, ante
(Mäateo 24.45-51)*

⁴¹ Mänömaï angä eñëninque Pegodo,

—Mäninö odömonte bitö apænedö ante mönitö adomönique eñencæmönimpa, ante apænebitawo. Wæætë edæ, Wädäni tömänäni eñencædänimpa, ante apænebitawo.

42 *Äñongante mönö Awënë wæætē odömoncæte ante apænedinque, “Inguipoga awënë iñömö, Æcänö nē ēñengä inongä inte botö quincöo ante ædæmö aacä inguingää, äninque, Mänömaï inte cæcä ingante adinque botö ämo ate tömengä nē angä badinque botö oncönē nē cædäni inänite ædæmö aadinque cængui eyepæ iñonte godongä cæncædänimpa, angampa.* 43 *İninque awënë wayömö gote ponte ayongä, Nē cæcä botö änö ante ēñente cæcampa, ante adinque awënë wæætē tömengä ingante godö waa cæcä ate nē waa cæcä iñömö edæ waa tocæcäimpa.* 44 *Minitö iminite näwangä ante apænebopa. Nē ēñente cædingä ingante awënë, Bitö botö mäincoo tömancoo edæ nē aabi bacæbiimpa, ancæcäimpa.”*

45 *“Incæte nē cæcä wæætē, Botö awënë æiquedö ponguingää, ante pönëninque tömengä tönö awënë ingante näni godongämæ cæcabo onguiñænäni incæ onquiyænäni incæ tömënäni inänite tæi tæi päninque cængui nanguï cæninque tï nämæ nanguï bete quidi quidi dowænte bacä.* 46 *İninque tömengä, Æönædö ponguingää, ante wædämaï iñongante, Æyedënö ponguingää, ante ēñenämaï iñongante edæ awënë iñontobæ pongä wæbaingampa. Ponte adinque awënë wæætē mäningä nē ēñenämaï cædingä ingante wido wido todinque nē pönenämaï inäni weca mäo wido cæbaingampa,” ante Itota apænecantapa.*

47 *Ayæ, “Awënë ingante nē cæcä incæ awënë nänö änö ante önömoncaque ēñëninque wïi eyepæ cædinque ēñenämaï cæcä ininque awënë iñömö tömengä ingante nanguï tæi tæi pancæcäimpa.*

⁴⁸ Ayæ wæætē edæ, Awēnē æbānō angāā, ante eññēnāmaī inte ēmoncacā guiquēnē tōmengā nānō panguingue wēnæ wēnæ cæcā incæte tōmengā ingante wædænque tæi tæi pancæcāimpa, ante Itota apænegacāimpa. Edæ awēnē æcānō nempo nanguī pōnongā ænte næængā iñōmō tōmengā ingante Awēnē wæætē, Bitō adodō nanguī pōnōmi æmoe, ancæcāimpa. Ayæ, Botō māincoo nanguī ongoncoo iñonte bitō aacæbiimpa, ante æcānō ingante awēnē angāā tōmengā ingante, Bitō godōmenque nanguī cæcæbiimpa, ante awēnē ancæcāimpa,” ante odōmōninque Itota apænegacāimpa.

Nāwæ gocædānimpa, ante cæcæte ante pōmopa, angampa

(Māateo 10.34-36)

⁴⁹ Äninque Itota godōmenque apænedinque, “Botō inguipoga gonga baī tānoncæte ante pongaīmo inte edæ, Do tānonte baī edæ waa tocædōmoimpa. ⁵⁰ Ayæ botō nantate wæwencæte ante pongaīmo inte botō nantate wæganca nantate botō wæquēnēnō ante iinque cæcæte ante wæbopa. ⁵¹ Mīnitō, Inguipoga quēwēnāni piyænē cæte wæætedō wæætē cædāmaī inte quēwencædānimpa, ante cæcæte ante Itota pongaingā ingampa, ante pōnēmīnitawo. Iñæmpa wadō āmo eññēdāni. Botō inguipoga pōmo beyænque wæætedō wæætē piincædānimpa. ⁵² Iincayæ ate ōnempo æmæmpoque nāni owocabo mānimpodāni iñōnānite mengāa go adocanque ināni iñōmō botō beyænque mēnaa inate nāēmæ piinte bacædānimpa. Ayæ wæætē mēnaa ina incæ mengāa go adocanque ināni inānite wæætē nāēmæ piinte bacædaimpa. ⁵³ Botō emōwo beyæ

mæmpocä tömengä wengä onguiñængä ingante näëmæ piinte bacæcäimpa. Wëñængä wæætë mæmpocä ingante näëmæ piinte bacæcäimpa. Wäänä tömënä wengä onquiyængä ingante wæætë näëmæ piinte bacædäimpa. Wæætë wäänä ingante wëñængä incæ näëmæ piinte bacæcäimpa. Biyongä ingante nänö wæntedä incæ näëmæ piinte bacædäimpa. Nänö wæntedä inante biyongä ingante näëmæ wæætë piinte bacæcäimpa,” ante Itota tömengä miñæ nē godāni inānite apænegacäimpa.

Æbänö oo baquimpa, ante ëñengæimpa, ante (Mäateo 16.1-4, 8.11-13)

⁵⁴ Ayæ godongämæ ongönāni inānite apænedinque, “Nænque guiidö gämænö boguimä wentamö pö adinque mīnitö, Cöönæ wentamö wocæmpa, añömini edæ do cæpa. ⁵⁵ Ayæ wæætë woboyæ betamonca inö pæmæ pö adinque, Ocoi nāwancæ cæpa, ante tedeyömini dobæ ocoi nāwampa. ⁵⁶ Inguipoga gomö adinque öönæde æmö adinque mīnitö, Æbänö cæcæte ante emöö, ante edæ do ëñemīnipa. Wæætë, Inguipoga wayömö wayömö æbänö cædānii, ante adinque mīnitö, Wængongui oo pōni cæquingänö anguënë, ante quīnante wīi ëñemīnii. Edæ wadö tedete wadö cæmīni imīnipa töö,” ante Itota tömēnāni inānite piingacäimpa.

Në piingä ingante waadete apænecæimpa, ante (Mäateo 5.25-26)

⁵⁷ Ayæ edæ, “Æbänö cæte nö cæquīi, ante mīnitö tömēmīnique apænte ante cæquēnēmīni imīnipa. ⁵⁸ Nē piinte angä iñömö bitö imite edæ,

Wīwa cæbipa, ante awënē weca ænte mäocä idömæ godinque bitö guiquënē tömengä ingante waadete apænebi ëñëninque tömengä wæætë piyænē cædinque ee abaingampa. Wæætë edæ wīi waadete apænebi ïininque tömengä nē apænte angä weca godömenque ænte gobaingampa. Nē apænte angä wæætë bitö ïmite wææ wänongä ingante pædæ godongä æninque wææ wänongä wæætë tee mönebaingampa. ⁵⁹ Tee mönecä ïininque bitö quiëmë beyæ debe ïmi ïininque edæ tömanta pönī di godonte ate tabaïmipa, ante ämo ëñëmaïmipa,” ante Itota apænegacäïmpa.

13

Ocæ ëmænte Wængonguï gämænö ponguënëmīni ïmīnīpa

¹ Mäniñedë wadäni Itota weca pöninque ïīmaï ante apænedäni ëñëngantapa. Gadideabæ quëwënäni, Wængonguï qui, ante cæningä ingante tæcæ wænöñönänite Pidato guiquënē tömënäni inänite ïñontobæ wænöninque tömënäni wepæ cæningä wepæ tönö dibæ cæcantapa. ² Ante tedeyönäni Itota wæætë, “Gadideabæ quëwënäni wadäni pönömenque wënæ wënæ cædäni ïñönäni mänimpodänique godömenque wënæ wënæ cædäni inte mänömaï wænänīpa, ante mīnitö pönëmīni awædö. ïñæmpa Gadideabæ quëwënäni tömänäni adobaï wënæ wënæ cædäni ïñönäni mäninänique edæ wænänīpa. ³ Wīi mänömaï ïmpa, ämo ëñëmaïmīnīpa. Tömënäni wīi godömenque wënæ wënæ cædinäni inte wænänitapa. Mīnitö guiquënē wënæ wënæ mīni cædinö ante wæwente

pönëninque ñimpo cædāmaï imïni ïninqe mïnitö tømāmïni adobaï wæmaïmïnipa,” ängantapa.

⁴ “Ayæ Eedotadëë iñömö tømënäni nāni gomö aquincö Tidoeë nāni änoncö tæ wææñonte waodāni dietiocho ganca ināni capo wænāni ïninqe mïnitö, Tømënäni godömenque wënæ wënæ cædāni inte wænānipa, ante pönëmïni awædö. Iñæmpa Eedotadëë quëwënäni tømänäni adobaï wënæ wënæ cædāni iñönäni mänimpodānique edæ wænānipa. ⁵ Wïï mïnitö pönënö baï impa, ämo ëñëmaïmïnipa. Tømënäni wïï godömenque wënæ wënæ cædināni inte wænānitapa. Mïnitö guiquënë wënæ wënæ mïni cædinö ante wæwente pönëninque ñimpo cædāmaï imïni ïninqe mïnitö tømāmïni adobaï wæmaïmïnipa,” ante Itota apænecantapa.

Iigowæ ömæca ongompa, ante odömonte apænecampa

⁶ Ayæ Itota, Wængonguï Awënë æbänö cæcää, ante ëñencædānimpa, ante imæca quëwënäni nāni cæinö ante odömöninque iïmaï apænecantapa. “Waocä tømencodë iigowæ minte pæ ate tömenca ante ponte ayongä edæ dæ ömæcawæ ongompa. ⁷ Ate wædinque tømengä ocæ ëmænte godinque tømencawæncoo në aacä ingante apænedinque, ‘Edæ mëa go adoque wadepo tömenca ante gote ayömo edæ mänïï iigowæ cöwë ömæcawæ önonque wææ ongompa cæbii. Ömæcawæ wææ ongöwæ adinque wido tate æmæwo wido cæe.’ ⁸ Äñongä tømencawæncoo në aacä wæætë, ‘Awënë, ee ongöe. Botö iigowæ önöwa gäänë ææ wodinque māmö wagada goi ænte wempo cædente tee moncabo ate

wadepo ate bitö ongöñömi edæ,⁹ do incabaimpa. Wæætë wadepo ate ayömite ömæcawæ ate wædinqe edæ æmæwo wido tate wido cæbaimpa, ante nê cæcä angampa.” Mäninque ante odömonte apænebopa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota bocæ bocæ wædingä ingante cæcä ate waa bacampa

¹⁰ Guëmanguïönæ iñonte Itota oodeoidi odömöincönë go guiddinqe odömonte apænecantapa. ¹¹ Onquiyængä mänñömö ongongä iñömö tömengä dietiocho wadepo iñonte wënæ guicä ate bocæ bocæ wæwëningä inte ædö cæte adiyæ ængæ gantiquingä. ¹² Tömengä ingante adinqe Itota aa pecä pongä ate,

—Onquiyæmi, bitö bocæ bocæ wædö ante ñöwo botö ñimæncæpote bai cæbo ate bitö waa babipa.

¹³ Äninqe tömengä ingante gam pocä ate ñimæncæpote bai badinqe onquiyængä iñömö adiyæ gantidinqe wæætë, Wængongui bitö ñäö bai emömi inte waa pönï pönö cæbi æmopa, ante watapæ apænecantapa. ¹⁴ Guëmanguïönæ iñonte Itota mänömaï cæcä waa bacä adinqe tömënäni odömöincö awënë guiquënë piinte badinqe godongämæ ongönäni inänite,

—Quimæ quëwëminii. Önompo æmæmpoque go adoönæque mönö cæönæ iñonte minitö waa bacæte ante ponguënëmini iminipa. Guëmanguïönæ iñonte edæ cædämaï inguënë quëwëminii.

¹⁵ Ante piñongante mönö Awënë wæætë,

—Minitö wadö tedete nê wadö cædömini inte eñëedäni. Minitö cæningä iñömö wagada incæ bodo incæ gue ænente wæyongante minitö

guēmanguïönæ i incæte cōwē ñī cæyænte æpæ wedeca ænte mǎo gōnōmīni gongænte becampa. ¹⁶ Wæætē māningā onquiyængā iñōmō Abadäo wodi pæingā iñongante Tatāna dietiocho wadepo iñonte goti winte bai cæcā wædingā iñongante mīnitō iñæmpa guēmanguïönæ i beyænque edæ, Tōmengā ñīmæncæpodāmaī incæcāimpa, ante quīnante wææ ämīni.

¹⁷ Angā eñente wædinque nē piinte änāni guingo imonte wæyönāni godongāmæ ongōnāni guiquënë, Bamönengæ pōñi Itota waa pōñi cæcampa, ante adinque nanguī togadānimpa.

*Mōotatamō guidimō ante odōmonte apænecampa
(Māateo 13.31-32; Mäadoco 4.30-32)*

¹⁸ İinque Itota tōmēnāni inānite, “Wængonguī Awënë Odeye nempo nāni quēwencabo iñōmō quīnō bai ināniī. Edæ, Æbānō nanguī yebænte badāniī, ante botō inguipoga quīnō pæte yebænte bai i adinque, Mānīnāni adobai yebænānipa, ante eñenguīī. ¹⁹ İimai impa. Waocā mōotatamō tōmēmō ænte mǎo tōmēmoncodē quiyacā bocate pæ iinque ñænæñeque bayonte ayamōidi pōninque awænēmæ ongōnānipa. Mōotatamō guidimō incæ mǎnōmaī pæ bai Wængonguī Awënë nempo quēwēnāni iñōmō wædænque inīnāni incæ nanguī yebænguīnāni inānipa,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

*Päo yedæ æmpoquī da wenguī ante odōmonte
apænecampa
(Māateo 13.33)*

²⁰ Itota ayæ angantapa. “Wængonguī Awënë iñōmō tōmengā nempo quēwēnāni inānite æbānō

cæcää, ante odömoncæte ante botö, Īīmaī cæcampa, ante odömonte apænebo eñenguīmīnii. ²¹ Edæ Īīmaī impa. Onquiyængä ñænængade tee manguincade ænte tee mäningue ædina nāni ämō ænte mem-poga go adopoque da wëningue ayæ, Päö yedæ æmpocæimpa, ante adoyömö pönö da wëningue wempo wempo ædæmō cædengä ate päömo yedæ æmpote tömāo näämænta bapa. Yedæ æmpote ate päömo tömāo näämænta ba bai öönædë Awënë nempo mīni quëwencabo ĩñömö tömāmīni nö eñente bamīnīpa,” ante Itota odömonte apænecantapa.

Odemö guiyänemö, ante

(Māateo 7.13-14, 21-23)

²² Itota mänīñedë Eedotadëe taadö godinque nanguī nāni quëwëñömö wodo pænta godinque wædænque nāni quëwëñömö wodo pænta godinque wayömö wayömö gote odömonte apænegacäimpa. ²³ Goyongante adocanque,

—Awënë, bitö æmi beyænque në quëwenguīnāni ĩñömö wædænque ĩnānīpa, ämitawo.

Äñongante Itota,

²⁴ —Odemö guiyänemö guicæte ante edæ nanguī cædāni. Edæ nanguī ĩnāni incæ guicæte ante cædinque guidāmaī incædānīpa, ämo eñëmaīmīnīpa. ²⁵ Īīmaī impa. Oncö në ëacä ængæ gantidinque odemö tee mönecä adinque mīnitö ĩñömö tömengä oncö boyæ gote ongöningue aa pedinque, “Awënë, wi ænebi guiquīmōnii.” Ante wæyöminite tömengä, “Æmīnidö ĩmīnii, ante ayæ, Ædönö gämænö quëwente pömīni ĩmīnii, ante botö adāmaī ĩmopa,” ancæcäimpa. ²⁶ Angä eñëningue mīnitö wæætë, “Īñæmpa mönitö bitö tönö

godongämæ cænte becongamönimpa. Ayæ bitö mönitö taadö ponte cægöningue odömonte apænebi ëñengamöni ae,” ancæminimpa. ²⁷ Äñömïni tömengä iñömö, “Æminidö imïni, ante, Ædönö gämænö pömïni imïni, ante botö ëñenämaï imopa. Edæ do antabopa. Ñowo në wïwa cægaïmïni inte edæ botö weca ongönämaï. Edæ wadæ goedäni, ämopa,” ancæcäimpa, ante Itota apænecantapa.

²⁸ “Ïinque mïnitö gomö ayömïni Wængonguï beyæ në apænegainäni tönö dodäni Abadäo wodi Itæca wodi Aacobo wodi tönö tömänäni Wængonguï Awënë Odeye ömæ godongämæ ongöñönäni mïnitö imïnite edæ yabæque wido cæcä ate wædinque mïnitö wæætë guingo imonte pïinte wædinque edæ Ca ca wæcæminimpa. ²⁹ Wadäni wæætë edæ nænque tamönö pönäni tönö nænque guidö pönäni ayæ betamonca æmataæ æmataæ pönäni tönö Wængonguï Awënë Odeye oncönë ponte tæ contadinque ææmæ bete cængoncædänimpa. ³⁰ Ïinque ayæ ate ëñënëni incæ pancadäniya yæcado ongönäni bate toyönäni mïnitö guiquënë do ëñënimïni inte yæcado ongömïni incæte pancamïniya wæætë yæmiñæ gote ongonte wæcæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Eedotadëë quëwënëni beyæ ante Itota wæcampa
(Mäateo 23.37-39)*

³¹ Mäniñedë Paditeoidi pancadäniya tömengä weca pöninque,

—Awënë Edode bitö imite wænoncæ angantaye.
Bitö ongönämaï wayömö wadæ goe.

³² Änäni ëñëninque Itota,

—Edode congãñe bai babæ cædongä iñongante mīnitō tōmengä weca godinque, Itota iimāi angampa, ante apænemīni eñngædāni. “Edode eññemi. Botō ñōwoñæque bañæque wænæidi inānite iinque wido cædinque iinque godō cæbo waa badāni ate iñabæ guingä iñonte botō edæ māññedē edæ idæwaa cægaimo bacæboimpa, ante Itota apænecampa,” ante apænemīni eñngædāni, ämopa. ³³ Incæte botō ñōwoñæ godinque bañæ godōmenque godinque edæ wañæ godōmenque botō goquēnēnō godinque Eedotadēē gocæboimpa. Edæ Wængonguī beyæ nē apænegaināni incæ Eedotadēē iñōmō tōmēnāni nāni wængaiññōmō iñonte botō Wængonguī beyæ nē apænēbo adobo inōmo inte edæ ædō cæte wayōmō ongonte wænguimoo.

³⁴ Ante apænedinque Itota Eedotadēē iñōmō quēwēnāni beyæ ante pōnente wædinque, “Eedotadēē quēwēmīni eññedāni, angantapa. Wængonguī beyæ nē apænedāni inānite mīni wænongaincabo inte ayæ Wængonguī nānō da pōnōnāni inānite dicaca tacamīni iñōmīnite botō iñōmō mīnitō imīnite waadete pōnō cæinente nanguī wæbopa. Tawadiya wæmōnā iñōmō, Botō wēnāni, ante gompodinque tæcæēnēmæ wēä pōnō ò ænā bai botō adobai, Botō wēnāni pōedāni, ante æpogadō aññōmote mīnitō, Wīi pōinente awædō, ante Baa ämīni wætabopa. ³⁵ Ñōwo iñōmō mīnitō onconcoo edæ önonconcooque baconcoo tamēñedāni. Ñōwo edæ botō dæ aññōmo mīnitō, ‘Awēnē Wængonguī emōwo beyænque pōinque bitō toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’ ante mīni anguinganca mīnitō edæ botō imote adāmāi

incæminimpa ante ämo eñeedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

14

Æpæ eñate nē wædongä ingante Itota cæcä waa bacä

¹ Itota guëmanguïönæ iñonte Paditeoidi awënë oncönë cæncæte ante go guiiyongante godongämæ ponte ongönäni guiquënë, Itota æbänö cæquiringä, ante waa agönänitapa. ² Tömengä weca adocanque æpæ eñate nē wædongä inte a ongongä. ³ Adinque idægoidi nāni wææ angainö ante nē ate eñenāni tönö Paditeoidi inänite apænedinque Itota iimaï angantapa.

—Wængonguï æbänö ante wææ angacäi. Waa bacædänimpa, ante guëmanguïönæ iñonte mönö waa cæquënemö imöö, ante pönëmini. Wæætë edæ, Guëmanguïönæ iñonte cædämaï inguënemö imöö, ante pönëmini.

⁴ Äñongä edæ pæ wëenedänitapa. Itota iñömö edæ nē æpæ eñate wædongä ingante gampocä waa bacantapa. Ayæ, Goe, angä gocantapa. ⁵ Angä gocä ate Itota wæætë tömënāni inänite iimaï angantapa.

—Minitö waocabo iñöminite adocanque tömengä wëñängä onguiñängä incæ tömengä wagada onguiñängä incæ æpæ ante nāni ææ wodiiñömö goyæ guicä ininque mæmpocä iñömö guëmanguïönæ iñonte edæ dicæ töö tadönämaï inguingä. Mänömaï goyæ guicä wædinque minitö tömämini guëmanguïönæ i incæte do gote nāwæ gongæninque edæ quingæ töö tadömaïminipa.

⁶ Ante Itota añongante tōmēnāni ædō cæte wæætē anguinānii. Edæ pæ wēenedānitapa.

Monguimæno ante awēnē beyæ gote nē wente ænāni, ante

⁷ Ayæ Paditeo awēnē nānō nē añedināni pōninque nāmanque ante pōnēninque, Yæcado ongōñōmote botō imote waa acædānimpa, ante cædinque waa pōni tæ contaī iñōmō tæ contadāni Itota acantapa. Īninque tōmengā, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquīi, ante ēñencædānimpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque ĩmaī apæncantapa.

⁸ –Bitō ĩmite, Monguimæno pō bee, ante nē wente ængā ēñēninque bitō pōninque yæcado inō waēmō iñōmō tæ contadāmaī incæbiimpa. Īñæmpa wacā tōmengā nānō nē waadecā pongā ĩninque ⁹ minatō ĩminate nē wente ængā iñōmō bitō weca pōninque, “Bitō gā goyōmi botō nē waadecā wæætē tæ contaquingā,” ante āmaingampa. Īninque bitō gā godinque wīi waēmō iñōmō wæætē tæ contadinque guingo imonte wæbaīmipa. ¹⁰ Wæætē nē wente ængā ēñēninque bitō monguimæno pōninque yæmiñæ pōni wēnæ wēnæ iñōmō tæ contæ. Edæ nē wente ængā ponte ayongā bitō wēnæ wēnæ iñōmō tæ contabi adinque tōmengā wæætē bitō ĩmite, “Botō nē waadebi inōmi inte bitō ñōwo yæcado pōni pō tæ contæ, āmopa,” āmaingampa. Mānōmaī angā ēñēninque godongāmæ cæ cōnāni iñōmō, Nē ēacā nānō nē waadebi bitō ĩmi amōnipa, ante bitō ĩmite waa abainānipa. ¹¹ Edæ, Botō nāmā nē waa cæbo inōmo inte edæ yæcado ongonguēnēmo ĩmopa, ante nē

cæcä iñömö tömengä iñömö wææntodonte bai guingo imonte wæcæcäimpa. Wæætë edæ, Botö önömoque imopa, ante yæmiñæ nē ongongä iñömö tömengä guiquënë ængö cæte tocæcäimpa, ante Itota apænecantapa.

¹² Tömënäni inänite iinque apænedinque nē wente æningä ingante Itota godömenque angantapa.

—Bitö, Pö cæe, ante ææmænoca wente æninque bitö æmigoidi inänite wente ænämaï ie. Bitö tönñadäni inänite wente ænämaï ie. Bitö guidënäni inänite wente ænämaï ie. Eyequei owote mäincoo nē eädäni inänite wente ænämaï ie. Edæ bitö tömënäni inänite wente æmi iinque tömënäni wæætë bitö imite wente æmäinänipa, ante wææ cædinque bitö iñömö, Botö godönö wæætë eyepæ pönönäni mäninque æninque öönädë wæætë ænämaï imaïmopa, ante wædinque edæ tömënäni inänite wente ænämaï ie. ¹³ Wæætë ææmæno ante wente æninque ömæpodäni inte wæwënäni inänite cömante wæwënäni inänite bee ñante wæwënäni inänite babetamönäni inänite wente æe. ¹⁴ Mäninäni inänite wente æninque edæ bitö toquinque ingæimpa. Tömënäni wæætë ædö cæte adopo pönönäni ænguïmii. Edæ nē nö cædäni nani ñäni ömæmonguïönæ iinque bayonte edæ mönö Mæmpo Wængonguï incæ bitö imite adopo pönongä æncæbiimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Ææmæ ante Itota odömoncæte ante apænecampa

(Mäateo 22.1-10)

¹⁵ Angä eñëninque Itota tönö nē cængongä adocanque tömengä ingante apænecantapa.

—Wængonguī Awënē Odeye pongä ate tömengä tönö godongämæ nē cængä iñömö edæ tömengä nänö watapæ toquinque cænguingä.

¹⁶ Apæ necä ëñëninque Itota wæætë tömengä ingante odömoncæte ante apæ necantapa.

—Waocä ææmæno ante cædinque nanguī inäni inänite mæo apænedinque, İncayæ ate ämo ate pö bete cæedäni, ante cæcantapa. ¹⁷ Ææmæno beyedë iinque bayonte tömengä ingante nē cæcä ingante äninque, “İionæ ææmæno iinque cætimpa. Pöedäni,” ante bitö tē tē wente ænte pöe, ante da godongä. ¹⁸ Godinque wente ængä ëñëninque do nänö nē añedinäni wæætë, Ædö cæte ponguimönii, ante tömänäni adoyömö wædänipa. Tännocä iñömö, “Botö ömæ ante tæcæ godonte æninque botö acæ goquimo inte botö ææmæ becæ godämaī imopa. Incæte nē wente æningä weca adodö gote bitö botö beyæ apænebi ëñëninque tömengä wæætë botö imote pïinämaī incæcäimpa,” angampa. ¹⁹ Wacä guiquënë, “Wagada onguĩñæna nänä goti wimencacaya nänä goti wimencacaya önompo æmæmpoque ganca mänimpodäni inäni inänite godonte ænimo inte botö, Æbänö cædänii, ante acæ gocæ cæbopa. İninque botö ææmæ becæ pönämaī imo incæte awënë ingante ämi botö imote pïinämaī incæcäimpa,” angampa. ²⁰ Wacä guiquënë, “Botö tæcæ mönimo inte ædö cæte ponguimoo,” angä. ²¹ Æñëninque nē cæcä iñömö awënë weca adodö pöninque tömënäni näni cædönö ante tömäa apæ necä ëñente wædinque nē ëacä iñömö ænguī badinque tömengä ingante nē cæcä ingante, “Bitö mönö quëwëñömö wacä taadö

wacä taadö ñænænö incæ guiyänö incæ tömäo gote adinque nē ömæpodäni inänite, nē cömäinäni inänite, nē biyaate inäni inänite, nē babetamönäni inänite adinque ænte pöe.”²² Angä eñente cædinque nē cæcä wæætë awënë ingante, “Awënë, bitö äninö ante do cæbo incæte bitö oncö wii eyede impa.”²³ Ante apænecä eñente wædinque awënë wæætë, “Önömæca iñömö ñænænö incæ guiyänö incæ gote diqui diqui minte wadäni inänite ate ämi pönäni ininque botö oncö eyede ponte cæncædänimpa.²⁴ Edæ bitö imite ämopa, Wëenëñedë botö wente æninäni incæ bedämaï incædänimpa,” ante nē ëacä angampa. Mäninque ante apænebopa, ante Itota apænegacäimpa.

*Itota miñæ goccete ante æbänö cæquii, ante
(Mäateo 10.37-38)*

²⁵ Itota tönö nanguï inäni godongämæ godänitapa. Tömënäni inänite apænecæte ante tömengä dadi ëmænte adinque apænecantapa.

²⁶ “Minitö iñömö, Itota gämænö ponguïmo, äminitawo. Iñæmpa botö weca pöninque waocä mæmpo tönö wäänä inate ante wädämaï incæcäimpa. Tömengä nänöogængä ingante ante wädämaï inte tömengä wëñænäni tönö tömengä nänö tönïñadäni inänite ante wädämaï incæcäimpa. Mänimpodäni inänite piinte bai pönëninque tömengä, Nänanque ante quëwencæboimpa, ante wädämaï inte piinte bai pönëninque botö imote wæætë godömenque nanguï waadete pönenguëngä ingampa. Mänömaï ante pönënäni iñömö tömënänique edæ botö miñæ nē godäni badänipa.

²⁷ Ayæ botö miñæ poncæ cædinque waocä,

Awæ botö wænguiwæ, ante næænte ponte bai cædinqe, Wænönäni wæmo incæte Itota miñæ cöwë gocæboimpa, ante poncæcäimpa. Mänömainö ante wii cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö nē emiñængä ædö cæte baquingää. ²⁸ Æi gomö aquincö mænoncæ cædinqe bitö, Æpodö godonte æninqe iinqe mænonguimo. Botö eyepæ mantawo, ante täno pönenämai inte edæ ædö cæte mænonguimii. ²⁹ Täno pönëë cönämai imi ininqe bitö ongonto ontowæ do näñe ñongæninqe godömenque ængui ante ömæpobi badinqe iinqe edæ mænönämai imaimipa. Ayæ edæ mænönämai imi adinqe godongämæ ongönäni wæætë, ³⁰ ‘Æ bitö mænoncæ cædimi incæ iinqe mænönämai imipa töö,’ ante badete tobainänipa,” angantapa.

³¹ Ayæ, “Imæca awënë wabæca awënë ingante guädö guëa piinte cæcæte ante cædinqe ædö cæte täno pönenämai inte cæquingää. Iimäi pönente cæquënegä ingampa. Botö tontadoidi guiquënë diete miido ganca iñönänite wabæca awënë tömengä tontadoidi guiquënë bæinte miido ganca inäni awædö. Tömengä tontadoidi nangui inäni tönö piincæte ante pönongante botö æbänö cæte edæ wææ cæquimoo, ante täno pönëë congüënë ingampa. ³² Ayæ, Botö iñömö tæi piñæmo imopa diyæ tömënëni inänite wido cæquimoo, ante pönengä ininqe tömengä edæ wabæca awënë gobæ ongönongante mäo wææ angüënegä ingampa. Edæ, Botö æbänö cæbo ate bitö wæætë piyænë cæte ee ate gobi quëwëmoe, ante wææ angüënegä ingampa. ³³ Mini cabo adobai iminipa. Mäincooque impa, ante godonte bai cædinqe minitö tömancoo

ëmö cædinque tōmānāni īnānite ëmō cædinque botō miñæ poncæminimpa. Īñæmpa ëmō cædāmaī īmini īninquē mīnitō botō nē ëmiñæmīni ædō cæte baquīmīni,” ante Itota angacāimpa.

Cati incæ nongæ bapa, ante

(Mäateo 5.13; Mäadoco 9.50)

³⁴ Ayæ apænedinque Itota, “Cati quimonte cæi ĩñömō waëme inte gæpæ ëmompā, angacāimpa. Incæte nongæmonte ba adinque mīnitō wæætē æbānō nō cæmīni wæætē gæpæ ëmonguīi.

³⁵ Īñæmpa gönea inguipoga cati wāne cædāni īninquē tōmēmō cati beyæ pædāmaī ingæimpa. Ayæ wagada goi tōnō wempodente wāne cædāni īninquē tōmēmō cati beyæ pædāmaī ingæimpa. Īninquē edæ cati nongæ ba ate wido cædānipa. Mānōmaī apænebo ëñēninquē ëamonca ongonte ëñēedāni,” ante Itota apænegacāimpa.

15

Cæningä wë womōnimpa, ante odömōninquē apænecampa

(Mäateo 18.10-14)

¹ Odömāno awënë beyæ nē ænāni tōnō Wængonguī ingante ëñēnāmaī inte nē cædāni tōnō tōmānāni Itota apænecā ëñencæte ante godongāmæ pōnāni īnōnānimpa. ² Adinque Paditeoidi tōnō nē odömōnāni guiquënë Itota ingante ante piīninquē,

—Īngä ĩñömō, Pödāni, āninquē nē ëñēnāmaī cædāni tōnō cæ congä awædō.

³ Ante piinte tededāni wædinque Itota, Wængonguī Awënë nempo quëwēninquē æbānō

cæquīi, ante eñencædänimpa, ante imæca quëwënäni nāni cæinö ante odömöninque iimāi apænecantapa. ⁴ “Minitö iñæmpa. Mini waocabo iñöminite adobi iñömö bitö obegaidi tiëë ganca ëabi iñömi obega adocanque incæ wë womonte edæ dæ bacä ininque bitö iñömö æbänö cæbaimii. Edæ nöobenta i nöebe ināni ayæ ongoncoo inānite yabæque ëmö cæte godinque önömæca gote wë womöningä ingante bitö ædö cæte diqui diqui mināmaï imii. Bitö aganca cöwë edæ diqui diqui mīmaimipa. ⁵ Ayæ diqui diqui minte ëadente ate, Ñöwo ëadëmopa, ante todinque önönancapæ wo ææntodöninque, ⁶ oncönë mongænte pöninque bitö guidënäni tönö bitö æmigoidi tönö añete pönāni ate, ‘Badogaa, botö wë womö wædö dobæ ëadente i abopa. Edæ mönö watapæ toquinque impa,’ ante në ëabi iñömö ämaimipa. ⁷ Öönædë quëwënäni iñömö adobaï cædänipa, ante apænebo eñëedäni. Waodāni nöobenta i nöebe ganca ināni në nö cædönāni inte wë womönāmaï inte ayæ ongönāni adinque öönædë quëwënäni wædænque todänipa. Wæætë waocä adocanque incæ në womöningä iñömö tömengä edæ wënæ wënæ nänö cædinö ante wæwente pönëninque ñimpo cæte pongä adinque öönædë quëwënäni iñömö godömenque watapæ todänipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Onquiyængä tiguitamö nänö wë wodönintamö ante

⁸ Godömenque apænedinque Itota odömongantapa. “Ayæ wæætë onquiyængä tiguitamö diete ganca mäñongä adotamonque wë wodonte ba adinque, Ñäö gongængæimpa,

ante tica wodönodique tömengä oncö tömäo wadæ ñëmæ wadæ ñëmæ cæte diqui diqui minte ængampa. ⁹ Do æninque tömengä guidënäni tönö tömengä æmigoidi tönö añete pöñönänite, ‘Botö wë womontamö wædö dobæ éadente abopa. Mönö edæ watapæ toquinque impa,’ angampa. ¹⁰ Ìninque mīnitö imīnite apænebopa. Adocanque incæ wënæ wënæ nänö cædinö wæwente pönëninque ñimpo cædinque pongä adinque Wængonguī anquedoidi incæ watapæ todänipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mäincoo nē ewengä ingante mæmpocä waadete pönö cæcä

¹¹ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mæmpocä tömengä wëñæna mënaa iñönote, ¹² ayæmengä iñömö wæmpocä ingante apænedinque, ‘Mæmpo, bitö éacoo incæ æmæncooque pä cæte botö ænguënencooque pönömi æmoe.’ Angä Ao äninque wæmpocä pä cædinque wacä ingä pædæ wacä ingä pædæ godongä æna. ¹³ Ate wantæ ate ayæmengä iñömö ænte næænte wabæca godinque quingämë bai önonque towente quëwëninque wæmpocä nänö pönönincoo incæ eye cæpote ba. ¹⁴ Ate mäniömæ cænguī dæ ba ate nāni gæwænte wæpāmo pö ïninque tömengä mäincoo ænguëngä inte wæwengä. ¹⁵ Ìninque tömengä mäniñömö quëwengä weca gote äninque, Bitö ïmi nē cæbo bacæboimpa, añongante Ao äninque, Botö ömæ odæ wængänäidi nāni cæmancadë gote nē aabi bacæbiimpa, ante da godongä. ¹⁶ Gote aadinque tömengä gue ænente ömædengä inte

odæ wængänäidi näni cæntapodë incæ cæinente wæyongante cænguï dicæ pönönäniyaa.”

¹⁷ “Ante wædinque tömengä nämanque pönëë cöningue, ‘Iñæmpa botö wæmpo ingante nê cædäni iñömö önönänique incæ eyepæ pönï cæñönäni botö iñömö edæ gæwænte wænguï wæ. ¹⁸ Botö mæmpo weca edæ wadæ gocæboimpa. Gote pöningue botö tömengä ingante, Mæmpo ëñëmi. Öönædë quëwengä ingante botö godö ëñënämaï cædinque bitö ayömite pönö wënæ wënæ cæbo iñömote, ¹⁹ bitö ñowo edæ, Botö wëmi, ante ædö cæte anguïmii. Wæætë edæ, Bitö botö imote, Nê cæbi bae, ämi ate botö bitö imite nê cæbo bacæboimpa, ancæboimpa.’ ²⁰ Ante pönëningue wadæ godinque wæmpocä weca gocantapa,” ante apænedinque Itota godömenque odömonte apæncantapa.

“Ayæmengä mänömaï gote gobæ pönï dibæ pönongante wæmpocä iñömö gomö adinque iñontobæ pönö waadete wæcampa. Pogodo pönï godinque tömengä wengä ingante waa waadedinque bæi ongonte queë bemongampa. ²¹ Tömengä wengä iñömö, ‘Mæmpo ëñëmi. Öönædë nê quëwengä ingante botö godö ëñënämaï cædinque bitö ayömite pönö wënæ wënæ cæbo iñömote bitö ñowo edæ, Botö wëmi, ante ædö cæte anguïmii.’ ²² Ante tæcæ apæneyongante mæmpocä iñömö nê cædäni inänite äninque, ‘Weocoo wæmoncoo quingæ ö ænte mämö daga wëñaquïmini. Öonmpo timpoi ænte pöningue godö da timpodinque awæncata ö ænte godö da wëwaedäni. ²³ Ayæ wagada wëñængä nanguï cænte oguïmo pönï inongä inte wænonte ænömïni ate mönö cænte

tocæimpa. ²⁴ Edæ botö wengä iñömö do wænte bai inongä incæte ñowo miingä pongä aedäni. Botö nē wē womongä wædongä incæ edæ ñowo dobæ ëadente tobopa.’ Ante wæmpocä angä ëñëninque ææmæ cædinque nanguï todänitapa,” ante Itota godömenque odömonte apænecantapa.

²⁵ “Ææmæ cæte toyönäni bamoncadengä guiquënë gönea ayæ cædongäimpa. Ìnque cæte ate obo ponte ëñëñongä ämotamini ante äwadäni.

²⁶ Ëñente wædinque nē cæcä ingante äñecä pöñongante, Æbänö cædäni, ante wæcampa.

²⁷ Äñongante, ‘Bitö biwi incæ do pongä adinque bitö wæmpo, Botö wengä miingä ëñadente tobopa, ante adinque wagada wengä oguïmo pöni inongä ingante do angä wænonte ææmæ cæte todänipa.’

²⁸ Ante apænecä ëñëninque bamoncadengä iñömö edæ ænguï badinque oncönë guidämaï, Baa angä. Wædinque wæmpocä iñömö oncodo taodinque tömengä ingante waadete apænedinque, Oncönë pö guïe, angampa. ²⁹ Bamoncadengä wæætë,

‘Ìñæmpa bitö beyæ ante wadepo iñö wadepo iñö botö ancaa cædinque bitö änö tömänö ante do cæbo iñömote bitö wæætë, Bitö æmigoidi tönö cænte tocæminimpa, ante dicæ ämiyaa. Caboda wengä incæ dicæ pönömi æmogaa. ³⁰ Wæætë mäningä bitö wengä guiquënë onquiyænäni mäincoo beyæ ante nē towente quëwënäni tönö quëwëninque bitö ëadincoo incæ nē ëwënegä inte pongä adinque bitö wæætë wagada wē oguïmo pöni inongä incæ mäningä beyæ do wænömipa, ante awædö,’ angantapa.”

³¹ “Ante piiñongante wæmpocä, ‘Botö wëmi

ēñēmi. Bitō iñōmō cōwē edæ botō weca ongōmi
 ïmipa. Botō mǎincoo ïni edæ bitō mǎincoo cōwē
 impa. ³² Incæte mǎningā bitō biwī, Do wæmāi
 ingampa, ante mōnō nē pōnēnongā inte ñōwo
 mīngā ingā pongā ae. Nē wē womōningā
 ingante do ēadente ate edæ ææmæ cæte toquēnē
 ïnimpā, ante bamoncadengā ingante mæmpocā
 angampa.” Mǎninque ante apænebopa, ante Itota
 apænegacāimpa.

16

Nē aaquēnengā incæ nō cædāmāi ingampa, ante

¹ Itota tōmengā mīñæ nē godāni ïnānite
 godōmenque apænedinque, “Wacā adocanque
 mǎincoo nanguī ēacā iñongante wadāni, Bitō
 mǎincoo nē aaquēnengā incæ ōnonque pōni
 wido cæcā ae. ² Ānāni ēñēninque nē ēacā iñōmō
 nē aaquēnengā ingante añecā pongā ate ïmāi
 angampa. ‘Bitō quīmæ cæbii, ante adinque
 tededāni edæ ēñēmopa. Ñōwo idæwaa botō mǎincoo
 inte nē aadīmi inte edæ abæ tawæ gocæbiimpa.
 Ämo ate ēñente wædinque bitō botō mǎincoo ïni
 ante edæ, Æbānō aadinque cæboo, ante apænebi
 ēñēmoe.”

³ “Ante pīinte angā ēñente wædinque nē aad-
 ingā iñōmō nāmāneque tededinque, ‘Botō awēnē,
 Gobāwe, angā ēñēninque botō abæ tawænte gote
 awædō. Botō cæte ænguēnenta ñōwo ænāmāi
 ïninque æbānō cæte ænte quēwenguimo. Botō,
 Wadāni beyæ onguipoi ææ wobo ate pōnōnāni
 ænte quēwencæboimpa, ante pōnēmo bai edæ tæi
 pīñæmopa diyæ ææ woquimoo. Ayæ, Ōnonque

pönömīni æmoedāni, ante ædō cæte anguimoo. Guĩñēnete awædō. ⁴ Æ. Tæcæ pönēmopa. Botō awēnē angā botō abæ tawænte goyōmote wadāni wæætē, Botō oncōnē pō guīie, ancædānimpa, ante cædinque botō ñōwo iīmaī cæcæboimpa, ante iīmaī cæcampa,” ante apænedinque Itota godōmenque apænecantapa.

⁵ “Wadāni iñōmō iingā awēnē pönongā æninque adodō pönönāmaī ināni inte debe inönānimpa. Iināni inānite adocanque adocanque tōmānāni inānite angā pññōnānite nē aadingā iñōmō tāno pōningā ingante apænedinque, ‘Botō awēnē ingante bitō ayæ æpodō pönönāmaī imii.’

⁶ Æñongante, ‘Oguinguiþæ incæ botō tiēē ganca tanquebo encadedē awēnē ingante pönönāmaī inte debe imopa.’ Ante apænecā eñēninque ‘Mānimpcadedē debe imipa,’ ante awēnē nānō yewæmōninta pædæ godōninque nē aadingā iñōmō, ‘Bado, bitō iinta ænte pönōmenque ante yewæmōninque edæ, Botō tincoenta ganca encadedē debe imopa, ante edæ quingæ tæ contate yewæmōe,’ angā eñente cæcampa. ⁷ Ayæ pōningā ingante nē aadingā angantapa. ‘Bitō guiquēnē æpodō pönönāmaī imii.’ Æñongante, ‘Todigo incæ tee manguincade ñænængade pōni tiēē ganca encadedē botō debe imopa.’ Ante apænecā eñēninque awēnē nānō yewæmōninta pædæ godinque nē aadingā, ‘Bado bitō iinta ænte pönōmenque ante yewæmōninque, Otenta ganca debe imopa, ante yewæmōe,’ angā cæcampa.”

⁸ “Iinque nē aaquēnengā mānōmaī önonque wīwa cæcā wædinque awēnē tōmengā ingante, Bitō ocai

nanguī encabi inte nāmanque ante pōnēwēnīnque cæbitapa, angampa, ante Itota nē aaquēnengā ingante ante mānīnque apænecantapa. Ayæ godongāmæ ongōnāni inānite godōmenque apænedīnque, Inguipogaque ante quēwēnāni iñōmō nāni caboque nanguī ēñente cæyōnāni botō ñāo iñōmō nē quēwēnāni nāni cabo guiquēnē wīi nanguī ēñente cædānīpa,” ante Itota odōmoncæte ante apænecantapa.

⁹ Ayæ, “Mīnitō imīnite ñōwo āmo ēñēedāni. Māningā nē aacā ocai encate cæcā bai mīnitō iñōmō adobai inguipogaque wīwa cæcæte ante nāni godonte æinta māmīni inīnque ocai encate tōingā pōnente cæedāni. Inguipoga inīnque bayedē mānīnta iñōmō edæ dæ bacæīmpa, ante pōnente wædīnque, wadāni beyænque ante godō waa cæedāni. Mānōmaī cæmīni inīnque mīnitō ōmæpomīni inte oōnædē nāni cōwē wantæpiyæ quēwencōnē æite godīnque pōñōmīnite, Oncōnē pōedāni, āmaīnānīpa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁰ Ayæ, “Waoçā māincoo wædænque pōnī ænīnque ædæmō aacā inīnque tōmengā wæætē nanguī māincoo ænīnque adobai ædæmō aaquingā ingampa. Wæætē edæ māincoo wædænque pōnī aaquēnengā incæ babæ cæcā inīnque tōmengā wæætē nanguī ænīnque cōwē babæ cæquingā imaingampa. ¹¹ Inīnque māincooque ante mīni wædoncoo ænīnque mīnitō ædæmō aadāmaī imīni adīnque mīnitō imīnite, Wo ēwēnāmāincoo aacæbiīmpa, ante dicæ pōnōnāni ænguimīniyaa. ¹² Ayæ wacā mīnitō imīnite, Botō quī ædæmō aadāni, ante pōnongā ænīmīni inte mīnitō ædæmō aadāmaī imīni adīnque, Tōmēmīni

quī, ante mīnitō īmīnite pōnōnāmaī incædānimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

13 Ante apænedinque Itota godōmenque apænecantapa. “Mēnaa awēnēna īna beyæ waocā ædō cæte cæquingāā. Adocanque awēnē ingante pīīninque wacā ingante waadebaingampa. Wæætē adocanque miñæ godinque wacā ingante wīī waa abaingampa. Mīnitō adobaī īmīni inte Wængonguī ingante nē cæmīni īninque māincooque ante ædō cæte cæquīmīni,” ante Itota angacāimpa.

14 Itota apænecā ēñēninque Paditeoidi guiquēnē māincooque ante nē wæwēnāni īnōnāni inte, Quīmæ ānewēē, ante badete togadānimpa. 15 Adinque Itota wæætē tōmēnāni īnānite, “Mīnitō iñæmpa, Mōnitō īmōnite adinque waodāni, Nē nō cædāni īnānipa, ante pōnencædānimpa, ante nē babæ cæmīni īmīnipa. Incæte Wængonguī mīnitō mīmōnē mīni entawēnō ante edæ do acampa. Waodāni nāni waa adō ante Wængonguī wæætē, Wentamō pōnī ī awædō, ante pīingampa,” ante Itota apænecantapa.

Wængonguī Awēnē nānō wææ angainō cōwē ongompā

16 Äninque Itota, “Wēēnēñedē iñōmō Wäō nānō ponganca dodāni Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni angainō ante apænete quēwengadānimpa. Nōwo guiquēnē, Wængonguī Awēnē Odeye nempo guite quēwengæimpa, ante watapæ apænete impa. Īīne ante ēñēninque tōmānāni Awēnē nempo guicæte ante edæ pæ pagænte cædinque da godō guidānipa,” ante apænecantapa.

17 Ayæ apænedinque, “Incæte öönæ tönö inguipo æmæwo edæ dæ nāni baganca edæ Wængongui nānō wææ angainō iñömō edæ cōwē mæ ongongæimpa. Mānīne ante yewæmōninque dodāni nāni tænoncagai iñömō edæ guiyä pōni incæ cōwē wadæ cædāmaï ingæimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Nāni pämænte wædö ante Itota apænecampa
(Māateo 19.1-12; Mäadoco 10.1-12)*

18 Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Æcänö nāwä nānōogængä ingante pämæninque wacä onquiyængä ingante godö möna iñömō tömengä edæ wiwa towengä do bacampa. Adobai, tömengä nānōogængä iningä iñongante wacä möninque edæ do towente bacampa,” ante apænecantapa.

Tæcæ wodi tönö Datado, ante Itota odömonte apænecä

19 Godömenque odömonte apænecæte ante Itota iïmaï ante apænegacäimpa. “Onguïñængä adocanque nē ëacä inte cæncadencoo waëmoncoo wëñadinque awënëidi nāni opatawæ ëmoncoo bai yabæque wëñadongäimpa. Tömengä tæcæ wodi inongä inte waëme cænguincocooque æninque iïmō iñö iïmō iñö ææmæ cædinque nanguï todinque quëwënongäimpa. 20 Tæcæ wodi yabædemō inö wacä tömengä ëmōwo Datado ingante ænte māmō ñö cædāni ñongængantapa. Iñgä iñömō, Pönömi æmoe, Pönömi æmoe, ante nē änewënongä inte quëmoncoo tömäo baate wædongäimpa. 21 Ayæ tæcæ wodi weca cæninque eyepodāni wæænte öñoncoo adinque tömengä ænte cæncæte ante wæwënongäimpa. Ayæ edæ tömengä nanguï

baate ñömænte wæyongä guintaidi incæ pö yædæ yædæ beyadönänimpa. ²² Tömengä nē, Pönömi æmoe, Pönömi æmoe, ante anewēnongä inte nāñe wængä adinque Wængongui anquedoidi tömengä önöwoca ingante Abadäo wodi weca ænte mæidāni æicantapa. Ayæ ate tæcæ wodi adobaï nāñe wængä adinque tömengä baö ini daga wēnānitapa.”

²³ Ante apænedinque Itota tæcæ wodi ingante ante godömenque apænecantapa. “Tömengä önöwoca guidömēmō taadō wææ gote mæ māmante bai iñömō ongöningue nanguï ämogate wæwēnongä inte gomō ayongä Abadäo wodi a ongongä acantapa. Datado wodi adobaï Abadäo wodi weca a ongongä acantapa. ²⁴ Adinque tæcæ wodi iñömō Abadäo ingante aa pedinque, ‘Mæmpo Abadäo eñēmi. Botö gonga bæcoyömō guiite nanguï ämogate wæwēmo cæbii. Botö ämogate wædö ante pönö waadete waa cædinque bitö Datado ingante da pönömi pöninque tömengä æpæ ada ipomencacä botö cōñe bamencaboe.’ ²⁵ Äñongante Abadäo, ‘Botö wēmi, Datado imæcayedē wēnæ wēnæ ämogate wæwēñongante bitö mæincoo waëmoncooque ænte todinque quēwēnōmiimpa. Nöwo diyæ bitö ämogate wæwēñömite Datado ingante wæætē ædæmō cæbo ate wampo pönëningue tömengä ñöwo iñömō watapæ quēwente tocampa. ²⁶ Ayæ godömenque ämo eñēe. Nänënë i apa anewēe. Botö weca ongongä inte ædö cæte bitö weca goquingää. Wæætē bitö weca ongongä inte botö weca ædö cæte ponguingää. Guiibæ pönï iñömō taadö impa taquüi. Edæ dæ ampa,’ ante Abadäo wodi

angampa, angantapa.”

²⁷ “Angä eñente wædinque tæcæ wodi wæætë, ‘Mæmpo Abadäo eñëmi. Datado ingante ämi eñente tömengä botö mæmpo oncönë adodö gocæcäimpa. ²⁸ Mäniñömö botö tönïñadäni

önompo æmæmpoque ganca mänimpodäni inänipa. Ìninqwe bitö Datado ingante ämi tömënäni weca gote, Wænompadäni, ante wææ angä eñëninque tömënäni wæætë iñömö nanguï pönï ämogate wæwëñömö pönämaï incædänimpa.’

²⁹ Añongante Abadäo wæætë, ‘Möitee wodi nänö wææ ante yewæmongainta Wængonguï beyæ në apænedäni nani yewæmongainta do mänäni inte edæ bitö tönïñadäni iñömö mäninta adinque, Æbänö i, ante do eñenguënänäni inänipa.’

³⁰ Ante apæneyongä tæcæ wodi wæætë, ‘Ìñæmpa mæmpo Abadäo eñëmi. Wacä në wængaingä inte ñäni ömæmonte tömënäni weca gote apænegä eñëninque botö tönïñadäni tömënäni wënæ wënæ cædinö ante wæwente pönëninque do edæ ñimpo cæbainänipa.’ ³¹ Ante wæyongante, ‘Ìñæmpa

Möitee wodi nänö wææ angainö ante Wængonguï beyæ nani apænegainö ante eñënämaï inäni inte tömënäni në wæente ñäni ömæmönigä apæneyongante cöwë eñënämaï imainänipa,’ ante Abadäo wodi angantapa.” Tæcæ wodi ingante ante apænedinque Itota mäninque ante apænegacäimpa.

17

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nani wæquinque

*cædänipa**(Mäateo 18.6-7; Mäadoco 9.42)*

¹ Ayæ tömengä miñæ nē godäni inänite apænedinque Itota, “Nē pönänäni incæ pancadäniya wii ëñente do oda cædänipa. Cöwë mänömaï impa. Incæte, Oda cæcæcäimpa, ante nē cæcä iñömö edæ tömengä nanguï nänö caate wæquinque cæcampa. ² İinque edæ, Wëñængä adocanque guiyangä pönï incæ oda cæcæcäimpa, ante nē godö cæcæ cædingä iñömö edæ, Wii cæcæcäimpa, ante mönö edæ wææ cæcäimpa. Waodäni nänï dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninque nē godö cæcæ cæcä önömenca æ wëmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædäni İinque tömengä edæ, Wënæ wënæ cædämaï inte wæmo beyænque Wængongui botö imote pänämaï ingampa, ante tömengä waa toquëngä İmaingampa. ³ Mänömaï ämo ëñëmini inte minitö, Oda cæcæcäimpa, ante nē cæcä bai cædämaï incæboimpa, ante edæ nämä wææ aedäni,” äninque Itota iïmaï apænecantapa.

“Wacä wënæ wënæ cæcä adinque bitö wæætë tömengä ingante, Cædämaï incæbiimpa, ante wææ æ. Ämi ëñëninque tömengä wënæ wënæ nänö cædinö beyæ guingo imonte wædinque, Wiwa cætabopa, ante apænecä ëñëninque bitö wæætë piyænë cædinque tömengä ingante ñimpo cæbi ee gocæcäimpa. ⁴ Tömengä wæætë adoönæque iñonte önompo æmæmpoque go mempoga mänimpoga bitö imite wiwa cædingä inte tömengä guingo imöninque, ‘Bitö imite wiwa cætabopa,’ ante adopoga apænecä ëñëninque bitö wæætë tömengä ingante adopoga

ñimpo cæbi ee gocæcäimpa,” ante Itota angantapa.

Mönö tæi piñænte entawenguinque wede pönëmompa

⁵ Mönö Awënë tömengä nänö nē da godöninäni iñömö tömengä ingante äninque,

—Wædænque pönëmöni iñömönite bitö pönö cæbi æninque mönitö ædæmö wede pönëmöni bacæmönimpa.

⁶ Änäni eñëninque mönö Awënë wæætë,

—Möotatamö guiyämö pönö nänö inganca minitö pönënö mäninganca wædænque pönëmünitawo. Mäningancaque pönëmini incæte minitö möodedawæ nänö äwæ inte apænedinque, “Awæ eñëmi. Bitö bæ wite godö gäwapæ minte pæbäwe,” ante ämüni bai awæ incæ dobæ edæ eñente cæcædönimpa, ante Itota apænecantapa.

Wacä ingante nē cæcä incæ iümai cæquënegä ingampa

⁷ Ayæ godömenque apænedinque, “Müni waocabo iñömünite adobi nē äabi ümi ünique bitö ümite nē cæcä ingante edæ æbänö cæbaümi. Tömengä gönea mangæ mangæ wodinque ayæ cænünäni ünänite ünique aadinque pö guicä adinque bitö iñömö edæ, ‘Pö tæ contate cæe,’ ante edæ dicæ ämiyaa. Edæ nē äcä ingampa diyæ täno cænguingää. ⁸ Wæætë nē äabi ünömi inte bitö, ‘Botö beyæ cænguü ænöninque bitö weocoo topo cædinque pönömi æninque botö cænte bebo ate bitö mäniñedë ate edæ cænte becæbiimpa,’ ante cöwë ämaümpa. ⁹ Ayæ, Cæe, ante bitö äninö ante tömengä eñente cæcä beyænque bitö, Waa cæbi æmopa, ante dicæ angümi. ¹⁰ Ünique mönö

Awënë, Cæedäni, ante nänö angainö ante eyepæ pönì cædinque mīnitō adobaì ante pönenguënēmīni ìmīnīpa. ‘Mōnitō nē cæmōnique inte ònòmōnique ìnòmōni inte wēnæ wēnæ cæte awædō. Mōnitō tōmengä nänö ånonque māninque cæte ate tōmengä beyæ ante dicæ godōmenque nangui cæmōniyaa,’ ante pōnente wæquënēmīni ìmīnīpa,” ante Itota tōmengä miñæ nē godäni ìnänite apænegacäimpa.

Itota angä ate diete ganca ìnāni waintai baadänīpa

¹¹ Mänī Eedotadēē ìñömō gocæte ante godinque Itota Tämadiabæ æmætæ Gadideabæ æmætæ tæcæguedē pönì godinque, ¹² woadäni nāni quēwēñömō tæcæ pōñongä nē baate wædäni ònompo tipæmpoga ìnāni pō bee tēnānitapa. Pō gobæ næ gongæninque pömō adinque, ¹³ aa pedänitapa.

—Itota nē Awënë ìnōmi inte ēñēmi. Mōnitō wædō ante pönō waadete waa cæe, åmōnīpa.

¹⁴ Åñönänite gomō adinque Itota,

—Mīnitō guiquënë Wængongui oncönē godinque, Wængongui qui, ante nē godönāni ìnänite mīnitō æmontai māo odömōmīni acædänimpa.

Angä ēñente tōmēnāni idōmæ godinque ìñontobæ waintai baagadänimpa. ¹⁵ Ìninque adocanque watapæ todinque, Wængongui bitō ñäö apäite bai ìnōmi inte edæ waa cæbi æmopa, ante yedæ apænedinque adodō pongantapa. ¹⁶ Tōmengä ìñömō wabæca Tämadiabæ nē quēwēningä incæ pō Itota önōwa ìnō guidömēmæ ñongæninque waa ate pönēninque, Bitō pönō cæbi

ate waintai baabopa, ante apæ necä. ¹⁷ Æñëninque Itota wæætë angantapa.

—Ïñæmpa mîni cabo ðnompo tipæmpoga mænimpomîni inðmîni inte edæ wîi tõmämîni waintai baamînitawo. Æninque wadäni ðnompo æmæmpoque go mënaa go mënaa inäni Æñömð edæ ædðnð gote dæ änäni. ¹⁸ Æingä Æñömð wabæca quëwëningä incæ adocanque Wængonguï ingante waa pðni apæ necæte ante ponte quëwëñongä wadäni guiquënë tõmännäni pðnämaï inänitawo.

¹⁹ Äninque Itota tõmengä ingante,

—Bitð wede pðnëñð beyænque waintai baadîmi inte ængæ gantite goe, angantapa.

Ïmaï Ænque bayonte Awënë Odeye poncæcäimpa, ante

(Mäateo 24.23-28, 36-41)

²⁰ Paditeoidi Itota ingante, Wængonguï Awënë æyedëñð ponte Awënë Odeye baquingä, ante wæyðnänite tõmengä wæætë, Æñæmpa wîi waomîni ayðmîni Wængonguï Awënë Odeye pongä ingampa.

²¹ Æninque, “Tõmengä Æñömð ponte ongongampa,” ante ayæ wæætë, “Tõmengä wayðmð gote ongongampa,” ante edæ ædð cæte anguïi. Mînitð weca në quëwengä incæ Awënë Odeye bayongante waodäni tõmengä nempo do quëwëñäni apa änewëmîni, ante Paditeoidi inänite angacäimpa.

²² Ayæ tõmännäni inänite Ænque apænedinque Itota tõmengä nänð në ëmîñænäni inänite wæætë apæ necantapa.

—Ïncayæ ate mînitð, Waocä në ëñagaingä ingante adoönæque incæ äinëmönipa, ante wæcæmînimpa. Wæmîni incæte adämaï incæmînimpa. ²³ Wadäni

mīnitō īmīnite, “Īñōmō ongongā tamēñedāni,”
 ānīnque ayæ, “Wayōmō ongongā tamēñedāni,”
 āñōnāni mīnitō acæ godāmaī iedāni. Tōmēnāni
 miñæ edæ godāmaī īmāewedāni. ²⁴ Botō
 ponguīōnæ īinque bayonte botō īñōmō edæ
 Waobo nē ēñagaīmo inte edæ ñāō æmataæ æmataæ
 nāinte baī ēmōnīnque edæ edonque pōnī ponte a
 ongoncæboīmpa. ²⁵ Incæte botō ñōwo guiquēnē
 tāno nanguī āmogate wæwencæboīmpa. Ayæ
 ñōwodāni īñōmō botō īmote edæ Baa ānīnque wido
 cæcædānimpa, ante Itota apæñecantapa.

²⁶ “Botō Waobo nē ēñagaīmo inte botō
 ponguīōnæ īinque bayedē guiquēnē Nōwee wodi
 Docā nāni angaingā nānō quēwēñedē dodāni nāni
 quēwengāī baī adobaī edæ quēwenguīnāni īnānipa.
²⁷ Docā Nōwee wodi ñænæ wipoboga oncō baī
 mænōnīnque tōmengā nānō guīganca tōmēnāni
 ōnonque cænte bete monte quēwengadānimpa.
 Monguīna, ante ñānonte quēwengadānimpa.
 Māniñedē edæ tōmēnāni nāni capo bedō
 wænguīnque edæ æpæ do angatīmpa. ²⁸ Dooto
 wodi nānō quēwengāñedē dodāni adobaī
 cænte bete quēwengadānimpa. Nē mānāni
 godongadānimpa. Æīnēnāni wæætē godonte
 ængadānimpa. Mīnte pæcæīmpa, ante cædīnque
 onconcoo mænonte quēwengadānimpa. ²⁹ Incæte
 Dooto wodi Todōmā īñōmō quēwente nānō tao
 gogaiōnæ īñonte gonga tōnō atopodemō nanguī
 ocoī bæcomō cōōnæ cæ baī wæænīnque māo
 bæco īinque māniñōmō quēwēnāni tōmānāni
 gonte wængadānimpa. ³⁰ Botō Waobo ēñagaīmo
 inte edonque botō a ongōñedē mānīnō nāni bæco
 gonte wængāī baī adobaī bacæīmpa, ante āmo

ēñēmaīmīnīpa,” ante Itota angacäimpa.

³¹ Ayæ godömenque apænedinque, “Māniönæ iñonte mīnitō oncōmanca ongōninque, Botō māincoo, ante oncōnē wæi guīdinque ænāmaī inte wodii winōmæwedāni. Ayæ gönea cædinque māincoo ante oncōnē ocæ emænte æncæ pönāmaī imæwedāni.

³² Iñæmpa, Dooto nānōogængä wodi æbānō dadi emænte adinque edæ gonte wængacäi, ante pönēmīniyaa.

³³ Inguipogaque cōwē quēwencæboimpa, ante nē pönengä iñōmō tōmengä iñōmō edæ quēwēnāmaī incæcäimpa. Wæætē edæ inguipoga mōnō guēmante quēwenguimāmo ante nē wädāmaī ingä guiquēnē tōmengä iñōmō edæ cōwē wænāmaī quēwencæcäimpa, ante āmo ēñēmaīmīnīpa,” ante Itota apænegacäimpa.

³⁴ Ayæ, “Māniñedē woyowotæ i iñinque mēnaa añōmonque oñōna adocanque ingante bæi ongonte goyönāni adocanque ingante emō cæte godāni a ongoncæcäimpa.

³⁵ Ayæ onquiyæna cænguī ante guēa dicaca dacæ dacæ cæte godō wēñōna adocanque ingante bæi ongonte goyönāni adocanque ingante emō cæte godāni a ongoncæcäimpa.” ³⁶ “Ayæ onguīñæna gönea guēa cæyōna adocanque ingante bæi ongonte goyönāni adocanque emō cæte godāni a ongoncæcäimpa.”

³⁷ Ante apænecä ēñente wædinque tōmēnāni wæætē,

—Awēnē, bitō änō æyōmōnō incæ mānōmaī baquīi.

Äñōnānite,

—Baō æyōmōmē wænte oñōñōmonte abadæidi wē ongonte edæ do godongāmæ pönāni bai

waodäni, Mönitö Awënë pongampa, ante do eñëninque godongämæ poncædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

18

Në apænte änongå tönö owæmpoingä cëbänö cædaï, ante

¹ Ayæ tömengä miñæ në godäni cöwë Wængonguï ingante apænedinque wæntæte badämaï incædänimpa, ante cædinque Itota inguipoga quëwënäni nani cæinö ante odömonte apænegacäimpa. ² “Wayömö nani quëwëñömö adocanque waodäni nani në apænte änongå inte quëwënongåimpa. Wængonguï ingante guiñënämaï ïnongä inte tömengä iñömö, Waodäni æbänö änanii, ante wädämaï ïnongäimpa. ³ Adoyömö tömënäni quëwëñömö onquiyængä adocanque owæmpoingä inte në wædongä inte quëwënongåimpa. Tömengä guiquënë mäningä në apænte adongä weca wæætë wæætë pöninque, Botö imote adocanque në pïngä iñongante bitö ämi eñente wæætë nö cæcæcäimpa. ⁴ Ante ancaa pöninque änä eñente wædinque në apænte änongå iñömö edæ cöwë Baa Baa angä. Incæte ayæ ate nämäneque tededinque tömengä, ‘Onquiyængä iñömö ancaa angä awædö, äninque, Wængonguï ingante guiñënämaï imo inte botö, Waodäni æbänö änanii, ante wädämaï imo incæte, ⁵ mäningä owæmpoingä pö pö cæcä wædinque botö, Ancaa ponte angä wæcæ wæ, ante wæætë tömengä ingante waa cæcæboimpa. Tömengä ingante në pïngä ingante botö, Nö cæe, ante wææ ämo wæcæcäimpa.’ Äninque në Baa äningä incæte

owæmpoingä beyæ do waa cæcampa. Mäninque ante odömömopa.”

⁶ Ante odömönte apænedinque mönö Awënë iñömö godömenque apænecantapa. “Në apænte angä iñömö wiwa cæcä incæte, Tömengä æbänö apænecää, ante mīnitö ëñente pönëmæwedäni.

⁷ Wængonguī nänö në apænte ængaīmīni inte mīnitö itædë woyowotæ wæætë wæætë aa pe aa pe cæyöminī Wængonguī edæ ædö cæte Baa anguingää. Wææ ämi ate nö cæcædänimpa, ante äñömīnite tömengä iñömö edæ, İncayæ ate cæcæboimpa, ante ædö cæte anguingää. ⁸ Wæætë quingæ edæ do cæcæcäimpa. Në pīinte cædinäni iñönänite Wængonguī wææ angä ate tömēnāni mīnitö imīnite wæætë nö cæcædänimpa, ante ämo ëñēmaīmīnīpa. Incæte Wao Wëmo ëñagaimo inte botö ponte ayömo wede pönēnāni wabänö inguipoga mæ ongönāni aquimoo, ante wæbopa,” ante İtota angacäimpa.

Paditeo tönö awënë beyæ në ænongä æbänö cæda, ante

⁹ Ayæ pancadāniya, Wadāni önönānique iñönāni mönonque nö cæmö imompa, ante pönëwëninque wadāni inānite pīinte adānīpa. Mänömainö ante në änewēnāni inānite Itota, Wængonguī ingante æbänö apænequī, ante ëñencædänimpa, ante imæca quëwëna nāna apæneinö ante odömöninque apænecantapa. ¹⁰ “Woda mënaa Paditeo

tönö odömāno awënë beyæ në æwengä iñömö Wængonguī ingante apænecæte ante Wængonguī oncö ñænæncö yabæcönë æi guiidatapa.

¹¹ Paditeo iñömö adiyæ gongæninque nāmā incæ

apænedinque, ‘Wængongui ëñëmi. Wadäni bai wii ïmopa. Botö iñömö godömenque waëmö ïmopa, ante todinque botö mänömaï beyæ bitö ïmite waa ate apænebopa, anewengampa. Edæ wadäni guiquënë wacä qui ö ænänipa. Wadäni inänite wiwa cädänipa. Tömënäni nänöogængä inämaï iñongante godö guëa mönänipa. Botö iñömö mäninäni bai inämaï inömo inte botö mäniñömö ongongä odömäno awënë beyæ nê æwengä bai wii ïmopa, ante adinque botö Wængongui bitö ïmite waa ate pönëninque apænebopa. ¹² Botö iñömö, meönaa go meönaa iñonte, meönaa go meönaa iñonte bitö ïmite apæneçæte ante cænämaï quëwëmopa. Ayæ botö ænincoo tömancoo ate adinque botö önompo tipæmpoga mänimpocoo mæ ongöñoncoo adocooque æninque, Wængongui qui, ante cöwë pædæ pönömo ae,’ ante apænewengampa.”

¹³ “Odömäno awënë beyæ nê ænongä guiquënë guingo imöninque nämä tæi tæi yatawëninque, ‘Wængongui ëñëmi, botö nê wiwa çæbo adinque bitö waadete pönö piinämaï incæbiimpa, ämopa,’ angä. Mäninque angampa. ¹⁴ Mänömainö ante odömonçæte ante apænedinque Itota, Nöwo ämo ëñëedäni, angantapa. Ìngä awënë beyæ nê æwengä mänömaï añongante Wængongui do, Botö ayömo bitö nö çæbi babipa, ante godö badongä ate tömengä edæ nö pönëngä inte tömengä oncönë gocampa. Wæætë Paditeo, Nämanque waëmö ïmopa, ante nê anewëningä ingante Wængongui, Nö çæbi bacæbiimpa, ante godö badönämaï incæcäimpa, ante ämo ëñëmaimäni. Edæ, Nämanque waa çæbo ïmopa, ante nê ængö çæcä

guiquënë edæ wææntodonte bai inte wæcæcäimpa. Wæætë, Nāmanque wënæ wënæ cæbo imopa, ante nē apænecä guiquënë edæ ængö cæte bai inte tocæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wëñænāni inānite gampo cæcadinque Itota waa apænecä

(Mäateo 19.13-15; Mäadoco 10.13-16)

¹⁵ Ayæ ate wadāni, Wëñænāni inānite Itota pönö gampo cæcadinque waa apænecæcäimpa, ante cædinque tömengä weca guiyänāni inānite ænte pö ænte pö cædāni adinque tömengä miñæ nē godāni guiquënë, Ænte pönāmaï iedāni, ante Baa änāni. ¹⁶ Adinque Itota wæætë wëñænāni inānite aa pecä pöñönāni tömengä miñæ nē godāni inānite apænecantapa.

—Wëñænāni inānite botö weca ee amīni poncædānimpā. Iñæmpā mänināni nāni pönënö bai adobaï pönënāni inte edæ Wængonguï Awënë Odeye nempo do quëwënāni inānipā. Ininque mīnitö iñömö wëñænāni inānite Baa änāmaï iedāni. ¹⁷ Edæ näwangä apænebo ëñeedāni. Wëñængä do pönengä inte Ao angä ingä bai Wængonguï Awënë Odeye ingante do pönëninque nē Ao änāni iñömö tömënānique tömengä nempo guiddinque quëwënānipā. Wadāni guiquënë Wængonguï Awënë Odeye ingante Baa ante pönënāmaï ināni guiquënë tömënāni ædö cæte tömengä nempo guiddinque quëwenguinānii, ante Itota apænegacäimpa.

Mäincoo nangü ëacä inte Itota weca ponte apænecampa

(Mäateo 19.16-30; Mäadoco 10.17-31)

¹⁸ Mäniñedë Itota ingante wacä awënë angantapa.

—Awënë nē waa Odömömi apænebi eñēmoe. Botö æbänö cædinque wænāmaï wantæpiyæ quëwëmaïmoo.

¹⁹ Äñongante Itota tömengä ingante,

—Wængonguï adocanque nē waa cæcä iñongante bitö botö imote, Nē waa cæbi imipa, ämii. ²⁰ Äninqe Itota godömenque apænecantapa. Iïmaï cæedäni, ante Wængonguï nänö wææ angainö ante bitö tömëmi edæ do eñëmipa. “Bitö nänöogængä ināmaï iñongante bitö godö guëa mönāmaï ie. Wacä ingante godö wænönāmaï ie. Wacä quï adinque awëmö ænāmaï ie. Wacä wënæ wënæ cæcä atabopa, ante godö babæ wapiticæ änāmaï ie. Wæmpocä ingante wäänä inante waa adinque tömëna inate godö waadete cæe,” ante wææ yewæmongacäimpa, ante bitö edæ do eñëmipa, angantapa.

²¹ Ante apænecä eñëninque mäningä awënë wæætë,

—Botö mäninö bitö änö bai tömänö ante eñente cædinque pægaboï ae.

²² Ante apænecä eñëninque Itota wæætë,

—Adodeque ayæ eñente cæquënëmi imipa, ante ämo eñëe. Öönädë bitö waëmoncoo ænguinque edæ imæca bitö mänincoo tömancoo godonte æninque bitö æninta wæætë ömæpodäni inte wædäni inänite tömanta godömi æncædänimpa. Ayæ edæ botö imote tee empote pöe.

²³ Angä eñente wædinque tömengä mäincoo nanguï éadongä inte mänincoo beyænque ante pönëninque mäningä awënë iñömö wæwente bacantapa. ²⁴ Iñinque Itota tömengä ingante gomö adinque,

—Wængonguī Awēnē Odeye nempo guite quēwencæte ante cædinque waodāni ōmæpodāni inte botō miñæ pōnānīpa. Māincoo nanguī ēacā guiquēnē æbānō cæte ōmæpocā inte botō miñæ ponte guite quēwenguingää, angantapa. ²⁵ Cāmeyo iñōmō guiyangā ingampa diyæ daagō guiyampite pædæ tacää. İnīnque cāmeyo pædæ tadāmaī ingā bai nē ēacā iñōmō adobaī ingampa. Tōmengā nāmā ayongā ñænængā inongā inte edæ æbānō cæte Wængonguī Awēnē Odeye nempo do wäänē guite quēwenguingää.

²⁶ Mänōmaīnō ante Itota apænecā ēñēnīnque nē ēñēnāni wæætē,

—İñæmpa mänōmaī i İnīnque æcānō wäänē guite quēwenguingää.

²⁷ Ante wæyōnānīte,

—Waomīni mīni, Ædō cæte cæquīi, ante mīni wædō incæ Wængonguī iñōmō do cæcampa, ante Itota apænecā.

²⁸ Ēñente wædinque Pegodo,

—Awēnē ēñēmi. Mōnitō ēadincoo owæ caate bitō miñæ tee empo pōmōni abīpa.

²⁹ Äñongante Itota tōmēnāni inānīte wæætē,

—Mīnitō nāwangā oncodo tao godīnque mīnitō nānōogængā ingante mīnitō tōñīñadāni inānīte wæmpoda inate wēñænāni inānīte emō cæte botō miñæ pōmīnitapa. İnīnque iīmaī ante nāwangā ämopa. Æcānō Wængonguī Awēnē Odeye beyænque botō miñæ mänōmaī pōna iñōmō, ³⁰ tōmengā iñōmō inguipoga quēwēnīnque nānō emō cædincoo adopocoo ænīnque ayæ wæætē godōmenque nanguī æncæcāīmpa. Ayæ iīncayæ ate öönædē

godinque edæ tömengä cöwē wantæpiyæ wænāmaï
quëwencæcäimpa, ante ämo ëñëmaïminipa,
angacäimpa.

*Itota, Wæncæboimpa, ante wæætë adodö ante
apænecä*

(Mäateo 20.17-19; Mäadoco 10.32-34)

³¹ Äninqe tömengä miñæ, Dote, ante näni gocabo
inänite Itota nänënë ænte mäocä goyönäni iïmaï
ante apænecantapa. “Ñöwo iñömö mönö edæ
Eedotadëë iñömö æicæimpa. Wængongui beyæ
në apænegaïnäni iïmaïnö ante yewæmöninqe,
Në Waocä iincayæ ate ëñate pæcä adinque
tömengä ingante æbänö cæquïnänii, ante
yewæmongadänimpa. Ñöwo mönö Eedotadëë
iñömö æi pö gongæmö ate edæ mäninö dodäni
näni angainö bai edæ do iinque bacæimpa. ³² Botö
edæ mänimodö ëñagaïmo iñömote oodeoidi botö
imote ö æninqe wadäni inänite pædæ mäo
godönäni ö æninqe tömënäni wæætë tawimæ
botonga towæ tänongadinque botö imote badete
todinque piïninqe wiwa anguïnäni inänipa. ³³ Ayæ
æmontaimenca tæi tæi pänäni ämogate wæyömote
botö imote godömenque wænönäni wæncæboimpa.
Wæætë meönaa go adoönæque iñonte edæ botö
do wænimo inte edæ ñäni ömæmonte wæætë
quëwencæboimpa,” angantapa.

³⁴ Tömengä miñæ në godäni iñömö mäninö,
Tömengä æbänö bate wæquingää, ante adodeque
incæ edæ ëñënämaï ingadänimpa. Tömengä nänö
apænedö edæ wë wodonte bai iñonte tömënäni
önömoncaque ëñëninque, Æbänö ante apænecää,
ante wiï edonque ëñënänitapa.

Itota angä ate babetamongä iningä incæ do waa acampa

(Mäateo 20.29-34; Mäadoco 10.46-52)

³⁵ Itota mäninö godinque Eedicoo iñömö obo pöñongä onguinængä babetamö inte nē wædongä inte taadö wedeca, Pönömi æmoe, ante äneconongäimpa. ³⁶ Nangui inäni cægönäni eñëninque babetamongä iñömö, Quinante cægönäni, ante wæyongante, ³⁷ Itota Näatadeta quëwëningä inte edæ ñowo wodo tebæ gocampa, ante apænedäni. ³⁸ Eñëninque tömengä iñömö aa pedinque,

—Itota eñëmi. Bitö Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte botö wædö ante edæ ñowo waadete pönö waa cæe.

³⁹ Äñongante täno godäni wæætë tömengä ingante, Apocænë inguënë anewëe, ante wææ äñönäni tömengä godömenque nangui äninque,

—Awënë Dabii pæimi inömi inte edæ botö wædö ante pönö waadete waa cæe, ante wæcä.

⁴⁰ Wædinque Itota næ gongæninque, Tömengä ingante ænte mämömini pongæedäni. Angä obo ænte mämönäni pöñongante Itota,

⁴¹ —Æbänö ante ämii. Bitö beyæ quinä cæquimoo.

Äñongante,

—Awënë, wëenë botö emongaï bai cæbi acæboimpa.

⁴² Angä eñëninque Itota wæætë,

—Wëenë bitö emongaï bai abäwe. Edæ wede pönëmi inte edæ waa bamömipa.

⁴³ Ante nänö äñedë nē babetamöningä do waa bamöninque Itota miñæ godinque Wængongui ingante, Bitö ñäö apäite bai emömi inte edæ waa

cæbi æmopa, ante togacäimpa. Mänömaï cæcä adinque tömänäni adobaï Wængongui ingante waa adinque, Bitö ñäö bai emömi inte waa cæbipa, ante togadänimpa.

19

Itota tönö Taqueo

¹ Itota mänii Eedicoo pöningue tæcæ wodo tebæ gocä ingantapa. ² Mäniñömö adocanque Taqueo näni änongå iñömö tömengä odömäno awënë beyæ nē ænäni awënë inongä inte nanguï mäincoo eadongä inongäimpa. ³ Tömengä ñowo, Itota æcänö ingää, ante acæte ante ponte ayongä wadäni nanguï inäni wææ ongönäni adinque, Botö ocäa pöni inömo inte edæ Itota ingante ædö cæte aquïmoo, ante wæcantapa. ⁴ Adämaï inte wæyongante wadäni, Itota iinö gämænö pö wodo tebæ goquingä, ante tededäni eñëningue tömengä Itota ingante acæte ante pogodo täno gote awäa ticämodöwäa näni äwäa daëwa æi næ gongænte a ongongantapa. ⁵ Itota obo pöningue æmö ayongä Taqueo a ongongä adinque tömengä ingante,

—Taqueo, quingæ wææe. Ñowoönæ edæ pö bitö oncönë eñaquënëmo imopa.

⁶ Angä eñëningue Taqueo quingæ wææ ti wææningue, Ao, botö oncönë waa poncæbiimpa, ante watapæ todingue edæ tömengä oncönë mämongä pongacäimpa. ⁷ Itota mänömaï cæcä adinque wadäni, Æ nē wiwa cæcä weca Itota quimæ eñacæ gocää, ante tömänäni püinte tedegadänimpa. ⁸ Taqueo iñömö edæ tömënäni

ayönäni ængæ gantite adiyæ ongöningue mönö
Awënë ingante,

—Awënë eñëmi. Botö mäincoo tæcæguedencoo pä
cædinque ömæpodäni inte wæwënäni inänite ñöwo
godömo ænäni ae. Ayæ botö wacä qui ante babæ
äninque ö æmo wacä ininque wëenëñedë botö ö
ænincoo adopocoo bai incæ godömenque mem-
poga go mempoga godömo æncæcäimpa.

⁹ Ante apænecä eñëninque Itota wadäni inänite
apænedinque,

—Taqueo adobaï Abadäo wodi pæingä iñongante
botö nê æmo inömo inte tömengä oncönë näni
owocabo quëwencædänimpa, ante ñöwoönæ
pontabopa. ¹⁰ Botö Waobo eñagaïmo iñömö æmo
beyænque quëwencædänimpa, ante cædinque wë
womonte bai inäni inänite diqui diqui mincæ
pontabopa, ante Itota apænegacäimpa.

*Minata näni godonte æinta ante odömongampa
(Mäateo 25.14-30)*

¹¹ Mänömaï apænecä eñënäni inte tömënäni,
Itota Eedotadëë obo pongampa, ante adinque,
Wængonguï Awënë Odeye nempo mönö oo pönï
quëwenguinque impa, ante pönente edæ oda
cædänitapa. Ininque Itota, Wængonguï Awënë
æbänö cæquiringä, ante eñencædänimpa, ante
imæca quëwënäni näni cæinö ante odömöningue
apænecantapa.

¹² Iimainö ante apænecantapa. “Waocä
adocanque awënë odeye pæingä inongä inte,
Botö gobæ wabæca gote imæca pancabaa awënë
odeye bate pömoedäni. ¹³ Äninque tömengä ingante
nê cædäni diete ganca inäni inänite äñete pönäni

ate tömengä oodo mīnata nāni äinta wantæpiyæ cæte nāni æinta incæ æninque adocanque ingante adotaque pædæ wacä ingante adotaque pædæ godöninge tömänāni inānite godongä adopota adopota ænānipa. ‘Mīnitö mäninta æninque godonte æi godonte æi cædinge, Yebængæimpa, ante botö gote pompoga cædäni.’
¹⁴ Ante wadæ gocä adinque tömengä nempo quëwēnāni guiquēnē tömengä ingante piinte cædinge pancadāniya inānite äninque, Mīnitö tömengä miñæ godinque awēnēidi inānite gode äninque, Māningä iñömö wii mönitö awēnē odeye bacæcäimpa, ante wææ ämīni eñencædänimpa, ante da godönāni godānitapa,” ante apænedinque Itota ayæ godömenque apænecantapa.

¹⁵ “Incæte awēnēidi do änāni ate awēnē odeye badinque tömengä ömæ pongantapa. Pöninge tömengä, Botö beyæ nē cædäni iñömö godonte æi godonte æi cædinge æbānō godömenque nangui edæ ænte mānānii, ante acæte ante cædinge, Botö oodo mīnata nē ænīnāni inānite äñete pödäni, angä. ¹⁶ Äñete pönāni ate tömengä weca täno pöningä iñömö, ‘Awēnē eñēmi. Bitö oodo mīnata adotaque incæ önompo tipæmpoga mānimpota edæ ñowo yebænte bapa.’ ¹⁷ Ante apænecä eñēninque tömengä ingante, ‘Botö imote nē cæbi imi waa cæbi æmopa. Wædænque incæ ænīmi inte bitö ædæmō aate cæbipa, ante adinque botö önompo tipæmpoga nāni quëwēñömö quëwēnāni iñönānite bitö nempo pönömo æninque nē ämi inte aabi æmoe.’ ¹⁸ Ante tömēnāni awēnē angä ate ayængä pöninge, ‘Awēnē eñēmi. Bitö oodo mīnata adotaque incæ önompo

æmæmpoque mänimpota ñöwo yebænte bapa.’
 19 Ante apænecä ëñëninque tömengä ingante adobaï apænedinque, ‘Önompö æmæmpoque nãni quëwëñömö quëwënãni iñönãnite botö bitö nempo godömo ænte aabi æmoe,’ angantapa,” ante Itota apænecantapa.

20 Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Awënë angä ate tömangä guiquënë pöninque, ‘Awënë ëñëmi, tömëmi minata æe. Botö weocodë ædæmö wïni caadinque wææ aate mantabopa. 21 Äninque, Bitö wïi bitö ñönöni incæ wacä ñönöni incæ ö ænte mämi awædö. Ayæ wïi bitö mïmi pæ incæ wacä mingä pædi incæ tä pebi ïmipa, ante pönte wædinque cætabopa. Bitö tæëmö ïnömi ïmipa, ante guïñente wædinque botö oodo minata botö æninta wïni caapote weocodë ædæmö wææ aabo ae.’
 22 Äñongante tömengä awënë iñömö, ‘Iñæmpa bitö në wïwa cæbi ïmi nãmä bitö tededö beyænque bitö ïmite apænte ancæboimpa. Botö tæëmö ïmo inte wïi botö ñönöni incæ wacä ñönöni incæ ö æmopa. Wïi botö mïmo pædi incæ wacä mingä pædi incæ edæ do tä pebo ïmopa. Mänömaï impa, ante bitö dicæ ëñënämaï ïmitawogaa. 23 Do ëñëni inte bitö ëñente edæ cæquënëmi ïmitapa töö. Botö oodo minata godonte æinta æninque edæ në godonte ænãni weca baanco weca quïnante wïi guidonte æmitawo. Mänömaï cæbi baï botö ocæ ëmænte pöninque edæ botö quï do æninque wadãni nãni guidöninta tönö edæ do æncædömoimpa töö,’ angampa.”

24 “Äninque godongämæ ongönãni ïnãnite awënë apænecantapa. ‘Minitö ñöwo ïngä minata nãnö nææninta ö æninque edæ minata önompö

tipæmpoga nē næængä ingante pædæ godömini æncæcäimpa.’ ²⁵ Angä eñëninque tömënäni, ‘Awënë iñæmpa, iingä diete ganca minata do mangä apa ämii.’ ²⁶ Ante wæyönäni awënë wæætë, ‘Iñæmpa nē eadäni inänite tömänäni inänite godömenque godonte ingæimpa. Wæætë edæ eadämaï inte ömæpocä ingä guiquënë tömengä nänö eadincoo wædænque pöni i incæte edæ ö ænte dæ ba wæcæcäimpa. Ante apænebo eñëmaïminipa. ²⁷ Ayæ botö imote nē pïinäni guiquënë botö imotedö ante apænedinque, Bitö wiï mönitö awënë odeye bacæcäimpa, ante nē Baa änäni guiquënë, tömënäni inänite botö weca ænte pöninque botö ayömo wænömini wæncædänimpa, ämopa,’ awënë angantapa. Mäninque ante odömonte apænebopa,” ante Itota apænegacäimpa.

Eedotadëe iñömö Itota pongampa

(Mäateo 21.1-11; Mäadoco 11.1-11; Wäö 12.12-19)

²⁸ Mäninganca apænedinque Itota Eedotadëe æicæte ante täno gocantapa. ²⁹ Godinque Odi-bowænquidi näni anquidi ontacamö goinö Beta-paguee näni quëwëñömö obo pöninque Betänia ganca pöninque Itota tömengä miñæ nē goda mënaa inate da godöninque, ³⁰ iïmaï angantapa.

—Mänii näni quëwëñömö ongö amina. Tömëñömö go guite ayömina bodo wë picængä incæ waocä ingante mongænämaï iningä inte ñäni ñæingä a ongongä acæminaimpa. Adinque ñi cæyænte ænte pöeda. ³¹ Ayæ wacä minatö iminate, Quinante ñi cæyæminaa, ante wææ angä ininque minatö wæætë, Mönö Awënë nänö ænguënönö ante æmönapa, ante apæneedä, angantapa.

³² Tömengä nänö nē da godöna wadæ gote ayöna Itota nänö äni bai bodo wē a ongö. ³³ Adinque ñi cæyæñöna bodo wē nē ēadāni tömēna inate,

—Bodo wē quimæ ñi cæyæwēmīnaa.

³⁴ Wææ añönānite tömēna wæætē,

—Mönö Awēnē nänö ænguēnēnō ante æmönapa.

³⁵ Ante äna ēñēninque Ao änāni inique awæ ñā cæyæñömö ñi cæyænte bodo ingante tōi tōi ænte pönatapa. Ayæ ænte pöninque tömēna weocoo yabæcooque æidāmæ wo cæyabædinque äna ate Itota wænömēnæca inö æi tæ contate gocantapa.

³⁶ Bodoga æi tæ contate taadonque goyongä tömengä nänö goquinö ante waodāni weocoo wæænö bee podöwadānitapa. ³⁷ Odibowænquidi wæænömēmö iñömö pönömenque pöñongante tömengä miñæ nē godāni godongāmæ nāni poncabo tömānāni iñontobæ nangui todinque ogæ tededānitapa. Itota bamönengæ nangui cæcä atamönipa, ante nāni adinö ante pönēninque Wængongui ingante waa ate apænedānitapa.

³⁸ —Möni quēwenguinque impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awēnē Wængongui emöwo beyænque pömi inique bitö toquinque edæ Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. Öönædē nē quēwengä pönö piyænē cæcänö anguēnē. Æibæ pöni quēwēnongä iñömö ñäö bai emongänö anguēnē. ³⁹ Ante nangui ināni godongāmæ godinque ämotamini ante bai añönāni pancadāniya Paditeoidi inönāni inte Itota ingante,

—Nē Odömömi ēñēmi. Bitö miñæ nē godāni inānite wææ ämi apocænē inānie.

⁴⁰ Añönānite tömengä wæætē,

—Minitö iminite näwangä ämopa. Waodäni pæ wëenedäni inique dicacoo incæ botö imote waa ate bai edæ yedæ ämainänipa, ante Itota apænegacäimpa.

⁴¹ Ayæ pönömenque pöningue Eedotadëë gomö adinque Itota mäniñömö quëwënäni inänite ante pönëningue Ca ca wædinque, ⁴² iïmaï angantapa. “Minitö iñömö edæ ñowoönæ mini gänë pönëningue botö imote edonque pöni adinque Ao ämïni bai waa incædonimpa. Incæte minitö, Æbänö cæte gänë pönënguimöö, ante edæ wë wodonte bai i inique minitö adämaï iminipa. ⁴³ Iïncayæ ate minitö iminite në pïinäni incæ minitö wææ cæinca gäänë pönö tee mongate godämæ wææ ongönäni adinque minitö edæ ædö cæte tao wodii winonguimïni. ⁴⁴ Botö minitö weca pömo incæte minitö awincaque adinque, Wængonguï ñowoönæ ponte æncæcäimpa, ante dicæ amïniyaa. Mänömaï beyænque në pïinäni iñömö minitö iminite bæ tadäni tæ go wææñömïnite wænönäni wæncæminimpa. Ayæ wëñænäni wææ cæte iñömö quëwëñönänite tömënäni inänite edæ wænönäni wæncædänimpa. Dica mini mænongainca incæ bæ tadäni ate dica adocaque incæ wænömënæca inö ongönämaï ingæimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wængonguï oncö tæiyæ waëmö bacçäimpa, ante cæcampa

(Mäateo 21.12-17; Mäadoco 11.15-19; Wäö 2.13-22)

⁴⁵ Ayæ Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë go guïdinque Itota mäniñömö në godonte æncæte

ante nē mǎnāni īnānite da tadongā tao goyōnānite,
⁴⁶ Ayæ tōmēnāni īnānite angantapa.

—Wængonguī beyæ īimainō ante yewæmongatimpa. “Waadāni botō oncōnē pō guiidinque botō īmote apænecædānimpa,” ante Wængonguī angā incæte mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyænque Wængonguī oncō incæ nē awēmō ō ænāni nāni womōincōnē bai wentamō bapa tōō.

⁴⁷ Ayæ īimō īñō īimō īñō Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē go guiidinque Itota odōmonte apænecā ēñēnānitapa. Māniñōmō, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni tōnō tōmēnāni awēnēidi guiquēnē, Itota ingante wænonte wido cæcæimpa, ante ancaa cæyōnāni, ⁴⁸ wadāni tōmānāni, Tōmengā æbānō odōmongāā, ante ēñēē cōnāni adinque awēnēidi wæætē, Tōmengā ingante mōnō ædō cæte wido cæquīi, ante wædinque ñimpo cægadānimpa.

20

Awēnē īmipa, ante æcānō ānāi, ante Itota ingante ānānipa

(Māateo 21.23-27; Māadoco 11.27-33)

¹ Īincayæ ate Itota Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē go guīte waodāni īnānite odōmonte apænedinque Wængonguī Awēnē ingantedō ante watapæ apænecā ēñēnānitapa. Apænecā ēñēñōnāni, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni īñōmō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō tōmengā weca ponte ānānitapa.

² Ponte apænedinque,

—Æcānō nē angā inte bitō īmite angā cæbii. Bitō īmite æcānō, Nē āmi babipa, āna ēñēninque cæbii.

³ Ante añönänite Itota,
 –Botö wæætē mīnitō imīnite ämo eñente
 apænemīni eñēmoedāni. ⁴ Wäö wodi iñömō
 quīnante æpænē guidongantawo, ante pönēmīni.
 Öönædē nē owocā angä eñente cæcantawoo.
 Waodānique änāni eñente cæcantawoo. Æbänō ante
 pönēmīni. Mīnitō wæætē apænemīni eñēmoedāni.

⁵ Añongä tōmēnāni iñömō nāni caboque
 tedinque, “Iñæmpa mōnō, Wængonguī öönædē
 inō angä Wäö eñente cæcampa, ämō bai Itota
 wæætē, ‘Quīnante tōmengä ingante pönēnāmaī
 imīni,’ ante mōnō imonte pīncædongäimpa. ⁶ Ayæ
 wæætē, Waodānique änāni eñente cægacäimpa,
 ämo bai godongämæ ongönāni iñömō, Wængonguī
 beyæ nē apænecä Wäö wodi ingacäimpa, ante
 nē pönēnāni inte tōmānāni mōnō imonte dicaca
 tacadāni wæncædömōimpa.”

⁷ Ante pönente wædinque tōmēnāni wæætē Itota
 ingante, Wa. Æcāmē angä eñēninque Wäö wodi
 cægacäi, ante eñēnāmaī imōnīpa, änāni. ⁸ Wædinque
 Itota wæætē,

–Botö adobaī, Æcänō nē angä inte pönō äna
 eñēninque botö mänōmaī cæboo, ante mīnitō imīnite
 apænedāmaī incæboimpa, angacäimpa.

*Nē aadāni inguēnēnāni incæ wīwa cædānīpa, ante
 (Mäateo 21.33-44; Mäadoco 12.1-11)*

⁹ Ayæ godongämæ ongönāni inänite Itota,
 Wængonguī Awēnē æbänō cæcää, ante
 eñencædānīpa, ante imæca quēwēnāni nāni
 cæinō ante odömōninque iīmaī apænecantapa.
 “Onguīñängä adocanque yowementacodē minte
 pæyonte wadāni ömæ wite aate nē tā pedāni inänite,

Botō yowementacodē incæ ömæ wite aedāni. Aayöminite botō, Minitō qui, ante pancamonga pönömo æncæminimpa, angä Ao änāni ate nē ēacä iñömö edæ wantæpiyæ wabæca quëwencæ gocantapa. ¹⁰ Yowedepo iinque bayedē nē cæcä ingante nē ēacä iñömö, Bitō yowementacodē nē aadāni weca godinque pancamonga ämi æninque botō weca wæætē mämömi æmoe, angä. Gote pongä adinque yowementacodē nē aadāni guiquënë nē æncæ pöningä ingante bæi ongonte tæi tæi päninque da tadönāni ömæpocä inte gocantapa. ¹¹ Ayæ wæætē nē ēacä iñömö wacä tömengä ingante nē cæcä ingante angä gote pongä adinque yowementacodē nē aadāni adobai tæi tæi pänāni wæyongante, Guingo imonte wæcæcäimpa, ante godö wiwa cædāni wæyongante da tadönāni ömæpocä inte gocampa. ¹² Ayæ mënaa inate da godongä ömæpoda pöna adinque nē ēacä iñömö wacä nē cæcä ingante angä gote pöñongante tömënāni godö mæ yete wido cædānitapa,” ante odömöninque Itota godömenque apænecantapa.

¹³ “Mänömai cædānipa, ante ëñente wædinque yowementacodē nē ēacä iñömö, ‘Botō iñömö æbänö cæquënëmo imoo, ante wædinque, Botō edæ iimai cæcæboimpa. Botō wengä onguiñængä botō nē waadecä iñongante da godömo gocæcäimpa. Tömëmo wengä da godömo gocä adinque tömënāni wabänö guiñente wædinque ee abainānipa,’ ante pönëninque da godongä. ¹⁴ Gote dicæ pongä adinque yowementacodē nē aadāni guiquënë, ‘Tömengä ingampa. Wæmpocä mäincoo ini edæ iingä iñömö nē ænguingä ingampa cæmöö. Mönö edæ mäo wænömö wængä ate edæ mönö qui

babaimpa.’ ¹⁵ Änewëninque tömënäni tömengä ingante wææ cæte iñömö yabæque wido cædinque godömenque wænönäni wængantapa.”

Ante Itota, Mäninque ante apænebopa, ante tömënäni inänite angantapa. “Mänömaï cædäni adinque yowementacodë në ëacä iñömö tömënäni inänite æbänö cæquiringää, ante pönëmini. ¹⁶ Tömengä edæ do pöninque në aaquënänäni inänite godö wænöninque wadäni inänite wæætë yowementacodë godongä æninque në aadäni bacædänimpa.”

Itota mänömaï angä ëñente wædinque godongämæ ongönäni iñömö,

—Mänömaï cædämaï inguënë änewëë, ante wædänitapa.

¹⁷ İninque Itota tömënäni inänite gomö adinque,

—İñæmpa ëñënämaï cæmini iñöminite Wængongui pänämaï inguingää, ante pönëminitawo. İninque minitö, İimaï ante quİNante yewæmongatimpa, ante pönëmini.

“Dica ænte adinque, Wënæ wënæ inca, ante në mænönäni nÄni wido cædinca incæ

gomonga waëmonca inca İninque täno nÄni ñönöninca bæbængapa do bacapa,”

ante yewæmongadänimpa. ¹⁸ Botö iñömö mänii dica waëmonca bai inömo inte ämo ëñëninque në wæcä iñömö tömengä iñömö mänincaa tæ go wææninque tobænte wæte bai botö önöwa gäänë ædæ wææncæcäimpa. Wæætë æcänö ingante Wængongui pİinte mänincaca tacacä İnaa tömengä guiquënë quiëmë bai yaintai bai

goquingänö anguënë, ante pönëmīniyaa, ante Itota apænegacäimpa.

¹⁹ Ante nē aaquënēnāni nāni cæinō ante odömōninque Itota apænecä eñente wædinque nē odömōnāni tönō, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni iñömō, Iñæmpa mōnō imonte pīinte angä awædō, ante pönēnānitapa. Iñinque tōmēnāni, Mōnō ñōwo pōnī tōmengä ingante bæi ongongæimpa, ante cædānitapa. Incæte tæcæ bæi ongongcæ cædinque, Wadāni pīināni wæcæ wæ, ante wædinque ee adānitapa.

*Tæiyæ Awënë nānō äintamō ante tededānipa
(Māateo 22.15-22; Mäadoco 12.13-17)*

²⁰ Iñinque, Mōnō Itota ingante bæi ongōninque odömāno gobedōnadodo awënë nempo godömō æninque tōmengä wæætē nē angä inte edæ Itota ingante apænte ancæcäimpa, ante ñænænāni incæ tōmengä ingante cōwä adānitapa. Ayæ wadāni inānite äninque, Mīnitō Itota miñæ tee empote gote nōingä ante bai apænedinque wæætē babæ cæedāni. Babæ cæmīni beyæ tōmengä adod-eque incæ wapiticæ tedecä eñēninque mīnitō ocæ emænte ponte apænemīni eñencæmōnimpa, änāni eñente godinque ñænænāni nāni äninō bai babæ cædānitapa. ²¹ Iñinque ñænænāni nāni nē da godōnīnāni iñömō Itota weca pōninque,

—Awënë nē Odömōmi eñēmi. Bitō apænedō nō impa, ante do eñēmōnipa. Bitō ayōmi mōnō waocabo adoyōmō pōnī imōnipa, ante adinque bitō tōmāmōni imōnite adoyōmō pōnī cæbi æmōnipa. Ayæ, Wængonguī taadō ante bitō nō pōnī odömōmi imipa, ante eñēmōnipa. ²² Iñinque apænebi

ēñēmōnii. Odömāno gobiedōno beyæ ante tæiyæ awënē Tetædo tigitamō nānō änintamō ante æbānō wææ yewæmōnte i, ante ēñencæte ante wæmōnipa edæ. Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætē wënæ wënæ cæte intawo.

²³ Äñönānite Itota iñōmō, Tömēnāni wënæ wënæ ancæte ante babæ cædānipa, ante do ēñente wædinque,

²⁴ —Deēnadio tigitamō odömōmini aboedāni. Æcānō awinca bai yewæmōnte badonte i. Æcānō emōwo ante yewæmōnte ongō, ante edæ apænemini ēñēmoedāni.

Äñongante,

—Awënē Tetædo awinca bai yewæmōnte badonte impa. Adocā emōwo ante yewæmōnte ongō amōnipa.

²⁵ Ante apænedāni ēñēninque,

—Awënē Tetædo qui i ininque edæ Tetædo ingante godongæimpa. Wæætē Awënē Wængongui qui i ininque Wængongui ingante godongui i apa ānewēmīni.

²⁶ Ante Itota tōmānāni ayönānite nō apænecā ēñente wædinque ñænænāni nāni da pōnōnīnāni wæætē, Mōnō ædō cæte pīnguī, ante guingo imonte wædinque pæ wēenegadānipa.

Ædō cæte ñāni ömæmonguī, ante wædānipa

(Māateo 22.23-33; Mäadoco 12.18-27)

²⁷ Tadoteoidi nē, Waocā wæninque ñāni ömæmōnāmai æmæwo wængampa, ante nē ānewēnāni inte Itota weca pōninque, Mōni ānō ante apænebi ēñēmaimōnipa, ānānitapa.

²⁸ —Awënē nē Odömōmi ēñēmi. Mōnō beyæ ante Möitee wodi iīmai ante wææ yewæmongacäimpa.

Onguiñængä monte ate wēñæ tapæidämaï inte
 wængä ïninque tömengä tönĩñacä incæ owæmpoingä
 ingante möninqe, Botö tönĩñacä wodi wēnāni
 wæætē pæcædānimpa, ante tapæicæcäimpa,
 ante yewæmongacäimpa. ²⁹ ïninque wadāni
 iïmaï cædānitapa, ante apænemöni ēñēe. Edæ
 önompo æmæmpoque go mengäa nāni caipæ
 iñönānite bamoncadengä möninqe wēñæ
 tapæidämaï manguiwēninque edæ nāñe wængä.
³⁰ Ate ayæmengä wææ adocä ingante möninqe
 wēñæ tapæidämaï inte nāñe wængä. ³¹ Ayæ
 wææ wacä möninqe adobaï nāñe wængä,
 ayæ wææ wacä möninqe nāñe wængä, ayæ
 wææ wacä möninqe nāñe, ayæ wææ wacä
 möninqe nāñe, ayæ wææ wacä möninqe
 nāñe wængampa. Önompo æmæmpoque go
 mënaa ināni owæmpoingä ingante möninqe
 edæ wēñæ tapæidämaï inte edæ tömänāni nāñe
 wænāni. ³² Ate onquiyængä tömengä nāñe wængä.
³³ ïninque, Mönö ñāni ömæmonguiönæ, ante mīni
 äönæ iñonte mäningä owæmpoingä iñömö æcänö
 nänöogængä baquingää. Edæ tömengä ingante
 iñömö edæ tömänāni manguiwengadānimpa.

³⁴ Äñönānite Itota,

–Inguipoga quēwēninque edæ mīni waocabo
 iñömö do mömīnīpa. Wacä ingante do godö
 ñänömīni mongampa. ³⁵ Wæætē, Miinguipoga
 bayonte iñānique eyepæ inte ñāni ömæmonte
 öönædē æite quēwencædānimpa, ante Wængongui
 nänö nē angaināni iñömö tömēnāni mönāmaï
 ïninque wadāni inānite godö ñänönāmaï
 incædānimpa. ³⁶ Ayæ Wængongui anquedoidi

baï inönäni inte tömënäni Wængonguï nänö nē angainäni iñömö ædö cæte wæætē wænguinänii. Tömënäni nē ñäni ömæmongainäni inönäni inte edæ Wængonguï wēñænäni inänipa. ³⁷ Wæætē Möitee wodi incæ ocãñeque bæcoïñeque ante nänö yewæmongainta adotaa yewæmöninque, Waodäni dobæ ñäni ömæmonte quëwencædänimpa, ante edonque odömongacäimpa. Tömengä iïmaï ante yewæmongacäimpa. Mönö Awënë inongä iñömö Abadäo Wængonguï ingaingä inte ayæ Itæca Wængonguï ingaingä inte adocä Aacobo wodi Wængonguï ingänö angüenē, ante yewæmongacäimpa. ³⁸ Iñæmpa Wængonguï iñömö nē quëwënäni Wængonguï inongä inte tömengä nē wængainäni Wængonguï inämaï ingampa. Wæætē tömengä ayongante do wængainäni incæ tömänäni miiñäni quëwënänipa.

³⁹ Ante apæneyongante nē odömönäni pan-cadäniya,

—Awënë nē Odömömi eñëmi. Bitö nöingä ante apænebi awædö, ante apænedänitapa.

⁴⁰ Ayæ wadäni tömänäni guiñente wædinque godömenque änämaï ingadänimpa.

Codito æcänö Pæingä inongä ingää, ante (Mäateo 22.41-46; Mäadoco 12.35-37)

⁴¹ Ayæ tömënäni inänite Itota,

—Awënë Dabii wodi Pæingä inongä wææ Codito ingampa, ante quinante änänii, ante pönëmini, angantapa. ⁴² Iñæmpa Dabii wodi incæ tömengä nänö ämotamini äintaa iïmaï ante yewæmongacäimpa.

“Botö Awënë ingante apænedinque Awënë Wængonguï incæ iïmaï ante apænegacäimpa.

Bitō botō tōmēmæ inō tæ contate a ongōe.

⁴³ Ongōñomite botō bitō imite nē pīināni inānite bæ tate cæbo ate,
bitō önōwa gāänē ongōnāni inānite pīnā gāwacæbiimpa,” ante Awēnē Wængonguī apænecāimpa.

⁴⁴ Codito nē Awēnē ingampa, ante awēnē Dabii wodi nānō nē angaingā inongā inte edæ adocā Codito iñōmō ædō cæte nāēmæ Awēnē Dabii wodi Pæingā inguingāā. ante pōnenguēnē ānewēmīni, ante Itota angacāimpa.

*Nē wææ odömōnāni inānite Itota pīngampa
(Māateo 23.1-36; Mādoco 12.38-40; Odoca 11.37-54)*

⁴⁵ Ayæ tōmānāni ēñēē cōñōnānite tōmengā miñæ nē godānique inānite Itota apænecantapa.

⁴⁶ “Cædāmaī, ante wææ ante nāni yewæmongainta nē ate odömōnāni inānite mīnitō gomō aedāni. Tōmēnāni iñōmō doyæncōo wæmoncōo wēñate mongænte todānipa. Waodāni nāni godonte æiñōmō cægōñōnānite wadāni pō bee tēninqe tōmēnāni inānite, Nē odömōmi, bitō imite waa amōnipa, ante apænedāni ēñēninqe edæ nē odömōnāni iñōmō nanguī todānipa. Ayæ tōmēnāni odömōincōnē go guidinque tōmēnāni nāmanque ante pōnēninqe wæmompaa pōni tæ contate todānipa. Ayæ ææmæ becæ godinque tōmēnāni, Botō tāno bete tocæimpa, ante wæmompaa pōni tæ contate bete todānipa. ⁴⁷ Ayæ owæmpōināni oncō yo mongænte bai cædinque ō æwēnāni inte nē wææ odömōnāni iñōmō, Botō imote waa acædānipa, ante cædinque Wængonguī ingante nōingā apænete bai cædinque habæ

cædinque wantæpiyæ tededänipa. Tömënäni edæ nāni nanguī pōnī pante wæquinque mänōmaī nāmā beyænque ante cædänipa, ante adinque mīnitō iñōmō ee gomō aedāni,” ante Itota wææ angacäimpa.

21

Owæmpoingä incæ, Wængonguī qui, ante godongampa

(Mäadoco 12.41-44)

¹ Itota Wængonguī oncönē ongonte gomō ayongä nē nanguī ëadāni, Wængonguī qui, ante nāni wēnoncadedē pō daga daga wēnāni acantapa.

² Ayæ ayongä onquiyængä owæmpoingä ömæpocä inte önontamonque mentamonga pō daga wengä.

³ Adinque Itota iīmaī ante apænecantapa.

—Nāwangä ante apænebo ëñeedāni. Wadāni tōmänāni wædænque pōnī godonte bai wīi eyepæ daga wēñōnāni iingä owæmpoingä iñōmō ömæpocä inte wædongä incæte godömenque nanguī godonte bai godongä abopa. ⁴ Tömënāni nanguī ëadāni inönāni inte, Quëwenguinta impa, ante cō cædinque tōmënāni nāni wīi æinentaque ayæ ongöintaque godönänipa. Iingä ömæpocä ingä guiquënë tōmengä nänō quëwenguinta incæ, Wængonguī qui bacæimpa, ante tōmanta edæ daga wengampa, ante Itota apænegacäimpa.

Wængonguī oncö ñæncencö bæ tate bacæimpa, ante

(Mäateo 24.1-2; Mäadoco 13.1-2)

⁵ Wëenënedē Wængonguī oncö ñæncencö mænöninque wadāni dicacoo waëmoncoo pōnī

tee bædāni waa ongoncadompa. Ayæ wacoo waëmoncoo pōni ænte pōninque, Wængonguī qui impa, ante pædæ godōnāni ongōnompa. Nōwo iñōmō Itota miñæ nē godāni pancadāniya gomō ayōnāni, Dicacoo tōnō wadāni waa pōni nāni ænte pōnoncoo waëmoncoo pōni ongō amōnipa, ante tededānitapa. Tedeyōnānite Itota,

⁶—Mānincoo mīni acoo incæ iincayæ ate tōmanca bæ tadāni wæænca adinque panguimæ panguimæ godinque dica adocaque pōni incæ wænōmēnæca ongōnāmaī ingæimpa, ante apænegacāimpa.

Oo iinque bacæimpa, ante æbānō ate eñenguī, ante

(Māateo 24.3-28; Mādoco 13.3-23)

⁷Mānōmaī apænecā eñēninque tōmēnāni wæætē, —Awēnē nē Odōmōmi eñēmi. Mānī bitō ānīnō ante æyedēnō iinque baquī, ante eñencæte ante wæmōnipa. Ayæ, İmaī cæbo ate mīnitō, Oo pōni impa, ante eñencæmīnipa, ante Wængonguī æbānō mā cæquingāā, ante apænebi eñēmōnie.

⁸Āñōnāni Itota, “Wapiticæ odōmōñōnāni mīnitō wæætē, Mōnō oda cædāmaī ingæimpa, ante nāmā wææ aedāni. Edæ İmaī baquī ī ataqueedāni. Wadāni nanguī ināni ponte botō emōwo ante apænedinque, ‘Coditobo imopa,’ ante babæ ante tedequināni inānipa. Ayæ, ‘Oo pōni impa,’ ante ponte nanguī ināni tedequināni inānipa. Mānōmainō ante ponte tedeyōnānite mīnitō wæætē tōmēnāni miñæ tee empote godāmaī imæwedāni. ⁹Ayæ, Wabæca awēnē tōnō pō bee tēninque wæætedō wæætē cædapa, ante tededāni eñencæmīnipa. Ayæ, Adobæca quēwēninque

incæ awënë ingante wido cæcæte ante ængæ gantidänipa, ante tededäni ëñëninque mïnitö iñömö edæ guiñënämaï iedäni. Mänömaï edæ täno cōwë bacæimpa. Incæte iinque baönæ botö äönæ æiquedö ponguïi.”

10 Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Adobæca quëwënäni iñönänite wabæca quëwënäni ponte bee tëninque guëadö guëa cæquinäni inänipa. Adobæca awënë odeye nempo quëwëñönänite wabæca awënë odeye nempo quëwënäni mämö bee tëninque guëadö guëa cæte wænonte wænguinäni inänipa. 11 Ayæ wayömö wayömö goinque nanguï pönï ocæ ocæ cæcæimpa. Ayæ waodäni nänäni cæinente wænguinque cænguï incæ tömää capo wængæimpa. Ayæ quingæ nänäni wodonte wënæ wënæ inte wæwenguïmämo incæ edæ do pongæimpa. Edæ ancai nänäni guiñenguïmämo edæ pongæimpa. Öönädë iñömö nänäni wo go wo go cæwënguïmämo edæ ate bai bacæimpa.”

12 Ayæ apænedinque Itota, “Mänimämo nänäni guiñenguïmämo tömämämo ayæ pönämaï iñonte mïnitö imïnite togænte yao ongonte tömënäni odömöincönë ænte go guidinque apænte äninque mïnitö imïnite mäo tee mönecädänimpa. Ayæ botö ëmöwo beyæ mïnitö imïnite tömämæ awënëidi odeyeidi weca ayæ pancabaa awënëidi gobedönadodoidi weca ænte mäodäni gote gongæncæminimpa. 13 Mïnitö awënëidi weca godinque gongænte apænemini ëñëninque awënëidi incæ, Itota æcänö ingää, ante ëñencädänimpa. 14 İininque mïnitö imïnite awënëidi

weca ayæ ænte godāmaī iñedē incæ mīnitō iīmaī ante nāmāneque pōnēdāni. Botō awēnē weca ongōninque æbānō ante wææ anguīmoo, ante edæ wædāmaī incæboimpa, ante piyænē cæedāni. ¹⁵ Iñæmpa botō pōnō nō apænebo eññēmīni inte mīnitō wæætē adodō ante apænecæmīnimpā. Mānōmaīnō ante apænemīni eññēninque nē pīnāni guiquēnē nō pōni mīni apænedō ante ædō cæte wido cæquīnāni. Wæætēdō wæætē ædō cæte anguīnāni. ¹⁶ Mīnitō mæmpoidi incæ mīnitō tōniñadāni incæ mīnitō guidēnāni incæ mīnitō æmigoidi incæ, Iñgā ingampa, ante godō odōmōninque mīnitō imīnite wadāni nempo pædæ godōnāni o æncædānimpā. Æninque pancamīniya imīnite godōmenque wænōnāni wænguīmīni imīnipā. ¹⁷ Ayæ, Coditoidi imīnipææ, ante tōmānāni botō emōwo beyænque mīnitō imīnite nanguī pīncædānimpā. ¹⁸ Incæte mīnitō baō incæ ocaguī incæ adoguinque incæ æmæwo ewēnāmaī ingæimpā. ¹⁹ Iñinque mīnitō botō imote pīnāmaī inte wæntædāmaī inte ee cæmīni iñinque botō æmo beyænque quēwencæmīnimpā.”

²⁰ Ante apænedinque Itota godōmenque apænecacāimpā. “Wabæca tontadoidi pōninque Eedotadēe godongāmæ wææ ongōnāni adinque mīnitō, Bæ tate nāni wido cæquīmāmo oo pompa, ante do edæ eñncæmīnimpā. ²¹ Mānōmaī cædāni adinque Oodeabæ quēwēmīni iñōmō ānanquidi do wodii wīnonte æibæwedāni. Ayæ Eedotadēe quēwēmīni iñōmō edæ yabæque taobæwedāni. Ayæ yabæque quēwēmīni inte Eedotadēe iñōmō pō guidāmaī imæwedāni. ²² Māniñedē edæ

Wængonguī nānō panguiōnæ incæ Wængonguī beyæ nāni yewæmonte angaiōnæ incæ iinque baquīnō anguēnē. ²³ Māniōnæ iinque bayedē edæ yædemadā ināni tōnō goōmæ nē gānōnāni tōnō tōmēnāni nāni wæquīmāmo baquīnō anguēnē. Īmæca quēwēnāni edæ māniñedē nanguī pōni caate wæquīnāni inānīpa. Idægoidi inānite edæ nanguī pōni pīinte cæquīnō anguēnē. ²⁴ Pancadāniya inānite yaēmenca wido tadāni wænguīnāni inānīpa. Ayæ pancadāniya inānite bæi ongonte māo wabæca ænte goquīnāni inānīpa. Wængonguī doyedē apænedinque, Oodeo ināmaī ināni iinque nāni cæpoga cæcædānimpa, angacāimpa. Īinque tōmengā nānō angaimpoga iinque baganca oodeoidi ināmaī ināni incæ Eedotadēē iñōmō pōninque nanguī cægōninque pīnā gāwate bai bæ tadāni wæquīmīni imīnīpa, ante apænebo eñēmaimīnīpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Waobo eñagaīmo inte botō ūmaī ponte cæcæboimpa, ante

(Māateo 24.29-35, 42-44; Māadoco 13.24-37)

²⁵ Ayæ, “Oo pōni impa, ante edæ eñencæmīnimpa, ante cædinque Wængonguī angā ate nænque tōnō apāicā nēmoncoo mā pōni edæ wacoo bai bacæimpa. Inguipoga guiquēnē ñænængade pōni gāwapæntibæ tadōmengadæ mængonta mængonta cædinque nanguī ä eñente wædinque tōmāmæ quēwēnāni edæ, Æbānō cæquīmōō, ante edæ nanguī pōni guīñente wæquīnāni inānīpa. ²⁶ Ayæ waodāni æmō ayōnāni oōnædē tæi ongongaincoo incæ wançæ wançæ cæte bai wapiticæ go ate adinque tōmēnāni ancaī guīñente wædinque,

Inguipoga mönō quēwēñmō edæ quēmē bai bacæimpa, ante wædinqe iñontobæ nangæ bate wæcæðanimpa. ²⁷ Mäniñedē edæ botō Waobo nē ēñagaïmo inte boguimancodē pōninqe tæi pōni piñæmo ïninqe edæ ñāō apāite bai waēmō emonte wææmo acæðanimpa. ²⁸ ïninqe mänōmaï tæcæ ba ate wædinqe mīnitō ocabo guñi æmencadinqe, Badogaa, äninqe edæ, Oo pōni mönō abæ tawænte goquinque impa, ante ämæwedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

²⁹ Ayæ, Wængongui Awënë oo poncæcäimpa, ante æbänō ēñenguï, ante ēñencæðanimpa, ante Itota ïmæca quēwēnāni nāni cæinō ante odömōninqe ïmaï apænecantapa. “Igowæ aedäni. Ayæ quiwæmē incæ tōmawæ aedäni. ³⁰ Öñabo tänä nä boca adinqe mīnitō iñömō, Öñabo nänō bo-cäinepo inte nænque näwantedæ baquinque bo-capa, ante pōnēninqe edæ do ēñēmīnīpa. ³¹ Ayæ adobai mäninō botō apænedō bai do edæ ba adinqe mīnitō, Wængongui Awënë Odeye do odemō pōni ongōninqe inguipoga oo poncæcäimpa, ante ēñencæmīnīpa,” angacäimpa.

³² Ayæ apænedinqe Itota, “Nawangä ämopa. Ñōwomīni mīimīni quēwēninqe wænte godāmaï iñōmīni edæ mäninō botō äninō bai tōmänō edæ do ïnque baquinō anguēñē. ³³ Edæ öönædē ongōñmō inguipoga tönō wo ewente bai dæ ba incæte botō angaïnonque guiquēñē dæ badāmaï inte edæ cōwē tæi ongongæimpa,” ante apænecantapa.

³⁴ Ayæ, “Mīnitō iñömō edæ, Mönō quingämē bai wiwa quēwēmō ïninqe mönō mīmō ömædēmō bate wæcæ wæ, ante nämä wææ aedäni. Ti nämæ bete

quidi quidi dowäninque mīmō ömædēmō bacæ wæ, ante nāmā wææ aedäni. Ayæ, Inguipoga quëwëmō inte quiëmë beyænque wædinque mīmō ömædēmō bacæ wæ, ante nāmā wææ cæedäni. Mīmō ömædēmō inte wæyömonte mänionæ wii iñontobæ pö wæcæimpa, ante mīmō ömædēmō badāmaï ingæimpa, ante nāmā wææ cæedäni.

³⁵ Iñæmpa waodäni tömänäni inguipoga tömämæ quëwëñönänite edæ iñontobæ ba wæcædänimpa.

³⁶ Iñinque woyowotæ itæde cöwë wänö cöninque mīnitö Wængongui ingante cöwë apæneedäni. Mīnitö, Mäninö iñinque ba adinque mönö eyepæ inte aamö cæte wodi winongæimpa, ante Wængongui ingante apæneedäni. Ayæ, Waocä në ëñagaingä weca mönö eyepæ gongængæimpa, ante adobaï edæ Wængongui ingante apæneedäni,” ante Itota angacäimpa.

³⁷ Itota mäninæde Wængongui oncö ñænæncönë iimö iñö iimö iñö yabæcönë go guiite odömonte apænecä ëñënäni ate tömengä wæætë gäwadecæ iñö gäwadecæ iñö tao godinque Odibowænquidi æite owodongäimpa. ³⁸ Ayæ tömengä Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë ongonte apænecä ëñencæte ante tömänäni wæætë baänæ iñö pö baänæ iñö pö bee tönönänimpa.

22

Itota ingante bæi ongongæimpa, ante cædänipa
(Mäateo 26.1-5, 14-16; Mäadoco 14.1-2, 10-11;
Wäo 11.45-53)

¹ Päo yedæ æmpoqui ömæmō i nāni cænguiönæ ante oodeidi, Patowa mönö wodo pänta gogaiönæ ææmæ oo pöni bacæimpa, ante

cædönänimpa. ² Wængongui qui, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē odömönāni iñömö, Itota ingante mönö wido cæcæimpa, ante cöwē cædönänimpa. Incæte, Wadāni piināni wæcæ wæ, ante guiñente wædinque tömēnāni māniñedē, Mönö æbänö cæte awēmö bæi ongongæimpa, ante wægadänimpa.

³ Ayæ Itota miñæ nāni, Dote, ante gocabo iñönāni Codaa Icadote nāni änongä adocä inongäimpa. Tatāna māniñedē tömengäa pö guicantapa. ⁴ Ìninqe nē godönāni ñænænāni tönö Wængongui oncö nē wææ wänönāni awēnēidi iñömö godongämæ ongöñönāni Codaa tömēnāni weca godinque iimaï ante apæncantapa. Itota æyömönö ongongäa, ante botö æbänö odömonte pædæ pönömo ate ænguimīni. Angä ëñēninqe tömēnāni tömengä tönö mäninö ante godongämæ tedegadänimpa. ⁵ Tömengä, Odömonte pædæ pönömo æncæminimpa, ante apæneyongante tömēnāni nanguï todinque wæætē, Tiguitamö padatamö pönömöni æncæbiimpa, ante apænedāni. ⁶ Ëñēninqe tömengä Ao ante wadæ godinque, Wadāni adāmaï iñönānite botö æbänö cæte iināni inānite awēmö odömonte godömo ænguñāni, ante cöwä adinque cægacäimpa.

Awënë Itota päö tönö owæta godongä cænte bedänipa

(Mäateo 26.17-29; Mäadoco 14.12-25; Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

⁷ Päö yedæ æmpoqui ömæmö i nāni cænguionæ iñonte wodo pænta gogaionæ bai i ininqe Patowa ææmæ bete cænguionæ do iinque batimpa. Mäniönæ iñonte oodeoidi cöwē cæningä codotedo

ingante wænōninque, Wængongi quī, ante godonguēnēnāni inōnānimpa. ⁸ Inique Pegodo tōnō Wāō inate da godōninque Itota iīmaī angantapa.

—Minatō inōnō gote, Patowa ææmæno impa, ante ænōmīna ate mōnō cængæimpa.

⁹ Angā ēñēninque tōmēna,

—Æcōnēnō go guite æænonguīmōna, āmii.

¹⁰ Āñōnate tōmengā wæætē,

—Waa aeda. Minatō mānīi nāni quēwēñōmō go guiyōmīna onguiñængā incæ cadabodē æpæ iyænte næænte gocā adinque tōmengā ingante edæ tee empote goeda. Tee empo goyōmīna tōmengā oncōnē go guicā adinque, ¹¹ minatō wæætē oncō nē ēacā ingante iīmaī ante aeda. “Mōnō Awēnē nē Odōmongā incæ bitō imite iīmaī angampa. Bitō æcōnēnō āmi guidinque botō nē ēmiñænāni tōnō Patowa ææmæ ante cænguīmōnii, angampa,” ante apæneedā. ¹² Mānōmāinō ante apænemīna ēñēninque nē oncō ēacā iñōmō æmongapaa mæi goyōmīnate oncō ñænæncō awæmpaa do nānō cōnōincō odōmongā adinque mīnatō mānincōnē tōmāā eyepæ cæcæmīnaimpa, ante Itota da godongā godatapa.

¹³ Mānōmaī angā godinque apæneyōna, Itota nānō ānō bai adobai tōmāā batimpa, ante adinque tōmengā nānō nē ēmiñæna, Patowa ææmæno impa, ante cædatapa.

¹⁴ Inique ææmæno nāni cæñedē iinque bay-onte Itota awæmpaa gāānē pō tæ contayongā tōmengā nānō nē da godōnināni godongāmæ pō tæ contadāni. ¹⁵ Adinque Itota tōmēnāni inānite apænecantapa.

—Botö iñömö caate wæte wænāmaï iñedē mīnitō tōnō godongāmæ Patowa ante cænte tocæimpa, ante cæinente nanguï wætabopa. ¹⁶ Apænebo eñeedāni. Botö Wængonguï Awënë inōmo inte Awënë Odeye badinque māniñedē ate waodāni inānite æmæwo pōni ata cæpocæboimpa. Māninganca botö ata cæpoganca botö ñōwo, Wængonguï Awënë dodāni inānite ata cæpodinque wodo pænta gogacäimpa, ante Patowa ææmæno ñōwo iinque cæncæ cæbopa. ¹⁷ Äinque ayæ Itota bequïmæ owætaca bæi ongonte æninque Wængonguï ingante waa ate apænedinque tōmēnāni inānite angantapa.

—Mīnitō owæta iinta æninque godongāmæ beedāni. ¹⁸ Ämo eñeedāni. Yowepæ ñōwo bedinque botö Wængonguï Awënë inōmo inte Awënë Odeye botö baganca edæ ñōwo æmæwo bebopa.

¹⁹ Ante apænedinque Itota pāo æninque Wængonguï ingante waa ate pōnente apænedinque pā æninque pædæ godōninque apænecantapa.

—Ii pāo botö baö bai impa. Botö, Mīnitō quëwencæmīnimpā, ante botö baö godonte bai cædinque wæncæboimpa. Botö pā ænte pædæ pōnōmo bai mīnitō iincayæ ate botö imote ante pōnēninque adobai cæte wacā ingā wacā ingā pædæ godonte cæedāni, angantapa. ²⁰ Mānōmaï angā iinque cænāni ate owæta adobai ænte apænedinque tōmengä,

—Botö wepæ iimæ bai impa. Wængonguï do apænedinque, Botö pōnō cæbo ate mīnitō Ao ämīni iinque mōnō godongāmæ waa cæte quëwengæimpa, angacäimpa. Ñōwo adobai botö

wepæ mīnitō beyæ pædæ godōmo ate mīnitō
 Ao ante æmīni inique mōnō godongāmæ waa
 cæte quēwengæimpa. ²¹ Incæte botō imote nē
 pōnō odōmonte pædæ godonguingā iñōmō botō
 ōnompō gāānē cænguimpaa adoyōmō ongō aedāni.
²² Wængonguī do nānō angainō bai botō nē Waobo
 ēñagaimo inte wænte gocæboimpa. Nāwangā
 impa. Incæte botō imote nē pōnō odōmonte pædæ
 godonguingā iñōmō edæ tōmengā nānō nanguī
 wæwenguinge edæ mǎnōmaī cæcā ingampa tōō.

²³ Ante Itota apæneyongā tōmēnāni nāni
 caboque tededingue edæ, Æcānō ingante ante
 apænecāā, ante wædānitapa.

Æcānō yæcado ongonguingāā, ante tededānipa

²⁴ Ayæ adobai, Mōnō cabo iñōmonte æcānō
 ñænængā inte edæ yæcado ongonte bai nē angā
 baquingāā, ante wædinge tōmēnāni wæætedō
 wæætē ānīnque nanguī tedewēnāni. ²⁵ Adīnque
 Itota tōmēnāni inānite, “Idægoidi ināmaī ināni
 awēnēidi iñōmō tōmēnāni nempo quēwēnāni
 inānite, Botō āmo ēñente cædāni, ante nanguī
 piinte ānewēnānipa. Incæte nē piinte ānewēnāni
 iñōnānite tōmēnāni nempo quēwēnāni wæætē,
 Mōnitō awēnēidi nē Pōnō Cædāni inānipa, ante
 babæ ante pemōwēnānipa. ²⁶ Wæætē mīnitō
 guiquēnē inguipoga awēnēidi nāni cæī bai
 cædāmaī iedāni. Mīni cabo incæ nē yæcado
 ongongā inte yæmiñængā bai baquēnengā
 ingampa. Ayæ nē angā inongā inte wacā beyæ
 nē cæcā bai baquēnengā ingampa. ²⁷ Æbānō
 ante pōnēmīni. Æcānō ingante, Awēnē bai
 ingampa, ante nanguī waa adānii. Nē cænguimpaa

gäänē tæ contate cængä ingante waa adänitawo. Wæætē awënë beyæ ante ænte mämö pönongä ingante waa adänitawo. Iñæmpa nē contacä ingante näwangä waa adänipa. Incæte botö iñömö önömoque bai cædömo inte mīnitö weca pöningue nē ænte mämö pönongä bai inte nē pönö cædömo imopa,” ante Itota apænecantapa.

²⁸ Ayæ apænedinque, “Botö caate wæwēñömote mīnitö iñömö botö tönö godongämæ iñacabo cædimīni imīnipa. ²⁹ İninque botö Mæmpo botö imote, Awënë Odeye bacæbiimpa, ante nänö pönö cægai bai botö wæætē, Botö tönö iñacabo cædimīni inömīni inte mīnitö awënë odeyeidi adobai bacæminimpa, ante pönö cæcæboimpa. ³⁰ Ayæ, Botö nē Awënë Odeye bayömote mīnitö botö awæmpaa gäänē tæ contadinque godongämæ edæ cænte becæminimpa, ämopa. Ayæ idægoidi önompo tipæmpoga go mencabodäniya iñönänite mīnitö awënë tæ contaimpaa tæ contadinque tömənäni inänite nē apænte ämīni bacæminimpa,” ante tömengä miñæ nē godäni inänite Itota apænegacäimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, ante anguingä ingampa, ante

(Mäateo 26.31-35; Mäadoco 14.27-31; Wäö 13.36-38)

³¹ Itota ayæ,

—Timönö, eñēmi. Timönö, bitö imite ämopa. Waocä tömëmö ænte wancæ wancæ cæcä ontapo wææ bai mīnitö imīnite Tatäna incæ bæi ongonte wënæ wënæ cæcæte ante angampa.

³² Wæætē, Bitö wede pönëningue nangæ badämai

incæbiimpa, ante botö do edæ Wængongui ingante apænetabopa. Ìninqe bitö iñömö edæ ìncayæ ate botö gãmænö ocæ ãmænte ponguimi ìmpa. Pöninge, Bitö tönĩñadäni wæætë tæi piñænäni bacædänimpa, ante tömënäni ìnänite godö töö æmænte bai cæe.

³³ Ante apænecä ëñëninque Timönö wæætë,

—Awënë ëñëmi. Bitö ìmite tee mönedäni ìninqe botö do bitö tönö go guibaïmopa. Bitö ìmite wænönäni wæmi ìninqe edæ botö bitö tönö do wæmaïmopa.

³⁴ Ante apænecä ëñëninque Itota angantapa.

—Pegodo, bitö ìmite ämo ëñëe. Tawadiya ñöwoönæ ayæ pedämaï iñonte bitö botö ìmotedö apænedinque, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguimi ìmpa, ante Itota apænegacäimpa.

Botö caate wæquimämo oo baccäimpa, angampa

³⁵ Ayæ wæætë tömënäni ìnänite,

—Botö wëenëñedë mìnito ìmìnite da godöninge, Godonte æinta da wente ænguincadedë ænämaï inte goedäni, antabopa. Mäincoo da wente ængui næænämaï inte awæncata næænämaï inte goedäni, ante botö da godömo godinque mìnito ænguënëmìni inte wämìnitawo.

Äñongante,

—Ænguënente wädämaï intamönipa, änänitapa.

³⁶ Itota wæætë tömënäni ìnänite,

—Ñöwo iñömö æcänö godonte æinta da wente ænguincade mäna tömengä mänincade næænte gocæcäimpa. Ayæ mäincoo da wente ængui adobai næænte gocæcäimpa. Ayæ yaëmë

mänāmaī ingā inte weocoo yacoo nē māningā wacā ingante godonte æninque wæætē yaēmē godonte æncæcāimpa. ³⁷ Īmaī ante dodāni nāni yewæmongainō bai botō ĩmote cæcædānimpa. “Nē ēñēnāmaī nāni cæcabo ĩñōnānite tōmengā adocā ĩnongā ingampa, ante änānitapa,” ante yewæmongatimpa. Mänōmaī impa, ante pōnēninque botō ĩmaī āmopa. Botō ĩmote æbānō cæquīnānii, ante nāni yewæmongainō bai botō ĩmote tōmānō ĩnque cæquīnō anguēnē. Botō ĩmote ante nāni yewæmongainō bai cædinque ñōwo ĩñōmō edæ eyepæ ba aedāni.

³⁸ Ante apæneyongante tōmēnāni,
 –Awēnē, yaēmē mēa mæ ongō ae.
 Änānitapa. Tōmengā wæætē,
 –Idæwaa, angacāimpa.

Guetēmāni ĩñōmō Itota Wængonguī ingante apænecampa

(Māateo 26.36-46; Mādoco 14.32-42)

³⁹ ĩnque apænedinque Itota wadæ godinque cōwē nānō æidō bai æidinque Odibowænquidi go æiyongante tōmengā miñæ nē godāni tee empo æigadānimpa. ⁴⁰ Æi cōwē nānō æi ongōñōmo pōninque tōmēnāni ĩnānite,

–Mīnitō ñōwo Wængonguī ingante nāmā beyænque apænedinque, Mōnitō wīi wēnæ wēnæ cæĭnēmōni bacæmōnimpa, ante apæneedāni.

⁴¹ Äninque Itota wadæ godinque dica mōnō wido cæganca māninganca godinque da guicapodinque Wængonguī ingante apænecantapa. ⁴² Apænedinque, “Mæmpo ēñēmi. Bitō Ao äninque edæ tī nā wænguīmæ bai ō ænte bai

cædinque botö imote edæ, Wænāmaï incæbiimpa, ämi ïinque botö edæ waa tobaïmopa. Incæte botö änönö bai wïi cædinque wæætë tömëmi änönö bai cæe, ämopa.”

⁴³ Ante apæneyongä Wængonguï öönædë nänö da pönöningä anquedo Itota weca ponte a ongöninge, Tæï piñænte entawencæbiimpa, ante cædinque pönö töö æmænte bai cæcantapa.

⁴⁴ Incæte Itota iñömö edæ nanguï wæwente badinque Wængonguï ingante ancaa apæneçä ïinque edæ tömengä owæmæ wepæ gowete bai tadinque onguipoiya petæ petæ wææntapa.

⁴⁵ Ayæ ïinque apænedinque tömengä ængæ gantite godinque tömengä miñæ në pöninäni weca ponte ayongä tömënäni nanguï wæwente wædinque mö ñönäni. ⁴⁶ Adinque edæ tömengä tömënäni ïänite,

—Ïñæmpa möwo mömïni. Edæ ængæ gantidinque, Wënæ wënæ cæinente badämaï incæmönimpa, ante Wængonguï ingante apæneedäni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte çente godäniipa

(*Mäateo 26.47-56; Mäadoco 14.43-50; Wäö 18.2-11*)

⁴⁷ Ante tæcæ apæneyongä nanguï ïnäni iñontobæ ponte a ongönänitapa. Itota miñæ näni, Dote, ante gocabo ïiningä incæ Codaa iñömö täno beyænte pöninque Itota ingante waa cæte bai queë bemoncæte ante pongä. ⁴⁸ Adinque Itota tömengä ingante,

—Codaa iñæmpa, botö Waobo eñagaïmo iñömote bitö, Ìngä ingampa, ante queë bemöninge odömote pædæ godömi ænguïnänii, angantapa.

⁴⁹ Mänömaï cæcæ cædänipa, ante adinque tömengä miñæ nē godäni guiquënë,

—Awënë, yaëmenca godö tao cæquïmöni ämii, änänitapa.

⁵⁰ Wængonguï qui, ante nē godongä ñænængä pöni inongä ingante nē cæcä iñömö mänñömö ponte a onongä adinque Itota miñæ nē pöningä adocanque wæætē yaëmē æninge mäningä önömonca tömëmonca inö wangö tamoncacä wæcantapa. ⁵¹ Adinque Itota wæætē,

—Idæwaa, äninge gampo cæmoncacä waa bamoncacäïmpa. ⁵² Ayæ, Wængonguï qui, ante nē godönäni ñænænäni incæ Wængonguï oncö ñænæncö ante nē wææ wänönäni incæ nē aadäni näni Picæncabo incæ tömengä ingante æncæte ante nē pöninäni iñönänite Itota tömënäni inänite, Botö miñæ nē godäni tönö botö dicæ awënë ingante wido cæcæte ante cæbogaa. Incæte minitö, Nē wido cæcä ingampa, ante bai cæmïni awædö. Edæ canta teëmenca mïni badöinca tönö yaëmē næænte botö weca pöminii. ⁵³ Iñæmpa botö æpogadö Wængonguï oncö ñænæncönē iïmö iñö iïmö iñö yabæcönē go guidinque minitö weca a ongöñömote minitö wæætē bæi ongoncæte ante pædæ gopodämaï iïminitapa. Edæ ñöwo wëmö mæ mämönte bai iñönte edæ mïni nē wënæ wënæ cæyedë impa, ante apænægacäïmpa töö.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa
 (Mäateo 26.57-58, 69-75; Mäadoco 14.53-54, 66-72; Wäö 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Ìininque Itota ingante bæi ongonte ænte mäo, Wængonguï qui, ante nē godongä ñænængä pönï inongä weca ænte godänitapa. Gobæ godäni ìininque Pegodo iñömö ayæ ayæ gocantapa. ⁵⁵ Ñænæ oncö yacö moyæ iñömö wææ wänönäni gonga tänonte godämæ pö tæ contadäni adinque Pegodo tömönäni weca pö tæ contacä. ⁵⁶ Adinque nē cæcä onquiyængä tömengä gongapamö ongongä adinque tömengä ingante cöwä adinque,

— Ìingä adobaï mäningä miñæ tee empo gocä ingantapa.

⁵⁷ Äñongante Pegodo,

— Onquiyæmi ëñëmi. Botö mäningä ingante dicæ abogaa, angantapa.

⁵⁸ Ayæ wantæ ate wacä pöninque Pegodo ingante waa adinque,

— Bitö adobaï tömengä miñæ nē gobi ìimitapa töö.

Ante apæ necä ëñëninque,

— Onguïñæmi ëñëmi. Botö dicæ tömengä miñæ gobogaa. Edæ wabo ìmopa.

⁵⁹ Ayæ wacä adobaï wantæ wantæ adoque ooda go ate äninque,

Ìingä iñömö Itota miñæ nē godingä ingampa. Näwangä impa. Gadideabæ quëwëningä inte edæ pongä aedäni.

⁶⁰ Angä ëñëninque Pegodo,

— Onguïñæmi, quiëmë baï apænebipa, ante botö ëñënämaï ìmopa.

Ante tæcæ mēnea añongante tawadiya iñontobæ aa aa pecantapa. ⁶¹ Itota incæ tömengä gämænö dadi emænte pömö acä adinque Pegodo iñontobæ, Æ, äninque, “Tawadiya ñowoönæ pedämaï iñonte bitö botö imotedö ante wadö ate apænedinque, Dicæ abogaa, ante tededinque mempoga go adopoque anguimi imipa,” ante Itota wëenëñedë apænecä eñentabopa. ⁶² Ñöwo nänö pequinque do pecampa, ante pönente wædinque Pegodo oncodo tao godinque Ca ca wægacäimpa.

*Itota ingante badete todirque cædänipa
(Mäateo 26.67-68; Mäadoco 14.65)*

⁶³ Itota ingante nē wææ wänönäni iñömö tömengä ingante mäniñedë badete todirque edæ tæi tæi pänänitapa. ⁶⁴ Ayæ tömengä awinca wini cæmöninque tömënäni,

—Æcänö bitö imite tæi tæi pänaa, ante Wængonguï apænecä eñente ate apænebi eñëmönie.

⁶⁵ Ante badete todirque quiëmë bai ante godö babæ anewënänitapa.

*Në apænte änäni weca Itota ongongampa
(Mäateo 26.59-66; Mäadoco 14.55-64; Wäö 18.19-24)*

⁶⁶ Ñäö bayedë, Wængonguï qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē odömönäni iñömö idægoidi inänite nē aadäni näni Picæncabo inönäni inte edæ godongämæ go bee téninque tömënäni näni apænte anguimpaa gäänë ongöñönäni Itota ingante tömënäni weca töö æmænte ænte mäo gönönäni gongængantapa.

⁶⁷ Tömengä ingante nē apænte änäni iñömö,

—Apænebi eñēmōnie, āninqe, Bitō mōnitō
Codito inōmi imitawoo.

Äñönānite Itota wæætē,

—Botō apænebo ininqe mīnitō wæætē eñēnāmaï
imaïminipa. ⁶⁸ Ayæ wæætē botō eñencæte ante
āmo ininqe mīnitō wæætē botō imote apænedāmaï
imaïminipa. ⁶⁹ Incæte āmo eñēedāni. Botō inñömō nē
Waobo eñagaïmo inte inçayæ ate Wængongui nē tæi
Piñængä tōmēmæ inō tæ contate ongoncæboimpa.

⁷⁰ Ante apænecä eñēninqe tōmānāni,

—Inçampa, bitō Wængongui Wēmi imitawoo.

Äñönānite,

—Botō mānimodō imopa. Tōmēmīni edæ mānōmaï
āninqe edæ nō apænemīnipa.

⁷¹ Ante apænecä eñēninqe,

—Idæwaa. Tōmengä nāmā incæ edæ, Wængongui
Wēmo imopa, ante wænæ wænæ apænecä
do eñentamompa. Ininqe mōnō nōwo edæ,
Wadāni, Itota wænæ wænæ cæcampa, ante
apænecädānimpa, ante quīnante godōmenque diqui
diqui minguii, ante wægadānimpa.

23

Pidato weca gote Itota ongongampa

(*Mäateo 27.1-2, 11-14; Mäadoco 15.1-5; Wäo
18.28-38*)

¹ Ininqe māniñömō ongönāni tōmānāni
godongāmæ ængæ gantidinqe Itota ingante
awenē Pidato weca ænte gogadānimpa. ² Godinqe
tōmēnāni, Itota iimaï nē wænæ wænæ cæcä
ingampa, ante piininqe,

—Mönitö cōwä ayömöni iingä iñömö wapiticæ odömonte apæneçä eñëninque mönitö ömæ quëwënäni oda cæte eñënämaï cædäni wæmönipa. Edæ odömāno awënë Tetædo nänö äninta godönāmaï iedäni, ante tömengä wææ angampa. Ayæ tömengä, Botö iñömö Awënë Odeye Coditobo inömo imopa, ante nämä ante angampa töö.

³ Ante godö pünäni eñëninque Pidato iñömö Itota ingante,

—Bitö oodeoidi Awënë Odeyebi imitawoo.

Äñongante Itota wæætë,

—Bitö tömömi änö bai botö mänimodö imopa, angantapa. ⁴ İninque nē godönäni ñænænäni tönö wadäni godongämæ ongöñönänite Pidato wæætë,

—Botö ayömote iingä dicæ eñënämaï cæte wentamö mongængä abogaa, angantapa.

⁵ Ante Pidato apæneçä incæte tömënäni godömenque äninque,

—İñæmpa tömengä Gadideabæ täno odömöninque ñöwo iñömö ganca pöninque Oodeabæ tömäo godinque odömonte apæneçä eñëninque waodäni edæ pïinte badäni apa cæbii, änänitapa.

Edode weca Itota gote ongongampa

⁶ Mänömaïnö änäni eñente wædinque Pidato wæætë, İingä iñömö näwangä Gadideabæ quëwëningä inte pongantawoo. ⁷ Äñongante,

Mäningänö ingampa, ante apænedäni eñëninque tömengä, Gadideabæ nē quëwëningä inte tömengä awënë Edode nänö nē enempodongä ingampa, ante tæcæ eñengantapa. Ayæ, Edode ñöwo Eedotadëe ponte quëwengampa, ante do eñëningä inte Itota ingante Edode weca Pidato da godongä

gocantapa. ⁸ Doyedē iñömö wadäni, Itota æbänö cæcää, ante tededäni eñëninque Edode, Itota botö weca pöninque wabänö bamönengæ pöni cæcä abaimopa, ante pönëninque tömengä ingante wantæpiyæ aïnengä inongäimpa. Ìninque Itota ingante ñöwo adinque Edode nanguï togacäimpa. ⁹ Ìninque, Apænebi eñëmoe, ämi eñëmoe, ante Edode wæætë wæætë añongante Itota iñömö edæ pæ wëenete apænedämaï ingacäimpa. ¹⁰ Edode weca adoyömö ongöninque nē godönäni ñænænäni tönö nē odömönäni guiquënë ænguï badinque, Itota wënæ wënæ cæcä ingampa töö, ante nanguï pïinte angadänimpa. ¹¹ Ayæ Edode tönö tömengä tontadoidi tönö Itota ingante pïininque, Waa cæte bai cæcantedö abi, ante badete todänitapa. Önonque badete tocæte ante tömënäni waëmö pöni weocoo daga wëñadinque tömengä ingante adodö Pidato weca da godönäni gogacäimpa. ¹² Ìninque do nänä guëadö guëa pïincaya inäna inte edæ Edode tönö Pidato mänïönæ edæ guëa piyænë cæte nänä æmigocaya bagadaimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa

(Mäateo 27.15-26; Mäadoco 15.6-15; Wäö 18.39-19.16)

¹³ Pidato iñömö nē godönäni ñænænäni tönö awënëidi tönö önönäninque inänite añecä pönäni ate tömengä, ¹⁴ tömänäni inänite äninque,

—İngä ingante botö weca ænte pöninque minitö, Tömengä wapiticæ odömonte apænecä eñëninque wadäni oda cædinque eñënämaï cædänipa, ante pïimïnipa. Incæte minitö edonque ayöminite botö, Itota æbänö cæcää, ante eñencæte ante

cōwä ayömo edæ tömengä wënæ wënæ nänö cædö ante mīni änewënö ante edæ dæ ä abopa.

¹⁵ Ayæ Edode adobaī tömengä ingante apænte äninque wënæ wënæ nänö cædinö ante adāmaī inte wædinque adodö botö weca da pönongä ponte a ongongä aedäni. Edæ, Tömengä nänö wænguinque, ante nänö cædinö edæ dæ ä apa änewëminii.

¹⁶ İninque botö önonque tæi tæi päninque ñimpo cæbo gocæcäimpa, ante Pidato angantapa. ¹⁷ Wadepo iñö wadepo iñö tömënäni ææmæ nāni cæyedë, Nè tee mönete ongongä adocanque gocæcäimpa, ante cōwë godö ñimpo cæquënegä inongä inte awënë Pidato ñöwo mänömainö ante cæcantapa. ¹⁸ Mänömainö angä ëñëninque tömänäni adoyömö ogæ tededinque,

—Itota ingante wido cædinque Badabato ingante wæætë pönö ñimpo cæbi æmönie, änänitapa.

¹⁹ Badabato guiquënë tömënäni nāni quëwëñömö awënë ingante wido cæcæte ante cædinque godömenque waocä ingante wænöningä inte edæ ñöwo tee mönete ongönongäimpa.

²⁰ Pidato iñömö, Itota ingante æbänö cæte ñimpo cæbo goquingää, ante wædinque tömënäni inänite wæætë aa aa peyongante, ²¹ Oodeoidi wæætë,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönäni wængäe töö, ante wæætë wæætë adodö äninque Yæ änänitapa.

²² Quimæ änewëminii, ante do mempoga äningä inte Pidato ñöwo mempoga go adopoque änogä inte,

—Quinö wënæ wënæ cæcantawogaa, angantapa. İñæmpa, Quinö wënæ wënæ cæcantawo, ante cōwä

ayömo edæ dæ ampa. Ìinque botö ämo ate edæ tömengä ingante tæi tæi päningue ñimpo cædäni gocæcäimpa, ämopa, angantapa.

²³ Incæte awënëidi tönö wadäni godömenque Yæ äninque, Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönäni wæncæcäimpa, ante, Cöwë wængongæimpa, ante ancaa aa pedänitapa. Ìinque tömënäni nani Yæ yæ änö beyænque Pidato ñimpo cæcantapa. ²⁴ Ìinque ancaa wææ änäni ëñente wædinque tömengä, Tömënäni nani änö bai godö cæcæboimpa, ante nämäneque pönengantapa. ²⁵ Mäniñedë Badabato në, Awënë ingante wido cæcæimpa, ante cædinque në wænöningä inte ayæ tee mönete ongönongäimpa. Pidato ñöwo, Ìingä guiquënë oodeoidi nani në äningä ingampa, ante godö ñimpo cæcantapa. Itota ingante wæætë, Oodeoidi nani änö bai cæcæimpa, ante cædinque Itota ingante wæætë tontadoidi nempo pædæ godongä ænte godänitapa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa

(Mäateo 27.32-44; Mäadoco 15.21-32; Wäö 19.17-27)

²⁶ Itota ingante ænte goyönäni Tidënebæ në quëwengä Timönö wayömö gote pöningue eyepæ pöni nämö bee tengantapa. Tömengä ingante adinque bæi ongöninque tömënäni, Ñænquedimæ möni cædiwæ Itota miñæ ænte goe, äninque ñö cædancapænäni næænte gocantapa.

²⁷ Goyongante Itota miñæ nangui inäni godänitapa. Onquiyænäni incæ Yæ yæ ante wo ca wo ca wædinque tee empote godänitapa. ²⁸ Ìinque Itota dadi ëmænte adinque tömënäni inänite,

—Onquiyæmîni, Eedotadëë quëwëmîni inte mînitö botö beyæ ante wædamaï ïedäni. Wæætë tömëmîni nämä beyænque ante wæedäni. Ayæ mînitö wëñænäni beyæ ante pönente wæedäni, ämopa. ²⁹ Ìincayæ ate mînitö caate wædinque ïïmaï ante wæquïmîni ïmînipa. “Wëñæ në mänämaï ingä ïñömö edæ tömengä nänö waa toquinque. Goömæ në gänönämaï ingä ïñömö edæ tömengä nänö toquinque impa,” ante wæquïmîni ïmînipa. ³⁰ Mänïñedë edæ, “Waadäni ïïmaï ante wæcædänimpa. Onquiyabo onguipo æmæwo cabæñö goyæ guimönie. Änanquidi wææ mönitonga capo ñongæñö wë womonte bamönie, ante wæcædänimpa,” ante dodäni nâni yewæmongainö bai edæ bacæimpa. ³¹ Edæ awæ müiwæ ïñonte gonga wædænque wo cædäni bai ñowo ïñömö waodäni wïi nanguï wënæ wënæ cædänipa. Wæætë awæ amïmö bayonte tï wodönoyönäni dobæ wo bæco bai waodäni ïincayæ ate quingämë bai cæquïnäni ïnänipa, ante Itota mäninö godinque apænegacäimpa.

³² Ayæ, Mäo wænongæimpa, ante në ænte godäni ïñömö mënaa në wënæ wënæ cædîna ïnate tömengä tönö godongämæ ænte gogadänimpa. ³³ Ocataïnö, nâni äñömö ænte pöninque awæ ñænquedimæ nâni badönïwäa Itota ingante töö godonte timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidënanitapa. Ængæ gantidënanï ate wægöñongä tömënäni në wënæ wënæ cædîna ïnate adobai Itota tömëmæ ïnö adocanque tömengä dipæmæ ïnö adocanque timpote gönönäni gongænatapa. ³⁴ Mänömaï cædäni adinque Itota,

—Mæmpo eñēmi. Tömēnāni eñēnāmaī ināni inte iīmaī cædānīpa cæbīi. Wēnæ wēnæ nāni cæinō ante bitō wæætē edæ ñimpo cæbi quēwencædānīpa āmopa, angacāimpa.

Māniñedē tōmengā weocoo inī ante, Æcānō quinca nō ta adīnque tōmengā badīncoo æncæcāimpa, ante tōmēnāni wæntodōnīnque adocooque adocooque ænānitapa. ³⁵ Wadāni, Æbānō cæquingāā, ante acæte ante godongāmæ a ongōnānitapa. Awēnēidi incæ tōmengā ingante ante badete todīnque,

—Tōmengā, Quēwencædānīpa, ante wadāni inānite ængā quēwēnānitawo. Ayæ Wængonguī iñōmō, Codito ingampa, ānīnque tōmengā ingante ængantawo. Inīnque tōmengā Wængonguī nānō nē ængaingā inongā inte edæ nāmā aamō cæte quēwencæcāimpa, ante badete togadānīpa.

³⁶ Tontadoidi guiquēnē obo pōnīnque tōmengā ingante badete tote baī cædīnque edæ, Yowepæ tī nāmæ becæcāimpa, ante pædæ æænōnīnque, ³⁷ tōmengā ingante,

—Oodeoidi Awēnē Odeyebi īmi inīnque bitō nāmā aamō cædīnque quēwēmāwe, ante towengadānīpa.

³⁸ Ayæ, “īngā oodeoidi Awēnē Odeye inongā ingampa,” ante yewæmōnīnque tōmēnāni tōmengā dæca inō wo cædāni owotapa.

³⁹ Nē wēnæ wēnæ cædīna guiquēnē tōmengā tōnō ongōñōna adocanque tōmengā ingante godō wēnæ wēnæ ante badete tocantapa.

—Bitō iñæmpa, Codito inōmo īmopa, āmitawo. Mānīmi inōmi inīnque bitō tōmēmi aamō cæte gote

quëwëninque mönatö imönate adobai ñimpo cæbi
aamö cæte gomönae.

⁴⁰ Äñongante wacä wææ äninque,

—Ïñæmpa tömëmi adobai bitö wænguinque
ongömi inte Wængongui ingante guiñenāmaï
inte ämi awædö. ⁴¹ Mönatö wënæ wënæ cæmöna
iñömönate nē apænte änāni edæ nöingä cæte pānāni
wæmönapa. Mönatö wënæ wënæ cædinö beyæ
eyepæ tente wæmönapa. Tömengä guiquënë wënæ
wënæ cædāmaï inongä inte wængä apa anewë.

⁴² Äninque adocä wæætë Itota ingante
apænedinque,

Awënë ëñëmi. Bitö Awënë Odeye badinque botö
imote pönente cæbi ämopa.

⁴³ Äñongante Itota,

—Nawangä ämopa. Bitö ñöwoönæ incæ wænte
godinque do wænte gogaināni nāni watapæ
quëwëñömö botö tönö guëa ongoncæbiimpa,
angacäimpa.

Itota wængampa

(Mäateo 27.45-56; Mäadoco 15.33-41; Wäö 19.28-30)

⁴⁴ Mäniñedë edæ tæcæbæcä iñedë mæ mämonte
bai tæcæ badinque ayaönāa wæiganca tömāmæ
iñömö edæ wëmö ingatimpa. ⁴⁵ Edæ nænque
näwänāmaï i ïininque wëmö ingatimpa. Ayæ
Wængongui tæiyæ waëmoncönë odemö nāni wææ
wodoincoo adoyedë edæ önönæca inö tæcæguedë
pöni tænguimæ wææntapa. ⁴⁶ Mäniñedë Itota ogæ
tededinque,

—Mæmpo ëñëmi. Ñöwo edæ botö önöwoca bitö
önönempo pædæ pönömo æe.

Äninqe edæ æmæwo guëmäninqe
wængacäimpa.

⁴⁷ Mänömaï cæte wængä adinqe odömäno ton-
tado capitäo incæ,

—Näwangä impa. İngä İñömö edæ nö pönï
cæcä İnogä inte edæ wængä abopa, äninqe,
Wængonguï ñäo apäite bai emönongä inte mänömaï
cæcä abopa, ante apænegacäimpa.

⁴⁸ Ayæ, Æbänö cæquï, ante godongämæ ponte a
ongönäni İñömö tömänäni, Itota mänömaï wængä
awædö, ante wædinque edæ nämä öontawë tæi tæi
tompotawëninque wadæ gogadänimpa. ⁴⁹ Wæætë
Itota ingante nê do adinänique İñömö gobæ
ongonte pömö agönänitapa. Wëenëñedë tömengä
Gadideabæ quëwente pöñongante onquiyænäni
tömengä miñæ nê pöninäni inte tömënäni ñöwo
adobai gobæ ongonte pömö agönänitapa.

Itota wodi baö İni mäo daga wënänipa

(*Mäateo 27.57-61; Mäadoco 15.42-47; Wäo 19.38-
42*)

⁵⁰ Oodeoidi näni Apænte Äincabo İñönänite
adocanque tömengä emöwo Ootee İnogäimpa.
Tömengä cöwë waa cædinque nê nö cædongä
İnogäimpa. ⁵¹ Do İñömö, Itota ingante

wængongæimpa, ante oodeoidi näni Apænte
Äincabo godongämæ pönente cæyönänite adocä
Ootee İñömö edæ Baa ante tömënäni tönö
godongämæ cädämaï İnogäimpa. Tömengä,
Wængonguï Awënë Odeye nempo mönö æyedënö
quëwengæimpa, ante wänö conte bai quëwëngä
İnogäimpa. Tömengä Oodeabæ Adimatea İñömö
nê quëwëngä inte ñöwo pöningä ingantapa.

⁵² Mäningä Ootee iñömö awënë Pidato weca do gote apænedinque, Itota wodi baö ini pönömi ænte daga wëmoe. ⁵³ Angä eñëninque awënë Ao angä eñente gocantapa. Godinque tömengä Itota wodi baö ini wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte godinque waëmö weocoo nino nani änoncoo wini wini caate dicamontaa wointatodë onontatoque iñömö daga wengantapa. Do nani wënämaï intatocæ iñonte daga wengantapa. ⁵⁴ Oodeoidi nani, Gäwadecæ ba ate guëmanguïönæ inguimpa, ante täno nani cæönæ i iñinque Ootee mänömaï täno cægacäimpa.

⁵⁵ Do iñömö Gadideabæ quëwente Itota tönö godongämæ nê pöninäni inte onquiyænäni ñowo Ootee miñæ tee empote pöninque Itota wodido adinque, Tömengä baö æbänö ñö cädänii, ante do adänitapa. ⁵⁶ Adinque tömënäni oncönë godinque oguï wapæ oguï wayabo tönö ænte ponte öni pæcæte ante cädänitapa. Incæte, Guëmanguïönæ impa, ante wædinque waönæ ate nani goquinque tömënäni Wængonguï nänö wææ angainö bai cædinque täno guëmangadänimpa.

24

Itota do wæningä inte ñäni ömæmonte quëwengampa

(Mäateo 28.1-10; Mäadoco 16.1-8; Wäö 20.1-10)

¹ Ayæ guëmanguïönæ iñinque go ate baänæ ate ooque pönente bayonte mäninäni onquiyænäni oguï waquï nani cædincoo ñowo ænte nææninque Itota wodido pönänitapa. ² Ponte ayönäni dicabo ñænængade pöni do da tæñæi a öñö adänitapa. ³ Ayæ ontatodë guiite ayönäni edæ mönö Awënë

Itota wodi baö edæ dæ antapa. ⁴ Önontatoque i awædö, ante adinque guiñente wæyönäni edënina bai ina iñömö weocoo näämænta pöni näinte bai ëmoncoo mongæna inte edæ iñontobæ tömëna weca a ongöna. ⁵ Ate wædinque onquiyænäni iñömö ancai guiñente wædinque ædæ wæænte onguipoga bigui tēmönänitapa. Edënina bai ina iñömö onquiyænäni inänite,

—Iñæmpa mīnitō do wænīnāni weca ponte nē quēwengā ingante ante quīnante diqui diqui mīmīni. ⁶ Tōmengā iñömö edæ dobæ ñāni ömæmonte godingā inte edæ iintatodē iñömö dæ angā aedāni. Tōmengā wēēñedē Gadideabæ mīnitō weca nānō ayæ quēwēñedē mīnitō imīnite iīmai ante apæñecā ēñēmīni inte ñōwo adodō ante pōñeedāni. ⁷ Tōmengā iñömö, Botō Waobo ēñagaimo iñōmote nē wēnæ wēnæ cædāni nempo odōmonte māo pædæ godönāni æninque tömēnāni wæætē wænōnāni wænguēñemo imopa, ante apæñecā ēñēmīnitapa. Ayæ mēōnaa go adoönæque iñonte botō ñāni ömæmonte quēwenguēñemo imopa, ante apæñecā ēñēmīni inte pōnenguēñē quēwēedāni.

⁸ Ante edënina bai ina äna ëñente wædinque onquiyænäni iñömö, Itota æbänö angacäi, ante tæcæ pōnente wædänitapa. ⁹ İinque ontatodē tao wadæ godinque onquiyænäni iñömö Itota tömengä miñæ nē godināni önompo tipæmpoga go adocanque ināni inänite māo apænedinque wadāni tömānāni inänite apænedāni ēñēñänitapa. ¹⁰ Mänömainö ante Itota nānō nē da godongaināni inänite nē gote apænedāni iñömö Mäadiya Mäagadadēnā nāni änongä tönö Wäönä, Santiago

wäänä Mäadiya ayæ wadäni onquiyænänique tönö godinque tömënäni inänite apænedäni eññönänimpa. ¹¹ Incæte, Mänömaï impa, ante mao apænedäni eññëninque, Onquiyænäni iñömö önonquedö ante tededäni awædö, ante Itota nänö në da godöninäni iñömö edæ pönënamäi ingadänimpa. ¹² Pegodo guiquënë quingæ ængæ gantidique pogodo godinque Itota wodido pongantapa. Ponte ædæ wææninque guiimö ayongä wïni wïni cædincooque öñö adinque tömengä nämäneque pönëninque, Æbämë cætimpä, ante wædinque wadæ gogacäimpa.

Ëmaodö taadö godänipa
(*Mäadoco 16.12-13*)

¹³ Eedotadëë ongöninque wædænque inäni näni quëwëñömö Ëmao goinö iñömö onte quidömetodo ganca mäninganca taadö impa. Mänïönæ adoönæque iñonte Ëmao iñömö gocæte ante waoda mënaa idömæ godatapa. ¹⁴ Æbänö cætimpä, ante tömänö ante tedegodatapa. ¹⁵ Tedegoyöna Itota incæ mämö bee tëninque godongämæ gocä. ¹⁶ Incæte, Tömengä æcänö ingää, ante wë wodonte bai i beyæ tömëna adämaï ëmöna inte eññënamäi inatapa. ¹⁷ Itota iñömö,

—Æbänö ante wæætedö wæætë tede gomïnatawoo.

Angä eññente wædinque tömëna wæwente bai ëmöna inte edæ næ gongænatapa. ¹⁸ Adocanque tömengä ëmöwo Codeopato iñömö tömengä ingante apænedinque,

—Eedotadēē quēwēnāni tōmānāni, Æbānō ñōwo māniñōmō cætimpā, ante ēñēñōnāni bitō adobique adoyōmō quēwēninque edæ ēñēnāmaī imitawoo.

¹⁹ Āñongante Itota,

—Ædō āmīna.

Āñongā tōmēna wæætē,

—Itota Nāatadeta quēwēningā ingante ante tedomōnapa. Wængonguī beyæ nē apæncēā inongā inte māningā onguīñægā iñōmō Wængonguī ayongā ayæ waodāni ayōnāni adobai tæi piñænongā inte waa pōni apænedinque nanguī cēcā inongāimpa. ²⁰ Mānōmaī iñongante nē

godōnāni ñænænāni tōnō mōnō ōmæ awēnēidi guiquēnē wadāni nempo pædæ godōninque, Itota ingante apænte āninque māo wænōmīni wængæedāni, ānāni ēñēninque iināni wæætē tōmengā ingante ñænquedimæ cæte timpote wææ tiwadinque edæ gōnōnāni wængantapa.

²¹ Mōnatō guiquēnē, Tōmengā mōnō idægocabo Awēnē badinque pōnō ængā beyænque mōnō abæ tawænte quēwenguīmō imompā, ante pōnēnimōna inte edæ ñōwo wæmōnapa. Ayæ, Tōmēnāni mānōmaī nāni cædiōnæ edæ ñōwo mēōnaa go adoōnæque impā, ante edæ mōnatō godōmenque wæmōna ae. ²² Mānōmaī i incæte mōni cabo incæ onquiyænāni pancadāniya tōmengā wodido gote pōninque, iīmaī atamōnipa, ante apænedāni ēñente wædinque mōnatō wæætē ancaī guīñente wæmōnapa. ²³ Tōmēnāni iñōmō tōmengā baō ini adāmaī ināni inte edæ wadæ pōninque iīmaī ante apænedāni wætāmōnapa. Mōnitō wīimonte bai Wængonguī anquedoda inate mā pōni atamōnipa, ānānitapa. Ayōmōnite anquedoda iñōmō, Itota

ñāni ömæmante edæ mīngä quëwengampa,
ante apænedā eñëninge edæ wadæ pömönipa,
ante onquiyænāni apænedāni eñentamönapa.
²⁴ Mänömainö ante apænedāni eñëninge möni
cabo incæ pancadāniya Itota wodido gote adinque,
Onquiyænāni nāni āninö bai edæ nāwangä impa,
ante adāni incæte Itota ingante adāmai ināni
wæmönapa.

²⁵ Ante apænedā eñëninge Itota wæætë tömëna
inate,

—Mīnatö pönëgade i apa ānewëmīnaa. Mīmö
ömædëmīna imīna inte mīnatö Wængongui beyæ
në apænegaināni nāni apænedö ante tömänö ante
edæ eñënamāi imīna awædö. ²⁶ Codito iñömö edæ
cöwë caate wæquëngä ingacäimpa. Ayæ wænte
ñāni ömæmönninge tömengä nāmā nānö ñäö iñömö
æiquëngä ingacäimpa, ante pönëmīnaa.

²⁷ Ayæ, Codito æbänö cæquingää, ante Möitee
wodi æbänö apænete yewæmongacäi, ante
tāno apænedinque Itota mīmönöque pönëninge,
Wængongui beyæ në apænedāni tömānāni æbänö
apænegadāni, ante, Codito æbänö cæquëngä
ingacäi, ante edonque odömönte apæneçä
eñënatapa.

²⁸ Mänii tömëna nāna quëwëñömö tömëna nāna
gocæ cæyömö pönönāni Itota wodo tebæ gocæ
cæte bai cæcä. ²⁹ Adinque tömëna nangui āninque
tömengä ingante edæ,

—Nöwo gawadecæ pönī inte wëmö ba apa.
Mönatö oncönë go guiite cænte monte baänæ
ate goe.

Ante ancaa añöna tömëna oncönë pö eñacæ gui-
icantapa. ³⁰ Ayæ tömëna tönö cæncæte ante tæ

contadinque tömengä päö pä æninqwe Wængonguï ingante waa ate pönente apænedinque tömäna inate tæcæ pædæ godoncæ cæyongä. ³¹ Tömäna awinca wi ænete bai bayö, Tömengä ingampa, ante edæ tæcæ adatapa. Tömengä iñömö edæ adoyedë tömäna ayöna edæ dæ gocä. ³² Adinque tömäna guëa tedinque,

—Nawangä intawo. Wængonguï mönö Codito ingantedö ante apænecä ëñëninque æbänö yewæmongadänimpa, ante tömengä ponte odömongä ëñëninque mönö mïmö edæ gonga bæco bai totamompa. Wïi edæ mänömaï intawo.

³³ Ante tedinque tömäna adodö taadö quingæ godinque Eedotadëe ponte ayönote edæ Itota miñæ në godinäni iñömö onte ganca mänimpodäni iñönäni tömënäni tönö wadäni godongämæ pö bee tente a ongönäni adatapa. ³⁴ İinäni guiquënë,

—Mönö Awënë iñömö ñäni ömæmonte miingä quëwengampa. Nawangä edæ impa. Tömengä ingante Timönö Pegodo do acantapa, ante godongämæ tededäni adatapa.

³⁵ Mänömainö ante tededäni ëñëninque tömäna wæætë, Mönatö taadö goyömönate wacä pö bee tëninque iïmaï cæcantapa, äninque, Æbänö cæcantapa, ante adodö adodö ante apænedatapa. Ayæ godömenque apænedinque, Oncönë go guiiyömöni tömengä päö pä ængä adinque mönatö, Itota ingampa, ante do ëñentamönapa, ante tömänö ante apæneda ëñengadänimpa.

*Tömengä miñæ në godinäni weca Itota pongampa
(Mäateo 28.16-20; Mäadoco 16.14-18; Wäö 20.19-23)*

³⁶ Mäninö ante ayæ tæcæ tedeyönäni Itota incæ edæ tömënäni weca tæcæguedënäni do pö guiite a ongöninque,

—Guiñenämaï gänë pönëedäni.

³⁷ Angä ëñëninque tömënäni, Önöwoca badï iïmaï, ante ancai guiñente wædinque, Yæ änäni.

³⁸ Adinque Itota,

—Quinante guiñewëminii. Mïmöno quinante æmæ æmæ pönente wæminii. ³⁹ Bado botö önömpo empobo edæ aedäni. Botö önöwa ewabo aedäni. Botö baö edæ gampo caate aedäni. Iñæmpa önöwoca badï imo bai ædö cæte baö tönö bamë ëaquënëmöö. Baö tönö bamë ëadömo inte botö imo apa guiñewëminii.

⁴⁰ Äninque Itota önömpo tönö önöwa tömënäni inänite odömongä. ⁴¹ Adäni incæte tömënäni guiñente todirque wede pönënämaï iñönänite tömengä,

—Minitö weca cængui æbänö mämïni.

⁴² Äñongante gæyæ baö do awënïi ëadäni inte pædæ godönäni ⁴³ æninque tömënäni ayönäni edæ ade cængantapa. ⁴⁴ Ayæ tömënäni inänite apænedinque Itota,

—Botö imotedö ante Möitee wodi wææ äninque æbänö yewæmongacäi, ante botö mïnitö weca ayæ quëwëninque do apænetabopa. Botö imotedö ante Wængongui beyæ në apænegainäni æbänö yewæmongadänii, ayæ ämotamïni äninque æbänö yewæmongadänii, ante apænetabopa. Mänine botö apænedö ante tömänö edæ iinque baquinö angüenë.

⁴⁵ Ante apænedinque Itota, Ocai encate eñencædänimpa, ante pönö cædinque tömënäni inänite Wængonguï angä eñëninque nani yewæmongainö ante odömonte apænecä eñëninque tömënäni edonque edæ eññänitapa.

⁴⁶ Ayæ godömenque apænedinque,

—Mönö Codito cöwë nantate wæninque mēönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmanguëngä incæcäimpa, ante edæ edonque yewæmongatimpa. ⁴⁷ Ayæ, Codito emöwo ante Eedotadëe iñömö täno apænete ate tömämæ quëwënäni inänite iïmaï ante apænecäimpa. Tömënäni inänite apænedinque, Wënæ wënæ mini cædinö ante ñimpo cædinque Wængonguï gämænö pödäni. Pömini adinque tömengä wæætë pänämaï inte pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante apænequinäni incædänimpa, ante yewæmongatimpa. ⁴⁸ Minitö iñömö, Æbänö cætimpa, ante nē adimīni inte edæ nē apænequimini imīnīpa. ⁴⁹ Ayæ edæ Wængonguï, Botö Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönömo æncæminimpa, angacäimpa. İinque botö Mæmpo nänö nē angaingä ingante botö oo da pönömo æncæminimpa. Mänömaï i ininque Wængonguï nänö tæi piñænö æncæte ante mīnitö, Wængonguï Önöwoca ingante ewocacäimpa, ante Eedotadëe iñömö wänö cödäni, angacäimpa.

Öönædë Itota æicampa

(Mäateo 16.19-20)

⁵⁰ Itota ayæ tao godinque Betänia obo pöninque tipæmpoga pædæ æmpodinque, Minitö imīnite Wængonguï waa cæcæcäimpa, ante waa apænecä eñengadänimpa. ⁵¹ Tæcæ apænecä eññönäni

edæ tōmengä iñontobæ inque ingä edæ öönädë æigacäimpa. ⁵² Adinque tōmengä miñæ nē godināni iñömö ædæ wæænte apænedinque, Nāwangä Wængonguï Wengä inongä inte æicampa, ante watapæ apænedinque Eedotadëë wadæ godinque nanguï togadänimpa. ⁵³ Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë iimö iñö iimö iñö pö pö cædinque Wængonguï ingante, Bitö ñäö bai emömi inte waa pönï cæbipa, ante cöwë waa apænegadänimpa.

Wængonguï nänö Apænegainö
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690